

శ్రీ ర స్తు.

శ్రీమదృగ్మధ్యక్షవతంసాక్షయ కరుణాకటాక్ష వీక్షణ
సంబిభృహృద్యాసవద్యపద్యగద్యాత్మిక బంధుర ప్రబంధ
రచనాధుర్యుండగు శేషనాథార్యవర్య విరచిత

శ్రీమత్పర్వతమహాత్మ్యము

ఇది

సాధనచతుష్టయసంపత్తిగల ముముక్షువుల కత్యంతోప
యుక్త మగునని యెంచి కాంచీమండలములో జేరిన
యవళూరుశ్రోత్రియగ్రామనివాసుండును అమృతమంచి
వంశకలశాంభోధి జైవాత్మండును శ్రీవత్సనగోత్రుండు
ను ఆపస్తంభ సూత్రిండును సుబ్రహ్మణ్యార్య
సుపుత్రుండునునగు.

రామచంద్రయ్యగారు

ధనవినియోగ పూర్వకముగాఁ బ్రేరేపింపఁ
దత్తహాయంబున

చెదలవాడ * సుందరరామశాస్త్రులచే

సరిచూడఁబడి

కారదాంబావిలాస ముద్రాక్షరశాలయండు
ముద్రింపించి ప్రకటింపఁబడియె.

చెన్నపట్టణం

౧౯౦౨ సం.

ఐ ర స్తు.

ద్వాదశపదకాదూలవృత్తమాలిక.

శ్రీమచ్ఛంకరభక్తశేఖరుండు కాంచీమండలస్థావరూ! నా
మశోత్రియ పూనివాసుండు హృదానందైక సాంబ్రాజ్యసు!
త్రాముండస్మనమంచి వంశజుండుసుబ్రహ్మణ్యధీవర్యగభామం
దాంబుధి రోహిణీప్రియుండు శ్రీవత్సషిగోత్రోదయుం! డామో
దస్థిరపుణ్యకమనిరతుండంభోజకుండేందువా | జీమందారసు
రద్రువిష్ణుపది డిండీరస్ఫురత్సద్యశః | శ్రీమాన్మృం జతిశాంతమా
నసికుండో శ్రీరామచంద్రాఖ్యుండు | ద్దామప్రోజ్వలశాలివాహ
నకకాబ్దంబుల్ పురై కాష్టభూ! నామోక్తంబగుసంఖ్యలన్నడువ
నానాగణ్యపుణ్యపరిద శ్రీమచ్ఛ్రీగిరిసత్పురాణమును ముద్రిం
పించి సంప్రీతితో | భూమిగోవిదులౌ ననంగఁ బ్రచురం
బుజ్జేసఁ దత్కావ్యమా | సోమారూప్తతమై ప్రసిద్ధియగు
తత్ శోభాయమానంబుగఁగి

ॐ

శ్రీ రస్తు.

ప్రకటన.

శ్రీమదుమారమణ విమలచరణారవింద సివ్యందమకరంద బిందు
పాన తుందివేం డిందిరాయమాన మానసులగు భక్తాగ్రగణ్యులకు గ్ర
న్ననసేవిన్నవించునదియెటులనిన- శ్రీమదఖండాద్వితీయ నిగుణనిర్వికా
ర నిరతిశయాప్రమేయ నిరంజనప్రత్యగభిన్న పూర్ణానత్య జ్ఞానానంత
స్వరూప షరమాత్మా రోపితాత్మ శక్తివలన పంచభూతాత్మిక త్రిగు
ణాస్విత దృష్టప్రపంచంబు సృష్టంబయ్యె- నది- జరాయుజాండజ స్వేద
జోద్భిజ్జంబుల నజతుర్విధంబుల బిణమించె. నవియు - స్థావరములన-
జంగమములన- రెండు తెఱంగులంజెలంగె- నందుజంగమప్రపంచంబు- కీ
టకాద్యనంత జుహుసంతానంబుల నవతరించినంతాపంబు నొందుచుం
డ- (దుర్లభోనూనుషోదేహా) అను వచనప్రకార మనేకజన్మాజ్ఞే
తాగణ్య పుణ్య పుంజ పరిపాకంబువలన- మానుషశరీరం బలవడు- న
ద్దానియిందనాద్యజ్ఞానవశంబున ననగళాపవగళమాగళంబుగన నేర
కకాలక్రమంబునగు లాలచక్రంబువలె- దిరుగు పశుభ్రాతృపుత్రమిత్ర క
ళత్ర క్షేత్రాద్యపారసంసారపారావారంబు నందగులువడితీరంబుజేరు
దారియెఱుంగక తత్పాలనంబుకొఱకు యాచ్ఛా వాణిజ్య సేవకాద్యధ
వవృత్తులంగీకరించి- యదియె పరమసుఖంబుగా నెంచుచు సంతిమంబు
న సంతకశాసనంబున ననంతదురంత చింతాసమ్యుత- స్వాంతలగుచు
కుంభీపాకాసి పత్రదారు యంత్ర మహారౌరవాదినరకంబులనుభవించి
క్రిష్ణుని దండధరానుమతంబున పురాకృత కర్మసహాయంబుచే వసుం
ధరయందుదయింపుచు నుందురు- ఇట్టిచోననుభవంబులగుబాల్యకౌమా
రాది దశావిశేషంబులువాక్రిచ్చనాతరంజే- జీవులకిట్టి జన్మంబులిన్నియ
ని యెన్నుటకు బన్నగాధిపునకైన వశంబగునా॥ ఈవిషయమెల్ల ర

(౨)

(౫)

యుల్లంబులకు దెల్లంబేకదా జన్మంబులకు నెల్ల నుత్తమజన్మయగు మా
 నుషజన్మంబెత్తినందుకు స్వోదరపూరణమునకై - యేయేకార్యంబు లా
 చరింపుచుండినను- (దేహీకి- దేహావసానపర్యంతంబునారాయణచరణౌ
 రవిందసేవనంబుకతఃస్యంబు)అను భాగవత వాక్యప్రకారము సత్సహా
 వాసమును-గురు బ్రాహ్మణవిశ్వాసంబును- దేవతాభక్తియు- సర్వకా
 లంబుల గలిగియుండవలయు- నట్టిభక్తింజేసి జ్ఞానంబును- జ్ఞానముంబ
 ట్టివైరాగ్యంబును- వైరాగ్యమువలన ముక్తియును లభించును- ఇటుల
 శ్రీమించినవారు పునరావృత్తిరహిత సాయుజ్యసుఖంబు లనుభవించు
 టకు సందియంబులేదు- కావున నిట్టిజీవన్ముక్తికి బ్రధానసాధనంబగుభ
 క్తి సదాయవలంబించి సమస్త పుణ్యతీర్థావగాహంబును- సమస్తదే
 వతాదశానంబును- భగవద్విలాస లాలితకథాకల్పిత పురాణశ్రవణం
 బును గావింపవలయు- కాశీ- గయా ప్రయాగావంతి ద్వారక హరి
 ద్వార గోకర్ణా విరూపాక్ష- శ్రీశైలాహూచిల తిరుమల కంచి శ్రీరం
 గమధుర రామేశ్వరాది పుణ్యక్షేత్రంబు లక్కడక్కడ లెక్కకుమిక్కు
 టమై- పెక్కుగలవు- ఇవన్నియు హరిహరమయంబులై సాక్షాన్మో
 క్షదాయకంబులై యుండినను- దశానమాత్ర విచ్ఛేదనవాపజాలంబు
 ను- శ్రీమద్భ్రమరాంబాసమేత మల్లికార్జున విహారానుకూలంబును-
 నగు శ్రీశైలంబు వీనికన్నిటికన్న మిన్నయైయున్నది-అయినను- నిమో
 న్నత శైలమధ్యప్రదేశమాగఁ సంసగఁబును- వరాహాక్షర్ణవాఘ్ర
 భల్లుకాద్యనేక దుష్టమృగావశిష్టంబును-నిమాన్మవ్యప్రదేశంబును- చూ
 ర- సమాకీర్ణంబును నగుటను- సమస్తవస్తు సంభారంబులు-ప్రకృత
 బుగా లభింపమిని- యాత్రాధులకు సత్యంతకష్టసాధ్యంబై మాఖచై
 త్రమాసములయందు బరంపరాజరుగుడుండు నుత్సవసమయములందు
 దక్క- దక్కినకాలంబుల నమ్మంకటి చక్క-టికేగుటకు శక్యంబు గాక
 యున్నదిగాని- యందలిదేవతా తీర్థానందోహంబుల మందముక్తిప్ర
 దాయకంబులై యున్నవి- ఇందుకుఁ బ్రమాణమే తత్పురాణమందు(శ్రీ
 శైలస్యసమంత్రేశం సభూతోనభవిష్యతి ! శ్రీపరవతసమంత్రేశం

(౬)

యోగీత్యాభావతేనరః । బ్రహ్మహత్యనమంపాపం సంప్రాప్తితిన
 సంశయః । కేదారస్యోదకంపీత్యా వారణస్యామృతస్తథా । శ్రీశైలే
 శిఖరందృష్ట్వా పునఃకన్యంసవిద్యతే) ఇదిగాక=యినాదికాలంబున శిలా
 దుండనుమాని యనేకసంవత్సరంబు లిందుధరునిఁగూచిక తపంచాచరిం
 చిన నతనికి నీశుండుప్రత్యక్షంబై యతనికిఁగోరికప్రకారము పర్వతనందీ
 శ్వరులను పుత్రులనొసంగెనందు నందీశ్వరుం డత్యంతతపంబున నభిపు
 మెప్పించి యమ్మహానీయునకు వాహనంబై ప్రమథగణములలో నొకం
 డుగా నియమింపఁబడియె నతండు తపంచాచరించిన స్థలంబు నందిమం
 డలమనఁ జేసొక్కఁడయె- బదంపడి పవకతుండునహా శివునిగురించిఁజూ
 రితపంబుఁగావించినమెచ్చి తక్షణంబున ఫాలాక్షుండు ప్రత్యక్షంబై వా
 నియభిష్టప్రకారము కైలాసాది మహాచలసంసగఁంబు నిగమించి భ
 గుండు పవకతాగ్రంబున నావిభవించె- నట్లుదయించిన లింగంబు
 పవకతలింగమనఁ బ్రఖ్యాతినిొందె మహాదేవసంయుక్తంబగు నప్పవక
 తదశకనంబుచేసిన మానవులు పునఃకన్యరహితులయ్యెదరు- అట్లు ప
 వకతునివలన వరంబుకోరబడియె- అనంతరమందు వసుమతియను ము
 నికన్నియ యిన్నగంబున విరించినిగురించితపంబుఁగావించిననతండుసా
 త్కృత్యరించివరంబులడుగుమనిననాయమ-వసుమతియనునామంబుపరిహ
 రించిశుభసూరనామంబొండుదయచేయుమనినవల్లేయనివాణీశుండు-శ్రీ
 యనునామంబొసంగియదృశ్యుండయ్యెనదిమొదలాలామె-శ్రీదేవియనుపేరఁ
 బరఁగి పవకతలింగంబును బూజింపుచుండె నట్టిశ్రీదేవి తపంబునల్పి
 న స్థలంబుగావున నాశైలంబు శ్రీశైలమననొప్పె నాసమీపమందుం
 డు పట్టణమందు వసించి ప్రజాపాలనంబుసేయుచున్న చంద్రగుప్త
 మహారాజువలన నందాలయంబు నిమింపఁబడియె నతనిపుత్రికయ
 గు చంద్రవతియను కన్నియ - ఆలింగమునుగూర్చి తపంబొనరింపి
 ననకొడనున్న మల్లికాకుసుమసమన్వితంబగు కుండమందు ఖండేందుధ
 రుడు ప్రసన్నమై- మల్లికాన్రజంబులు తలయందుధరించిన నప్పటినుం
 డి మల్లికాబాహుడను నామంబీశునకు బ్రసిద్ధంబయ్యె- నత్తిథకంబుమ

(2)

శ్లోకాకుండమననాపై- నీవృత్తాంశ మీస్థలపురాణమందు బరిశీలించిన న
విస్తరంబుగ దెలియనగు- మఱియు- శ్రీశైలాది శేషాచలపర్యంతము- అ
చ్చటచ్చట ననేకతీర్థములు పాథివములు కలిగియున్నయు- సాక్షాచ్చి
వమయములై పుణ్యప్రదములై యున్నవి. దీనికి దక్షిణద్వారము పినాక
నీనదీతీర సిద్ధవటమనిన్ని- పశ్చిమద్వార తుంగభద్రానదీతీరా లుఘూర
నిన్ని- ఉత్తరద్వారము కృష్ణానదీతీరై శేష్వరమనిన్ని- ప్రాగ్ద్వారము గుం
డికానదీతీర త్రిపురాంతకమనిన్ని- పురాణప్రసిద్ధమై యున్నది. శ్రీశైల
ప్రదక్షిణము చేయ సమకట్టు పుణ్యాశ్శులు యీవతుద్వారముద్విత
మధ్యక్షేత్రముల సందశింపుచు తీర్థంబులగుంకుచు- దిరుగవలసినట్టు
ప్రదక్షిణార్థాయమునందు జెప్పబడియె- నింతవి స్తీర్ణముగలిగిన మ
హాస్థలంబెందును గానము॥ ఇందుకు బురాణమందు- (త్రింశద్వోజనవి
స్తీర్ణం త్రింశద్వోజనమాయతం పర్వతంయోజనత్రేధం విద్ధిసర్వత్ర
పార్వతి శతకోటిసహస్రైస్తు లింగై స్సర్వత్రశోభితం శతకోటసహ
స్రైశ్చ దేవరూపైద్విరాజితం అనేకదిశసంక్రీణం నదీకోటిసమాకు
లం చతుద్వారసమాయుక్తం సర్వోపధివిరాజితం దివ్యాషదైశ్చ
భైషశ్యే దనేకైఃపరిశోభితం నానాస్పృశకాలాభిశ్చ జ్వలంతీభిర్విచిత్ర
తం) అని యిటులలోకప్రసిద్ధమై సద్యోముక్తి ఫలకారణంబై యున్న
యీక్షేత్రమును సందశింపవచ్చి- ఇత్సావ- శ్రీరామ- ధర్మరాజ-వి
క్రమారాధి మహారాజులు- ఆయాయుగంబులయందు వారివారికిదో
చినపగిది గోపురప్రాకారాదికంబులు నిమింపించిరి - ఇటీవల- అనవే
మారెడ్డిగారు- తదాలయప్రాకారాదులపై బంగారుసేరుపోయించిరి-పి
దపక్కడ దేవరాయలు- గోనబుద్ధారెడ్డి- అకరన్నమాదన్నగారవల్ల
కొన్నికొన్ని పనులుచేయించబడియె- చందులాలాగారు సౌపానములు
గుహాకట్టించిరి- ముందొకసారి యిందుధనమున్నది గ్రహింపవలయును
అని తుక్కనచివుడను నొకదుమార్గము తనపరివారయితముగా వ
చ్చి అలయములో త్రవ్వించుచుండెన నందుదపంబుచేయుచుండు నొకకవి
గ్రామణి- విషమాక్షరప్రయోగముచేసి (మునుపొక కేల రావణుడు మో

(౯)

దమునం రజతాద్రియై త్తినం త నె హరుడప్పడే తనపదంబునద్రోక్తి-
మదంబడంచె గా । వనమయగారి తుక్క-సచివాయల శ్రీగిరి గడ్డపార
లక । గనబుచుద్రోవ్వి సర్వమును గైకొననీకిపుతాడోపడే॥ అనుపద్య
మునెప్పించవాడు మడ సెనట- తక్కినవారు భయపడపాటిరట- ఇప్పటికి
ఘమారు 30 సంవత్సరములక్రిందట- అరబ్బీలువచ్చి యచ్చట ద్రవ్యము
న్నది చేకొనవలయునని కొన్నికొన్నిస్థలములకు చెరువుకలుగజేసిరిగాని
తన్మృత్యుమువలన వారియభిమతము నెరవేరదయ్యె- ఇమ్మహాస్థలము
నకు ధర్మాధికారము శ్రీమచ్చంకరాచార్యస్వామివారిదై యున్నది - అ
క్కడ పుత్రవాదికార్యములుజరుపుటకుగాను వారివల్ల గొందఱుకంట్రా
క్టుపొంది స్వాజీతముచేయుటయే గానియక్కడజరుగులోపాలోపము
లు బాగుప-చరైరి- ఇ.విద్యాధికారము - శ్రీమదచ్యుతస్వామివారు
పొంది యక్కడ వచ్చుద్రవ్యములో కొద్దిగా పనులుచేయించుచున్నా
రు॥ ఇట్టి పురాతనపుణ్యస్థల మహిమలు పార్వతీదేవికి బరమేశ్వరుడుదె
ల్పుచుం సనత్కుమారుండనుమునివిని వేదవ్యాసుల కుపదేశించె నమ్మ
హనీయుండప్తాడశపురాణములు రచించుచు దీనినిసహారచియించిరి ఇది
సాగిందపురాణాంతర్గతమైశ్రీశైఖండమని పేరొకనబడి అరువదినా
లుగధ్యానుములుకలదైయున్నది- ఇట్టివేదవ్యాసప్రోక్తమై- పతనశ్రవణ
మాత్ర నిశ్చేయసప్రాప్తిహేతువైయున్న ప్రబంధంబు- ముద్రాక్షరాం
కితము కాకుండుటంబట్టి, యెల్లరికు వెల్లడికాదయ్యె. ఇదివారికి లభించిన
దికాదు. ఈపర్వతప్రాంత గ్రామములయందు . కొన్నిచోట్ల తాళప
త్రలిఖితమై బహుగోప్యముగానుంచబడినదిగాని. అంతటనులేదు. అట్టి
గ్రంథము సేనాకగటియాజీఁచి లేఖకప్రమాదాది దోషంబులులేకుం
డ బరిష్కరింపించి ముద్రింపించుచున్నాడను. అచ్చముగియుటతోడనే
ప్రచురింపఁబడును. దానిని యథేయ క్తముగా బరిశీలించి పతన గా
వించిన దన్మహిమలు గరతలావలకముగాగలవు. ఇదిముద్రింపించుటకు
గాను నావల్ల వ్రాయపడిన ద్రవ్యమునకు సరిపడేకీయముతోటే యివ్వ
బడునుగానవలయువారలు కాడుకమూలముగా నాకువ్రాసి తెప్పించు
కొనవలయును.

ఇది గాక మాఖకృష్ణవతుడనీశివ రాత్రికి తత్సేవాపరతంత్రులై
వచ్చుబ్రాహ్మకాదిజనులు పోవునప్పుడు వచ్చునప్పుడు మాగఁనుధ్య

(౯)

మందుదవ్యలోపముచేతఁ బదార్థలోపముచేతఁబరికరణలోపముచేత
బధాయాసముచేతనన్నపానాదికములకుమిక్కిలికష్టించుచున్నందున న
ట్టిస్థలమునైతికసౌఖ్యముకొరకు నేనారోజులలోసత్రముకట్టియేర్పరి
పించి అన్నపానములు చక్కగాజరిపించునటుల గొంతయేర్పాటుచేసి
యొంటిని-యీశ్వరకృపవల్ల నారంభించినదిమొదలంతపర్యంతమిది నిర్వి
ఘ్నముగా నెరవేరుచున్నది. అయినను-యిమ్మహాత్మా-ర్యము బహుకాల
ముజరుగునటుల జేయుటకును-స్వామియాలయమందుఁ బ్రకృతమునష్టప
డినపనికొంతవరకుబాగుపరచుటకును-నాకుసంకల్పముకలిగియుండినను
స్వల్పజీవస్థుఁడనుభారికటుంబీకుఁడను-అయినందున దిగినద్రవ్యోపపత్తి
లేకయున్నది- కాబట్టి యీపత్రికను చిత్తగించిన సత్పురుషులందరు పు
ణ్యసాధకమైన యీకార్యమును శిరసావహించివారివారికి నీశ్వరప్రేర
ణయయినమట్టుకు మానసోత్సాహముగా సహాయముచేసి యీయ ఫ
లమును జెందవలయునని ప్రార్థించెదను.

ఈస్థలమందు ద్రికరణశుద్ధిగా యతిబ్రహ్మనియోగముచేసి నా
ఫలమనంతమై యుంచున్నది. సందియములేదు॥ పురాణమందః॥

(వటబీజవదుత్పన్న మనంతఫలదాయకం । ప్రయాగేభోజయేద్య
స్తు లక్షసంఖ్యాద్విజోత్తమాః । గ్రాసేనై కేనతత్పుణ్యం శ్రీగిరాలభతే
నరః । వారాణస్యాంయదాప్నోతి ద్విలక్షబ్రహ్మభోజనం । గ్రాసేనై కే
నదత్తేన శ్రీగిరతత్ఫలంలభేత్ । గంగాయాంసప్తలక్షాణాం బ్రాహ్మ
ణానాంభోజనాత్ । యత్ఫలంతదమాప్నోతి శ్రీశైలేగ్రాసమాత్రతః ।
ప్రయాగేలక్షభోజ్యంస్యా త్సమంకాస్యాద్విలక్షకం । గంగాయాంసప్త
లక్షంబ గ్రాసమేకంతుశ్రీగిరౌ । తత్రయస్తత్యజేద్యేహం లంభ్యజాతీన
రోత్తమః । స్మరంచేతసినర్వేశం భక్త్యాశ్రీమల్లికాజుఃసం॥)

ఇత్యాదిప్రమాణములు చక్కగాగమనించగోరెదను.

ఇట్లు-తమవిధేయుడు.

అమ్మవ మంచిరామచంద్రయ్య
కంభంతాలూకా గుమాస్తా.

సమాప్తము.

విషయసూచిక.

ప్రథమాశ్వాసము.

పుటసంఖ్య.

గ్రంథప్రశంస.	౩
కవితాప్రశంస.	౪
కృతిపతివర్ణనము.	౫
షష్ఠ్యంతములు.	౧౧
కథాసంగ్రహము.	౬
సనతుకూమారునియొద్దకు వేదవ్యాసుండువచ్చుట.	౮
వ్యాసుండుసనతుకూమారుని బుద్ధ్యుడై త్రంబులఁ దెల్పుమనియడుగుట.	౯
శ్రీపవకతత్రైతంబుత్పత్తిమనిసనతుకూమారుండు చెప్పట.	౧౦
ఆశ్వాసాంతము.	౧౩

—(*) ద్వితీయాశ్వాసము. (*)—

శ్రీశైలంబునంగల మాహాత్యైంబులఁ దెల్పుట.	౧౪
శైలాంబుననీశ్వరుండు కొలువుదీరియుండుట.	౧౫
శ్రీనగంబునశివుండు నిల్చుకారణమును బావకతియడుగుట.	౧౬
శిలాదమాని తపంబు చేయుట.	౧౭
శిలాదునకు నీశ్వరుండు ప్రత్యక్షంబగుట.	౧౯
శిలాదుఁడభవుని మెప్పించి పర్వతనందీశ్వరులఁబుత్రులఁ గాఁబడయుట.	౨౧
నందీశ్వరుండు హరునిఁగూచిక తపంబుచేయుట.	౨౨
పృత్యక్షుండు న యీశ్వరుని నందీశ్వరుండు స్తుతించుట.	౨౩
శివుండు నందీశ్వరుని వాహనంబుగాఁ గొనుట.	౨౪
పవకతుం డత్యుగ్ర తపంబు సల్పుట.	౨౫
సాక్షాతగురించిన శంభునిఁ బవకతుండు స్తుతించుట.	౨౬
మహాదేవుండు పర్వతునిభక్తికే మెచ్చియతనియందావిభక్తావించుట.	౨౯
హరిబ్రహ్మాదులు పవకతలింగంబును బరివేష్టించి కొలుచుట.	౩౨

పుటసంఖ్య.

బ్రహ్మదులు పవతానుని శ్లాఘించుట. ౩౩

ఆశ్వాసాంతము. ౩౪

—(*) తృతీయాశ్వాసము. (*)—

పవతాతశిఖరాష్టకత త్రిథతన్నామతత్పలంబులందెల్పుట. ౩౬

కాతికాదిమాసంబునందు శ్రీగిరికి జనిన కలుగుఫలములు. ౩౮

శ్రీశైలతీర్థమాహాశ్మ్యంబులు సనతురూపారుండు కృష్ణదైవపాఠాయనకుం దెల్పుట. ౪౦

సర్వేశ పుష్కర నదులమహిమ. ౪౩

శ్రీగిరిచతుర్వారసింధాయము అందలి దేవతాతీర్థములమహిమమురేఖ ఆశ్వాసాంతము. ౪౮

—(*) చతుర్థాశ్వాసము. (*)—

చంద్రవతి పవతేశ్వరుం బ్రస్తుతించుట. ౫౩

చంద్రవతీకన్య పూదోట కరుగుట. ౫౬

వసంతఋతువర్ణనము. ౫౭

చంద్రవతీకన్య సఖులుండానును శివపూజార్థము పూలుగోయుట. ౫౮

చంద్రవతి తీర్థంబులు దశింపుచు వానిం బ్రశంసించుట. ౬౦

చంద్రవతి పవతాలింగంబు బూజించుట. ౬౧

చంద్రవతి పవతేశ్వరుని స్తుతించుట. ౬౨

చంద్రవతి పవతేశ్వరునియెదుట గానముచేయుట. ౬౩

చంద్రవతికి బవతేశ్వరుండు బ్రత్యక్షమగుట. ౬౪

చంద్రవతి పార్థసంబున బర్హతేశ్వరుండు మల్లికార్జునలింగ నామంబు దాల్చుట. ౬౬

—(*) పంచమాశ్వాసము. (*)—

శ్రీపవతంబునందలి మూడువృక్షంబులమహిమ నభివర్ణించుట. ౬౮

సాధకుండు మోహినియను గజంబునుజూచుట. ౬౯

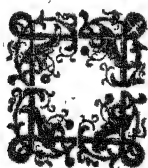
పుటసంఖ్య.

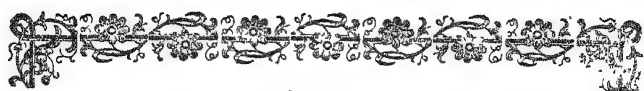
సాధకుంజ ధైరవుని జూచుట.	౭౦
సాధకుండు తపస్వినింజూచుట.	”
సాధకునకు తపస్వి బిలవృత్తాంతంబులం జెప్పట.	౭౧
కరవీర వనప్రశంస.	౭౨
ఈశ్వరుని కరవీరుండు స్తుతిండుట.	”
తపస్వితన్ను చెట్టుగా జేసి పువ్వులుగోయించి పూజగై కొమ్మునికోరుట.	౭౫
తృణబిందు సరోవర ప్రశంస.	”
శంకరిపట్టణనామప్రశంస.	”
వృషభ బిలవృత్తాంతము.	౭౭
తాళవృక్షప్రశంస.	౭౮
బాలబిలప్రశంస.	౮౧
భేదబిలప్రశంస.	౮౨
ధైరవబిలప్రశంస.	౮౩

—(*)వృషభాశ్వాసము. (*)—

చేళికాబిలవృత్తాంతము.	౮౮
కదళీవనప్రశంస.	౯౦
పమిధ కదళీవన వృత్తాంతము.	౯౩
పుద్గవరీబిలప్రశంస.	౯౫

విషయ సూచిక సమాప్తము.

శ్రీ రస్తు.

శ్రీశైల మల్లికార్జునస్వామి నేనమః.

అవిఘ్నమస్తు.

శ్రీమత్పర్వతపురాణముః పద్యకావ్యము.

శా||శ్రీమత్పర్వతపురాజరాజ్యపదవీసింహాసంస్థాపకః||ద్రావిడుఁగ్రా
మణి మల్లికార్జును నపాంగవ్యాప్తి లోకక్రియా| సామర్థ్యం దుహి
వాద్రాజకుచతటిసందీప్తకాస్మీరసాం| ద్రావీణాదాన్వితవామభాగు శివు
నారాధింతు డెందంబునక॥ (శా) లాలిత్యంబు ననంతకోటిమదనాలం
కార ధికార్పితై| ప్రాలేయాద్రాజకుఁ ముసం బాసంగగం దాతాళ
గంగానదీఖేలోత్తంగతరంగసంగతజలక్రీడాకళాడలబర| శ్రీలక జెంది
సుఖించు దేవుఁ గొలుసుక॥ శ్రీపర్వతాధీశ్వరుక॥ (శా) హస్తాలంకృతప
న్నగేశ్వరసుధాహారావళిమస్తక | న్యస్తవ్యస్తకీటరత్ననివహన్యంచప్ర
దాంభోరుహక॥ విస్తారంబుజసంభవాండునిజహవిభావగభావ
హలక॥ శస్త్రాకారు సమస్తలోకగురు శ్రీశైలేశ్వరుక॥ గొల్చెనక॥ (శా)
అల్లొసేరెడుపండువోలె నరచే నత్యుగ్రకాళోముక॥ బోర్లొసంబున
నిల్చి గ్రుక్కగొని విస్ఫుజకత్ప్రతాపంబుతో| ముల్లొకంబుల నేలుచు
న్న విభునిక॥ మగ్ధేందుచూడామణిక॥ దల్లిం దండ్రీయునై జగంబునకు
సుద్యన్ముతక॥ గీతకంచెదక॥ ఉత్తపాటుతో నిరులు దద్దయునూ
న్వంగ జాలు కన్నులు|వ్యేత్తుని వెల్పు మూంకలకు విందులు పెట్టెడుక
న్ను దమ్మియుక॥ మొత్తమిన్తలచ్చికిని మున్నుగం బుట్టిన ముద్దుపట్టి
మే|నెత్తిలంజూచు కన్ను గల యెట్టెడివేలుపుఁ గొల్తు నిచ్చుటక॥ (మ)
శుభవాజుల్ సకిలింపఁ బ్రాంజదువులై శోభిల్లగం దేరిపై| భునక్రీడం
బసిండి సింగిడి కళల్ రంజిల్లగం గొస్తుభ, ప్రభల స్వంధనచేయు న

అని కళాస్త్రం బేచిక సంధించి శాస్తిభరప్రాధిక బురంబులక గలుచు నదేవుక బ్రశంసించెదక॥ (సీ) మండనం బేదేవు మకుటాగ్రవీధికి రాజతులముద్వతీరమణఖండమేదేవునకు వేల్పు టేలు జటాజూటపుష్పి తవిచణిలస్ఫురితకళిక తరళసహస్రీరత్నప్రభారింఘోళి పాదాంగదంబు ఏప్రభువునకును । ఏదేవు గళమున హేలాకలాపంబు కాలాగ్నిచీలిమ కాళిమంబు అట్టి దేవుని నిజదరహంసలబ్ధ సతతకల్యాణకారణోత్సవన మగ్రవాగ్నిమాధీశసకలవై భవుని భవుని । భక్తి సేవితం భావితం బ్రస్తుతింతు॥ (కందము) కంజాసనాదివంద్యుని । మంజులనిర్వక్రవిక్రమక్ర మఖేలా రంజను దక్షాధ్వరసురభంజను శ్రీతోటవీరభద్రు నుతింతు॥ (శా) ధీమత్తాపసమానసాబ్జసదనుక దేవేంద్రముఖ్యామర । స్తోమస్తు త్సుని భక్తిభావకలనామధ్ధాంతసంరక్షకుక॥ శ్రీమత్పర్వతపుణ్యగేహనిల యుక శ్రీతోటవీరేశ్వరుక । గామింతుక వినుతింతు భక్తి గోలుతుక గామ్యాథక సంసిద్ధిక॥

(క) సరసిజగథామఖాఖిల సురసిద్ధకిరీటకోటిశుభమణిరాజ! స్ఫురదఃఖిక్రమల నిర్జ్వలపురుహూతా శ్రీనగేశపురవీరేశా॥ (శా) అస్ఫోటిం చిన దైత్యగర్వతిమిరం బశ్రాంతముక మాన్వ వాప్రస్థీతాసిధనుకుతా రశిఖరపాసాదశస్త్రప్రభావిస్ఫుతుక త కరపజ్జులక మెరియగ విశ్వామరతానిశౌర్యస్ఫారుండగు నాగులూటివనవీరస్వామిం గీతికం చెదక॥ (శా) లాలిత్యంబుగ భక్తిపతములచే లంఘించి మాహేశభ! క్షాలంకారితనై వధమకవిటపాగ్రస్థాయిమై శంభుగో! పాలుంగాడె డి సంగమేశు బెరయక బంచాతురీకూజనం బాలాకించు విరక్తి కీరము వృషాధ్యక్షుక బ్రశంసించెదక॥ (వచనము) అని శ్రీమహాదేవు భక్తితాత్పర్యచర్యాయ త్తచిత్తుడనై మామకీయాంతరంగంబుననిట్లుని వి తరించితి ॥ (శా) నావారుక గడుఁ జిన్ని ప్రియమున నో నామః కులంబ్రేమతో । శీవాయః కులం జెప్పు నాటం గొలెనే సే వింపనియ్యాననా । భావం బందును నిన్ను నెన్నుదును నక భాజిచ్చ

వద్భక్తిసం । భావజ్ఞానసుధానుభావరతుఁగా భావింపు మల్లీశ్వరా॥
 (మ) శివచారిత్రము చిది మంతురము నీసేవావివేకంబు స । తగ్గవితా
 శ్రేణులు పల్లవంబులు సమాఖ్యవ్రాముల్ పుష్పముల్ । భవదీయస్తవ
 ముల్ ఫలావలులు తద్భావజ్ఞులే కిరముల్ । భువి మతాగ్ర-వ్యవసా
 రుహంబునకు శ్రీధూభృత్సుతాధీశ్వరా॥ (మ) భవదీయస్తవ మెట్టు
 లల్ప మగు మత్ప్రగల్భ్య మెట్లంచు నే । వివశత్వంబున శంక నొం
 దుదును సంవిద్యక్తి బోధించి యు । తస్వభావంబున శంక మాన్చి మృ
 దులస్పారాధకవాగై శ్చరీ । నవపద్యవ్రజ పుష్పమాలికల నిన్నపిం
 తు మల్లీశ్వరా॥ (సీసము) వణింపఁగంటి దుర్భవనమాగము దాఁటి
 కమనీయశివకథాకథనమహిమ । బ్రణుతింపఁ గంటి దుర్భవమదేభ
 ము గెల్చి శ్రీకుంభినిధరశిఖరమహిమ । గణుతింపఁ గంటి దుష్కలుష
 పంకము పోవ నందికాధపు సుపాఖ్యానమహిమ । వినుతింపఁ గంటి
 వివేకపద్ధతి గాంచి భూధరేశ్వరమూర్తి పుణ్యమహిమ । జాల ధ
 న్ముండ నైతి సంశయము లేదు । భక్తిపుంగవు శ్రీగిరిఁ బ్రస్తుతింపఁ ।
 గంటి శ్రీమల్లి కాజుకనకరుణ నాకు । సంభవించెను జన్మంబు సఫల మ
 య్యో॥ (క) శివజన్మండ శివగోత్రుండ । శివలింగధ్యానపరుండ శీలవ్ర
 తుండ । శివపూజాపరతంత్రుండ । శివయోగసుధానుభవుండ శేషా
 హ్వయుండ॥ (మ) ప్రణుతశ్రీగిరినాథలబ్ధ కవితాప్రజ్ఞాకలాభిజ్ఞు
 డ౯ । గణభుగ్గ్రంథమతప్రయోగవిలుతద్దాధాధకవేత్తకలస । తృణి

—(*) గ్రంథప్రశంస. (*)—

భాషాయుతభక్తికాద్యధపదప్రౌఢీసమాసోచిత । ప్రణిపత్తిస్ఫుటశబ్ద
 శాస్త్రనివహప్రావీణ్యపారీణుడ౯॥ (ఉ) శ్రీగిరినాథు సన్నహిమం
 జెప్ప నశక్యము బ్రహ్మ కైన భూ । భాగములోని మానవులు ప్రస్తు
 తిసేయఁగ నెట్లు నేతురా । సాగరవిశ్రుతోన్నతులు చచలులే
 నీనఁ జెప్పనేయనే । సాగరమంతె కాక యొక సారి దటాకముఁబో
 ల్ను గూడునే॥ (క) లలిత శ్రీగిరిమహిమల । చెరువము లాక

నోర నొకఁడు చెప్పంగలఁడే । యల రెండు వేల జిహ్వలు । గలి
గిన శేషునకు నెన్నఁగడు దులభముల్ ॥ (కా) ముఖ్యాభోచిత
నూకులక మెఱియుమీ మోదించి వాణీ నదా । సౌఖ్యశ్రీనిధి మల్లికా
జునగురు చామిక్ బ్రశంసించెదక । బ్రహ్మతోజ్వలమ స్తకాగ్రకుట
జస్రద్యోతతస్వనఁదీ । సఖ్యశ్వేతకళాకలాప శశభృతస్మగ్జటా జూ
టునిక ॥ (వ , అని ప్రబంధకల్పనారంభకలనాయ త్తచిత్తుండనై ॥ (క)

—(*) కవితాప్రశంస. (*)—

నిగుడునవరసములును ద । ద్విగుణంబగు వణకనములు దీపింపఁగఁద ।
ద్విగుణాలంకృతులును ద । ద్విగుణములగు నథకభావవిధములు గలు
గక ॥ (క) తెనుఁగైన నేమి కవితా । జనితాలంకారచిత్రసంగతప
దవ । లకనవచనచనవతురత । వినయోగ్యంబైన కృతియు వింద్రు మ
హాత్ముల్ ॥ (మ) దోషయుతంబు నెంతయును దొడ్డది యైనను నిందితం
బు ని । దోషము కాంచెమైన జగదున్నతఁ బొందుఁ గళంకహీనస ।
ద్యేషకళాంకఖండమును విశ్వవిభుండు కీరీటకోటిపై । భూషణలీల దా
లై నలపూణకళాంకు ధరింపఁ గోరునే ॥ (క) భూషణలీల దేశ
వి । భాషలుతత్తస్ప్రదేశభాషణము లగుక । భూషించు పశ్రుమ
ట్ల ను । భాషితమై సంస్కృతంబు బహుదేశములక ॥ (చ) జనని స
మస్తభాషలకు సంస్కృతభాష ధరాతలంబునక । ఘనలలితార్థక
గౌరవవికాసి తెనుఁ గభిరమ్య మంతకుక । గనుఁగొనఁ జూతనిజము
నకంటెను గోమలపత్రపుష్పశో । భననవపల్లవాభినవ చాలరసాల
ము సొంపు నింపదే ॥ (ఉ) జల్లియు నక్రమంబునపశబ్దమువైరి
పదంబు జడ్డునుక । బొల్లియు ద్రాబకంటకముఁ బూరకముక వి
రసంబు జోలిగా । నల్లిక లల్లు కబ్బములు నాదర ణీయమె వాక్యచాతు
రీ । నల్లి లితార్థకసృష్టి గల సతకృతి సేవ్యముఁ బొందు కైవడిక ॥ (మ)
సరసాలంకరణోపమానకవితాసంధిక్రియాచాతురీ । భరితప్రాధీ రచిం
చు సతకవి జగత్ప్రఖ్యాతి వతికంపఁగా । గరిమం బేలుచు దుస్సమా

ననిపుణుల్ గర్వింతు రల్పజ్ఞులై । హరి యుండక హరినామభేకతతుల
య్యుద్ధిం బ్రలాపింపవే॥ (ఉ) మేదురచాతురీమృదుల మిశ్రవిచిత్రకవిశ్వ
తత్వస । మోదరసజ్ఞ తానురతి మూఢుఁ డెఱుంగునె ప్రాజ్ఞ కైవ
డికఁ మీఁదటియాకులు న్నౌనఁగు మేష మెఱుంగునె యి.తుఖండికాస్వా
దరసానుభావమును సారిమచేభ మెఱుంగు సంగతి॥ (ఉ) వారిజగ
ఘన పత్ని పదవారిజసన్నధుమాఘరీధురీ । స్ఫారకపితృత్వతత్వమును బ్రా
జ్ఞుని కై వడిఁ గూళ మెచ్చునె । సారిపయోధిరతి సరసత్వవికీర్తిరచంద్ర
చంద్రికా । పారమయూఖ రేఖలకుఁ బైకొని యుబ్బునె యుక్వాప
మల్॥ (ఉ) దూషణ మేల చేయ నల ధూతుకల నిష్ఠురకష్టదర్శనా ।
దూషితసజ్జనుల్ వినుఁడు ధూతకనికాయము మీకు నాత్మసంఘోషయ
శోవిశేషజగదున్నతహేతువు గాదె ధాత్రిపై నూసరధీఘికల్ గలు

—(*) కృతిపతివణకనము. (*)—

గ నున్నతిఁ బొందవె చారుదీఘికల్॥ (సీ) ఏడవశత్రుని యిచ్చలావి
హరించు వారిజాసనుఁ డశ్వేషాహనుండు । పలగొని యేడేవు వస్త్రుల
బు భండార మింటి కావుండుదు గింద్రముఖ్యు । లేమహాశత్రు మహిష్ట
భూషాలికిఁ బాతాళభువనంబు బహుళపేటిభాసిల్లు నేడవతాసార్వ
భౌముని కసమదుగ్ధాంభోధి యస్త్రశాల । యట్టి దేవుని సర్వేశు సఖు
నివతిక । లలితశుభమూర్తిక గరుడాకళాప్రమూర్తిక । శక్తినితకీర్తిక
శ్రీలింగచక్రవర్తిక । బర్వతాధీశు మత్స్యతిప్రభు నుతింతు॥ (వ) అసీ
ప్రబంధం బాంధ్రీభాషానుబంధంబుగా నాయొనర్పం బూనిన శ్రీపర్వ
తపురాణాధీశ్వరునభివణికచెద॥

షష్ఠ్యంతములు.

శివునకుఁ బంకజగర్భా ద్యవధీశున కఖిలదేవతావంద్యునకుక । భవు
నకు హిమగిరుత్రీ । ధవునకుఁ గైవల్యరాజ్యచింతామణికె॥

శంసితముగవృద్ధయసరో । హంసమునకు శివున కంధకాసురమదవి ।
ధ్వంసునకు శీతభానువ । తంసున కచలాధినాథతనయేశునకుక॥ ౨॥

శ్రీపర్వతపురాణము - ప్రథమాశ్వాసము.

అస్తంగమితస్తరునకు | మస్తకమాణిక్యకిరణమణుమకుటతట | న్యస్తా
పరసింధువునకు | బ్రస్తుతరణబంధునకును బరమేశునకు || 3 ||

కణాకలంకృతఫణికి ను | వర్ణాచ కార్మునకును వామాంగునకు ||
వర్ణాగనిభాంగునకు న | పణాకధీశునకు నై లపతిభవనునకు || ౪ ||

కింకుర్వాణమరుద్గణ | పంకేరుహసంభవునకు బ్రహ్మతమహా | హం
సర్వాణాహితమద | పంకాహఃపతికి నై లపతిభవనునకు || ౫ ||

గీర్వాణవినుతపదునకు | నర్వాచీనప్రభాయతాకారునకు || ఖర్వేత
హమీకర | పర్వతసిలయునకు నై లపతిభవనునకు || ౬ ||

శీలాన్విభిభ కమనో | నాళికాసనున కధానారీశునకు || లాలాసుర
పదహారునకు | బాలితదివిజునకు నై లపతిభవనునకు || ౭ ||

కంఠీరవాఖ్యవిక్రమ | కుంఠననకు కుంభిదైత్యకోపాటోపా | కంఠప్ర
తాపహారునకు | గంఠేకాశునకు బ్రమధగణపాలునకు || ౮ ||

❧ (*) కథాసంగ్రహము. (*) ❧

(వచనము) అంకితంబుగా నాయొనపకం బూనిన శ్రీనైలమా
హత్వ్యంబునకు గథాక్రమంబెట్టికనిన అలాదుండనుమునీంద్రుండు వృ
తార్థియై తపంబు చేయుటయు నమ్మునీంద్రుని తపంబునకు మెచ్చి శ్రీ
మహాదేవుండు నందీశ్వరుని శ్రీపర్వతుని బుత్రులుగా ననుగ్రహింపుట
యు నందీశ్వరుండు తపంబుచేసి పరమేశ్వరుని మెప్పించి ప్రమథాధిప
త్వంబును ఈశ్వరునకు నిజవాహనత్వంబును బడయుటయును బర్వ
మునీంద్రుండు తపంబుచేసి పరమేశ్వరు మెప్పించి ముజ్జగంబులం గల
వ్రణ్యతిథకంబులు వ్రణ్యపర్వతంబులం దన మీద మూర్తికవంతంబులై
యుండను వరంబునునకలదేవతాసహితుండై పరమేశ్వరుండు పర్వత
ంగనామంబున దన శిరంబున సదాసన్నిహితుండై యుండ వరంబు
ను వేడిన నమ్మహాదేవుండు ననుగ్రహింపుటయును వసుమతి యను ము
ఖుత్రియపర్వతంబున దపంబుచేసి శ్రీనామంబు వడసి సీమాంతంబున
గీతంబున నందు మోక్షంబు వడయుటందేసి శ్రీపర్వతంబును నామంబు

గలుగుటయును చంద్రగుప్తుండును ధూమిశ్వరుండు దనపుత్రియైన చంద్రవతిని జూచి మోహించిన నతని యంతరంగం బెఱింగి తొలంగి యా చంద్రవతీకన్య సఖులుం దానును శ్రీపర్వతంబున కరిగి పర్వతలింగంబును మల్లి కాపుష్పంబులం బూజించి గానవిద్యావిలాసంబున హృదయంబుం గరంగింప మెచ్చి యమృతహాదేవుండు వరంబు వేడుమనినఁ దాఁ బూజించిన యజుఃసవణంబైన మల్లి కాదామంబు పేర మల్లి కాజుఃసనామం బవధరింపవలయు నని వరంబు వేడిన నమృతహాదేవుండును మల్లి కాజుఃసలింగగామం బవధరించుటయును శ్రీశైలంబునందుఁ గల గం గాదితీర్థంబుల మాహాత్మ్యంబులును శక్తిశివలింగస్థానంబుల యందలి శివలింగపూజాఫలదశః సమాహాత్మ్యంబును అష్టశిఖరంబుల పృశంసయు శ్రీశైలచతుర్ద్వారంబులం గల శక్తిశివలింగస్థానంబులును అందుల తీర్థవిశేషంబులును శ్రీశైలంబున కరుగు మాసఫలంబులును అందుల శివలింగతీర్థమహాత్మ్యంబులును తత్సాధకఫలవిశేషంబులుంజెప్పిన ముప్పదిరెండు డధ్యాయంబు లందును పండ్రెండువేలు నేను నూఱు గ్రంథంబును సనతుకమారుండు వేదవ్యాసునకుం జెప్పిన శ్రీపర్వత మాహాత్మ్యంబాంధ్రభాష నేనొకఁం బూనిన కథావిధానంబెట్టిదనిన॥

(మ) పరమస్కందపురాణసంహితలలోఁ బంచాదశాఖ్యానముక॥ వరుసక జూచుచు నందు శ్రీగిరిమహాత్మ్యం బై హికాముష్మిక॥ స్ఫురణానందకరంబు భవ్య మనుచుక॥ బుణ్యప్రబంధంబునే॥ విరచింతుక॥ బదబంధబంధురకళావిభావవాగ్వైఖరిక॥ (శా) గంగాతీరపవిత్రనైకతచమతాకరంబుగాఁ బ్రస్తుతోతస్యంగంబై వలబిల్వపీఠతరుచ్ఛాయాపరిష్లాఘ్యమై॥ రంగత్రుక్రియ మంత్రపూతమగు భారద్వాజమౌనీంద్రుఁడ౧ తస్యంగస్థానమునందు బ్రహ్మసుతుఁడు తస్మాహంబు సంధిల్లఁగఁక॥ (సీ) తరుచైన మాలారతరువాటికాంతారనైకతవేదికాస్థలులయందు॥ గంగానదీతతైకాంతభూములయందుఁ జిత్రసింహాసనాసీనుఁడగుచు॥ సమధికప్రజ్ఞావిశాలభాషాపుణ్యగోష్ఠీనినోదంబు కొనలు సాగ॥ శివపురా

తాగమసింధువీచికలలో లాలితోత్సవవీల నోలలాడి । సకలమునివర శ్రేణికాసహితుఁ డగుచు । మహిమ దీపింప వై ధాన్య మాసివరుఁడు । మృదులభాషల సంతోషహృదయుఁ డగుచు । వివిధవేదాంతసూక్తులు విస్తరింప॥ (సీ) మైత్రాయణీయుంబు మండూకశాస్త్రేయసామాయణీయాదిశాఖలందు । వాతాంతపేయింబు వై సేయశౌనకశ్యాపాయనీయాదిశాఖలందు । గాపాలవారాహగణాసురాణీయచరికకాత్యాయనశాఖలందు । వైధేయముద్గలవారాసురాణాదిశాలీయభాషలశాఖలందు । దదుపశాఖాదీసూక్తప్రధానపతనఁ । బరఁగి వేదాంతసూక్తులుపన్యసింప । ఖండనాఖండనోద్దండగరిమమె జసి । వేదభాష్యంబుఁ జెప్పుచు విధిసుతుండు॥(వ) ఇట్లధివసించిన సనతురూమారునాశ్రమంబున

—(*) సనతురూమారునియొద్దకు వేదవ్యాసుండువచ్చుట. (*)—

కుం గృష్ణదైవపాయనుండు శవ్యపరివృతంజై యేగుడెంచి॥(సీసము) ప్రస్తుతాలంకారభసితశ్రీభండమల్ ఫాలభాగంబులఁ బ్రజ్వరిల్లి । రుచిరమంజ్రప్రోక్తరుద్రాక్షమాలికానివహంబు మేనుల నిండఁదాల్చి భాస్వజ్జటాజూటఁ టవభరంబు లయ్యవటుస్తళంబుల నత్తమిల్లఁ । గటితటంబుల నీరుకావిదోవతు లూన్చి సజ్జలశివలింగసమితఁ దాల్చి । ముదముఁ దేజుంబు మెఱియంగ మునిజనంబు । లుభయపాశ్వకంబులనువి శేషోక్తులను । జీవపరిమాగృతశ్చైవ్యకసిగ్ధమైన । తత్త్వమస్యాదిసూక్తులందఱుఁ జరించి॥ ఉ) కిన్నరకామినిసురతభేలపరిశ్రమవారిఁ దోగి య । త్యున్నతమల్లికావకుళయూధవధూజనమంజరీవ్రజా । భిన్నకుచంబు లంటి ముచ్చిందముఁ మీఁద సుమాళి మొప్పఁగాఁ । గొన్ననవిల్తు సేనకెలగోలుగ నేగె సమీర మింపుగ॥(వ) అంతటఁ గిటికరటిఘటాకరోరక్షుంకారనాదంబులును వాతప్రమీదాత్యూహనిష్ఠురపటిష్ఠధ్వానశోలాహలంబులును చూర్వాఘాటనిరాఘాటకహకహారావకలకలంబులును భల్లూకనివహశీఘ్రాటోపఘమఘమధ్వానంబులును బుంసోగికిలచ్చదులకంటకాకుహరకుహూంకారంబులును ఘూణికంబును దిక్కుదుంగంబు

లఁ బ్రతిధ్వానంబులిన నానాద్రుమలతా కీణకంబులైన దివ్యాటవి నే
 లెంచె నంత॥ (శా) శాకోటాజ్ఞానమాతులుంగఘనిసంబీరజంబూవ
 నీ! మాకందారగృహదంబునింబకదళి మల్లిమతల్లిలతా । నేకానోహప
 ల్లవాంకురతలొ స్తీలత్ప్రసూనోద్గమా! నీకశ్రికశలాటుకోతగృభలొ
 న్నిద్రాటవిజ్జూచుచు॥ (క) కలకంఠకంఠకందళ! కలహంసకకలభ
 శుద్ధకారండమహా! కలవింకకంకకాసర! కలరవములకలకలంబుగలకాన
 నము॥ (క) మల్లిమతల్లిసుమనో! వల్లివేల్లితకుడుంగవగోరగభృ!
 ద్భిల్లిరవయుతపక్కణ! పల్లివాచంయమేంద్ర భవ్యస్థులల॥ (వ) క
 నుంగొనుచు నేతేరమందట॥ (మ) కనియెక్ వ్యాసుండు వాగ్విలాసుఁ
 డుసమగ్రప్రితి మందాకిని॥ ఘనపాతీనధులీలుతతగృమఠనక్రాంతిని॥ ని
 త్యభే! లనడేవేంద్రపురాంగనాకుచతటాలంకారకర్పూరచం! దనలుం
 టాకిని జక్రవాకిని విశుద్ధవ్యాయగ్లోకిని॥ (క) మందాకితటస్యర!
 విందవికాసప్రసూనవిహరణమరుదా! నందరసకందళితక! మకంబిప్రభు
 రాజు సౌఖ్యమతినేలెంచె॥ (వ) అట్లేగుడెంచి యమ్మందాకినీ జలం
 బులఁ గృతస్నానండై కృష్ణదైవపాయనుండు నిజశిష్యపరవృతుండైయే
 గుడెంచిన సనత్కుమారుండును బ్రత్యర్థానంబుఁజేసి యచితానం
 బున నాసీనుంగావించి యఘ్నపాద్యాదివిధులొనరించియతిధిసతాగృ
 రంబులక బరితృప్తుంజేసి కొంతప్రాద్దు సముచితాలాపసుఖాంభోధి వీ
 చీ నిమగ్నసంతోషాయత్త చిత్తులై యుండనాగమనప్రయోజనం బ

—(*) {వ్యాసుండు సనత్కుమారునింబుల్య} (*)—
 {క్షేత్రంబులఁదెల్పమని యడుగుట}

డిగినబ్రహ్మపుత్రునకుఁ బరాశతనూభవఁడిట్లునియె॥(సీ) ప్రవహించెనే
 చోట బాలనడుత్రేశశేఖరుండమరేంద్రసేవితుండు । సంధిల్లనెచ్చోట
 సార్వకాలంబును భూలోకమనఁగల్గు పుణ్యనదులు! దానతఃకమకాధ
 మకంబులెచ్చోట విపులపుణ్యంబులావి -వింఛుఁ । జరియింతురెచ్చోట
 సాన్నిధ్యలై హరి బ్రహ్మడిదేవతాస్రమఖులై! ననఘమల్లోకముల కె

కులములును బ్రాహ్మణులును ముఖములును కలగ జలయునాకుండు ముఖములకు
 ల్ల నెట్లంగును బ్రోడచును అసతీవలె నామగంధమును లేర్పఱుననుట (క)
 నీవడిగినయూయగము శైవాగమమునామ్రసంస్కృతము జగఁ తప్పవన
 రిరమగునుగమును గావించునుభోగమోకారణ మనఘా (క) బ
 కతఱి నెవ్వఁడు జేహ్వానుబ్రకటించును శివునిను పలుకువ మేళక ధా విక
 సితమహామృతముండు సకలగుణాధ్యంబు జేదనముండు మనఃత్మా
 (నీ) ఈమ్రరాగశ్రోతహృదయంబు సదయంబు సంచాటరీరసబ్రహ్మ జి
 హ్వా కాయంబు పుణ్యకాయంబు నాతని వదనంబు సదనంబు వరదున
 కును గణంబు లీశ్వరాకీణంబు లతులీలభక్తి తాత్పర్యసవర్ణవర్ణ చ
 రణంబు లలితభావరణంబులై యొప్పు గరములు శోభనాకరములగును
 సరుండుప్రియభక్తి నీమ్రరాగంబు వినిన నెనగు భోగంబు మోక్షంబుం
 దునుదునని మహాదేవుండంబిక కాసతిచ్చు సరణిశిష్యును నాకునజ్జల
 —(*) శ్రీపర్వతక్షేత్రంబుల్లృప్తమనసనస్తమానుండుచెప్పుట. (*)—
 జభవుండు అది యెట్టిదనిన (నీ) పాతాళగంగాకబంధవీచిచ్చటా
 ఘూర్ణితబ్రహ్మాండగోలకంబు విశ్వవిశ్వంభరా విర్భావసర్భారిమండన
 శ్రీకర్ణ కుంబంబు భాస్వత్ప్రజేంధన పాషాణవాలుకాశ్లోతిస్తటిత్వ
 భాశోభితంబు దీపితప్రభువనతీర్థకమాక్తాఫల ప్రోద్భూతకారణ భువన
 రాశి పారదామ్యసికుండకాస్పృశకపేది స్వాసంబవసమహకావధవితా
 నా పుణ్యపావనకాననాద్భుతమహత్త్వ ఫలదమహామోక్షులంబు శ్రీ
 పర్వతంబు (నీ) శిఖరంబుంజూచిన శేరుగై నల్గంబు పునఃపాత్వం
 బును బొగడవశమే గిరిశిరోభాగంబు గిరిశిఖరంబు మూలంబు పునఃపా
 మహిమలు బొగడవశమే గిరిబుద్ధులు ముక్త్యుపరాధితులు పురి
 వీరభక్తులంబొగడవశమే గిరిజీవకోటులగీర్వాణ సహంబు ప్రతిజీవకో
 టులం బొగడ వశమే ప్రధితపురుషాపసంహారాభంగమాద్ర గంజ
 పాషాణవాలుకాఖండవహ్ని సలిపవమాన నృగవిస్తంభనాది
 ఫలదమహిమోన్నతంబు శ్రీపర్వతంబు (వ) కుంభసంభవునిచేతం బర్చిం

మంబులను వింధ్యోద్రిదపకం బెంత గోవిందునిచేతనె ప్రబంధన మందరం
 బు సుందరం బెంత రాజరాజురోల్పాటికంటైన కైలాసంబు పిలవం
 బెంత భూధరభౌరేయతమాని కామాకకంటైన మేరుపు బరు బెంత
 జలజాస్తమరీచికలకుం గాక యనలు హసించు హేమవచ్చవంబు గ
 వకంబెంత నిభకరంటైన గభకంబున నానిభకవించిన మిశ్రితేజగ బ
 ణంగించు నస్తాచలంబు శస్త్రం బెంత చందనసంహోహంబు దక్కిం
 దక్కిన వృక్షంబుల నొల్లని మలయభూధరంబు మహాత్వం బెంత రా
 ఘవచాపంబునం బాసిన గంధమాదనంబు సాధనం బెంత సుతతభూ
 భువనపావీణత నున్న గోశ్రంబుల చుత్రం బెంత యెక్కిరికరినైలం
 బున కొక్కిరికరి మహత్వంబు నెక్కిరియం గాక పెక్కిరి అన్నవేళ్ళం
 బు కామ్యాభకభోగ మోక్షసుఖాభివృద్ధులు సిద్ధించు ఘక్తిమ క్షులతో
 వ మోక్షంబుల చేవ తపనుల యెల్లి తీర్థకంబుల వెల్లి యెల్లలకెల్ల
 యె యెల్ల కార్యంబు లుల్ల సిల్ల శ్రీనగేంద్రంబునకు సచ్చశంబులగు నగిం
 బులు గలవె॥(ఉ) గాయక భూరుహవ్రజమృగ స్రకరోరగ సక్షియూధము
 ల్ గాయక భూధరంబులును గాయకగుల్మలతావీతానముల్ గాయక
 ఖడ్గకుంజరనికాయములున్ విలసిల్లునిత్యము । న్నాయక శ్రీనగంబు ప
 యుఁ బ్రస్ఫురణోద్ధతరంజనంబునన్॥(ఉ) భేచరభూమిభృన్వచయకీరమృ
 గోరగగుల్మసంఘముల్ భేచరజంబుకాదులుమృగీహరిగండకజంతుయూ
 ధముల్ । భేచర ధారుణీజములు భేచరపుణ్యమృగవ్రజంబులన్ । భేచ
 రరీతి నెప్పుడును గీడవహించును శ్రీనగంబునన్॥ (గీ) రూఢి యొ
 ప్పార నెక్కి యేరూపమైన । దలంప దయాప్రముగం జేయుం దరు
 చయంబు । స్థిరము గాంగోరిసిద్ధింపజేయునట్టి । సిద్ధకళలును వధిక
 ల్లుశ్రీనగంబు ॥ (సీ) ఎన్ని కల్పాదుల నెందఱుపేర్లదులు నెన్ని
 కల్పాదుల నెంద టిరులు । ఎన్నికల్పాదుల నెందఱుదేవేర్లదు లె
 న్నికల్పాదుల నెంద టిరులు । లెన్నికల్పాదుల నెందఱుదైత్యులు లె
 న్నికల్పాదుల నెంద టిరులు । లెన్నికల్పాదుల నెందఱుమనీషాన్

లెన్నికల్పాదుల నెంద తార్చు । లన్ని యాగములయందును హ
 రుఁ దదీయ । నామములయందుఁ బాఠ్యతీనాధు నిలిపి । ప్రధిత
 కామ్యార్థకాన్ధిలు వడయు కతనఁ ॥ బరమసహాంగలొంగ శ్రీపర్వ
 తుండు॥ (సీ) పాతాళగంగాప్రపాతపాతోత్తంగకల్లోలఘుమఘుమా
 ఖర్వరవము । ముక్తితాటంకిణీమఖదణ్ణోదోస్థి శిఖరాగ్రచకచక
 శ్రీధరంబు । గదలరసాతలగవ్వరాభంగకవస్థాపిలొంగగద్దగితకాంతి
 శాతకుంభాగారచంచన్తణిచ్చటాస్థగితనూతనధాళభల్లరుచులుఁ । గలి
 గి కమలాప్తచంద్రసక్షత్రతాళ । రసరసాయనబహుసుధా రసనిపా
 న । దివ్యసంజీవనికలాచీప్యమాన । బహుళ పుణ్యోన్నతంబు శ్రీప
 వతంబు॥ (క) తారాదులు శైరయందదా । కారంబులు పరుసవే
 ది కనకముఁ జేయుక । దారాధిపాంకు శ్రీగిరిఁ । జేరిన జీవులను బు
 గ్యజీవులఁ జేయుక॥ (సీ) సంతతభరితవృక్షశైలి కాదత్తబితౌశనప్ర
 త్యంబుదములును । భిన్నమౌళితాళిఖరాగ్రనవశివోద్ధతపునస్సంధా
 నతరువనంబుఁ । చాపాగుహలునభంగకవస్థావముల్ తుణమాత్రస
 లనమచ్చారుతరులు । దీప్తితస్పకవేదీకల్పరణులు శ్రేష్ఠసంధానసంజీ
 వకళలు । లింగవాహిని నివహంబు లింగగిరులు । భూతికుండప్రజం
 బు విధూతినదము । నద్భుతోపేతబహుపావనాశ్రమములుఁ । గలి
 గి విలసిల్లు శ్రీగిరికంధరమున ॥ (ఉ) భానుండు పుట్టు బుట్టుచును భా
 నునితోడను గూడి వీడుచుక । భానుండు గ్రుంకఁ గ్రుంకుచును భాను
 నితోడను గూడి నిత్యముక । బూనెడు భానుతాళవనధూరుహముల్
 తవణిల్లు నెంతయుక । శ్రీనగభూమినూతనవిశేషముల న్నడు నద్భుతం
 బులై ॥ (వ) ఇష్టిధంబునఁ జంద్రతాళంబులును రసరసాయనసిద్ధకళ
 లును మృగదైవ్యమృత్యువిషోరగమహాలాశనిసేనాగ్ని ఖడ్గపరనోద
 కరోగప్రశ్యాధికపవిస్తంభకళలును బరకాయప్రవేశవివ్యాపధంబులును
 మొదలైననృప్తసిద్ధవాంఛాపరులకు దృష్టసిద్ధులు సిద్ధించు వెండియు నప్పు
 వకతేంద్రంబున మహద్భుతపుణ్యవిశేషంబు లనంతంబులుం గలవనినవిని

వేదవ్యాసుండు తరువాతి కథావిధానం బెట్టిదని యడిగిన నమ్మునిం దుగ్గినకు సనతులమారుం డీట్లనియె॥

—(*) ఆశ్వాసాంతము. (*)—.

(క) తావకసేవకభిల్లక! దావికదళవరదభక్తతత్పరఃరిష! ద్భావు కహిమకరవిచికిల! పావనజాతీ కుడుంగఁవఁతలెంగా॥ (శా)సాయం కాలనట త్తటిశ్రవణనిధిచ్ఛాయాజటాస్వధుకానీ! తోయాస్ఫలనవిస్ఫురల్ల హరికాతుంతుర్పునంఘుషఁకా! స్ఫాయచ్చంద్రసుధోపజీవితవిరించశ్రీక రోటీముఖామ్నాయస్తోత్రకథాభకటిభ్రమణసమ్యక్తాండవాడంబరా॥ (మాలినీ)తరళమదనరూపా భక్త్యతోద్యతృతాపా! సరసదివిజవర్యా స్థాపనాచార్యశౌర్యా! విరసదనుజనాశా విశ్వబృందారకేశా! నిరతధన దమిత్రా! నిత్యకళ్యాణగాత్రా॥

గద్య॥ ఇదిశ్రీమల్లికార్జునకృపాలబ్ధ మేదురాష్ట్రభాషా విశిష్ట శివయోగగుణవర్య శేషనాథార్యప్రణీతంచైన పవతపురాణంబునందుఁ బ్రథమాశ్వాసము.

శ్రీమద్భ్రమరాంచాసహిత మల్లికార్జున నాపకావస్తు.

శ్రీమద్భగవద్గీతా ప్రకరణము.

የዘመናዊ ሕግ - ማህተም

(5) త్రిశైలవల్లభునిపేరును బాదై బలనాజువినుచు నానంద
మదాని రానిరసకళానేలందు నిలబడినాచి బలవల్లభునిపేరును
చనుము॥ జేనా జేయదానిన గానినామల శిల్పదను నెన్నుకొని దేవులనునికా
జేని కానతిచ్చిన నేలంగుమయిదు నెన్నుకలే మునునది సనతల-మానుం
డెట్లనెయి॥

ప్రతి బంధువు కల న-కావ్య గ్రంథాలను చెప్పితి.

(మ) సరియేగిరికేగిదుట నెల్లదిలన్వొక్కకలంభోరుహాన్మృత
తాలంకృతచామరశిలమిళమృద్యాన్మృతభోగక్రియా । పుష్పసింహాసన
ముక్తివనితాభాన్మృతసేవేణులక ॥ గరుండ్రిచ్చులు నిచ్చుదానమహిమ
కైవల్యసరింబునక ॥ (దు) మాచితమాచుచ్చున సుహృదచహిత్రపరం
దరత్తుభా । స్థానికభక్తరత్నముగ సుగతశృంగతిరుంగరాజీపా । చీన
లకాలభేనముల శ్రీకుంభలేతరసేమవేలక ॥ శ్రీనగరాజమామిద విరిసి
ల్లునుదుగ్ధపయోధికై వడిక ॥ (మ) పురుషార్థకంబులు పాదముత్తుభ
ము తత్పుచ్చంబుతచ్చృంగముక ॥ గిరిశృంగంబులు గోమరాజితరువ్రత్
గ్రేవుత్తిద్యుతాపరుత్ । వరపుణ్యంబులు దుగ్ధధారలువత్సర్వార్థవింగం
బులు । ధ్వరవత్తోజములినగంబు నుతులొందుకామధేనుక్రియక ॥ (మ)
పరితఃత్వోధరసంఘముత్పిటపముత్ పాతాళగంగాదిసుందరతీర్థావ
లిగుచ్చరాజిభివశక్త్యాదుత్ ఫలస్తోమముత్ । పరిషత్పంచజనుత్ తదుత్తమ
ఫలప్రత్యగ్రహిరాఘముత్ । సరియే శ్రీనగకల్పవృక్షమునకుక సర్వసహ
కైలముత్ ॥ (కా) కుంభత్వోధరగహ్వరప్రతిరవాక్షుద్రాభానిష్ఠోషముత్ ।

సంభావాది దివాపసర్గఫలవిస్తారాంబువర్షంబులుకా । శుంభశ్రావ్యమహీ
 రుహస్థిరశృణుజ్యోతిస్తటిదృష్టికా । రంభంబుల్ విలసిల్లు పవతమహా
 భ్రం బాహు విభ్రాజియె॥ (క) ఎక్కడఁ జూచిన సురనదు । లెక్క
 ఁ జూచినను శంభుహేమగృహంబుల్ । ఎక్కడఁ జూచినఁ దీర్థము
 లెక్కఁ జేసగము సాటియే వేలగముల్ ॥ (చ) అట్టి పర్వతంబున॥
 (సీ) భసితంబు భూమిభృత్ప్రీతజేశంబునఁ దరుచైన రుద్రాక్షత
 తులు గడచి । ధవళితస్ఫటికాద్రితరువనస్థాయులై సల్లాపశైలముల్
 సంతరించి । సల్లాపధూరుహచ్ఛాయ లుల్లంఘించి గాయకపర్వతో
 త్కరము దాఁటి । గాయకవృక్షోపకంఠధూముల నిల్చి నాట్యాలం
 బుల నటన నలిపి । నాట్యధూరుహగుల్మవానరఘణింద । బహులతా
 నేకమృగసింహపక్షిసమితిఁ జూచి క్రిడింపు చుందురు సుఖము లాం
 ది । సాధకోత్తము లెపుడు శ్రీశైలమునను॥ (వ) అనిన విని సాశ్వ
 తతేయం డిట్టి మహాత్త్వంబు పర్వతునకుఁ గలుగు పెట్లనిన మహాజే
 వుండు పార్వతీశేవి కానతిచ్చిన విధంబుఁ జెప్పెద నాకణింపు మని
 సనతులూహారుం డిట్లుచెయ్యె॥ (సీ) సురధేనుగోష్ఠసంశుద్ధరోమాంధప
 సిద్ధపావనకనచ్చేణికలను । తత్తస్పృశశేవిస్తరసుధాదీక్షింకోపాం
 —(*) కైలాసంబున నీశ్వరుండు కొలువుదీరియుండుట. (*)—
 తమాణిక్యసోపానములను । స్పర్శవేదిగ్రావబంధబంధురహమృకభవ
 నశోభితసాలభంజికలను । భారుచామికరస్థాపిత నవరత్నకుట్టమపా
 కారగోవురముల । నమరువిద్రుమభద్రరుద్రాక్షవృక్ష । పరిచిలోన్న
 దృకల్పదుర్భవనమద్య । కిన్నరామరయవతిజేగీయమాన । లలితమ
 హిమోన్నతంబు కైలాసనగము॥ (మ) అమరేంద్రాదివిశాలవైభవ
 పరీహాసంబు సంజేవనీ । దుర్నిమలీలావనకేవాసము సురస్తామాప్సరకి
 కిన్నరీ । ప్రమదాధ్యాసముః దత్తధారససరిభౌజస్పృహవాసము ।
 చృమిచోల్లా ముంగళ్యధూరుహమనోహృసంబు కైలాసముకా॥ (మ)
 నిజవాసంబుగ నున్న విశ్వనిధుం డానిశ్వాసి తామూయుం డ । గృజరా

ట్టుమకపటికటిరుఁ డనచ్చకైగవల్లలస్సిప్పిదుం । డడవైకంకనులేం
 ద్రముఖ్యదనువుత్రాధీశసంసేప్యంజై । అబగచ్చుద్యుండు పెచ్చరొల్వ
 నమహాతేజంబుతో నున్నెడన్ ॥ (క) చుచ్చురును నులించు బ్ర
 చండుండు భృంగియును హాస్యచతురతం బాపక । నుండుగ నచ్చుట
 లేనులు । నిండు రసస్థితులతోడ నృశ్యము సేయున్ ॥ (క) పటుగ
 తులంబుకు బాబాపుటములం బాడుచును హాస్యపుటమును దొబకొజ
 టులగరిగిడనలుపుచు । నిటలాక్షుని గొండుగుహనుండు నిటమునం
 దున్ ॥ (ఉ) నండిన కుండబొజ్జకళ నిగ్గులు చేరిం గొల్లారి ధానియున్ ।
 దుండముముందటకొ మెటువు నూలొకన సేనుంగు మోముదమ్మితో । మెం
 డుగ నెలగవారుపము మీదను రొట్టుదనంబు బాపుదున్ ॥ గొండుం
 నుంగు టల్లునికే గుంజర వక్త్రుండు ముద్దు సల్పగన్ ॥ (క) భద్రాక్ష
 భద్రవీరక । భద్రమహాకాళవీరభద్రాధీశున్ । భద్రాననంబు డగ్గరిభ
 ద్రాధరుం గొల్తు రుభయపాశ్వకములందున్ ॥ (స) ఒకవంకక గింకరు
 లుద్దండవేదండవైత్యజయాదిగీతములు చాడఁనొకచోటం గుంజగుంభో
 దరకుంభజశ్రీసంభాదులు చేరిపొగడ । నొకవంక హరివంకజోధ్యవ
 ప్పాచీసబహుకాముకాదులు బలిసికొల్వ । నొకవంకనిశ్యంక యుక్తని
 రాతంక నిషకళంకాదులు నిండియుండ । నగభాగంబునను పేతహ
 స్తుం డగుచు బలిసి నందీశ్వరుండు సురాభకటులు మాన్పఁబ్రమధు లి
 రువంకలను బరాబరులు సేయఁహరుండు పేరొలగంబున్న యవసరము
 న॥ (గీ) గిరిశునకు మొక్కి యెదురం గేంగేలు మొగిచివిశ్వనాథున
 కిట్లుని విన్నవించె । నరుణఁల్లు వపాణి నీలాళి వేణి । సకలకల్యాణి శుకవా
 —* శ్రీనగంబునశివుండునిచ్చకారణమును బార్వతీయదుగుట. *—
 ణి శంభు రాణి॥ (వ) దేవా యీశువనంబునందు తైలోత్తమశ్రేణు
 లు హిమవత్స్వనంబును హేమకూటంబును నీలమేఘనిభంబైన నీలప
 వతంబును రజతప్రభా భాసితంబైన శ్వేతతైలంబును శృంగత్రయం
 బునుం గలిగి సకలదేవభవనంబైన శృంగనగంబును జ్వలనప్రభంగల

కుంజరగిరియును చాలసూర్యప్రభంగల హేమాచలంబును భిన్నాంజ
నప్రభం గల గంధమాదనంబును మరకతప్రభాభాసురంబైన మాల్యవం
తంబును సవత్తమయంబైన పద్మరాగనిభంబైన యుదముమహీధరం
బును మలయభూధరంబును జంబూనదఃభంబైన తుషారధరంబును
శంఖకుండేందునిభంబైన కైలాసశిఖరియును వర్ధమానగోత్రంబును
రౌద్రధాతుయై క్తంబైన రౌద్రవంతంబును హరిచందనవణంబైన
హరినీలశిలోచ్చయంబును మృణాళసన్నిభంబైన వైరోచనాద్రియు ర
త్నప్రవాళభాసురంబైన శతపవతంబును కుంకుమవణంబైన కేశుక
ధరిత్రీధరంబును స్ఫటికనిభంబైన విద్యుత్పవతంబును నీలోత్పలశ్యా
మంబైన పుష్పగిరియును మొదలైన సవకసవకంసహసరంభణ నా
నాద్భుతంబులం గల కుంభినీధరంబుల నెల్ల నతిక్రమించి భీశైలం బ
శాంతకీడావినోదస్థానంబుం గావించుకొని యున్నవాడ విందులమా
హాత్యైం బెట్టిది యానతీయవలయు ననిన నిమ్మహాదేవుం డన్మహాదేవి
కేటనియె॥

—(*) శిలాదమాని తపంబు చేయుట. (*)—

(క) ఆదియుగాదుల కట మున్నాదిమతాపసవరేణ్యుడైన శిలా
దుండాదియుం దుదియును సరిగా మోడలునక దపము సలిపె మును
లునుతింపె॥(క)బృందారకు లరుదండకం నిండుకిరణములను వాసరేం
ద్రప్రభలకై డెందమునక గోలి తాలిమిగండక వషకములు మూడు
కోటులు సలిపె॥(వ)మఱియును॥(క)శతకోటివత్సరంబులు ప్రతిదిన
మొ క్రింత శిలయె భక్షించి సదాగతి తత్వయోగవశమునక జతురుం
డై నిలిచె మాని సంఘము వొగడక॥(చ)పరులను నార్యురం గుదియక
బట్టి జయించి పదద్వయంబునక మరిగిచరించునట్టి పవమానము జ్యోతిక
కుం డెచ్చి వానిచేదిరముగక బాపయింతిని విధేయవశంబున మేలుకొ
ల్పియావరుసన వచ్చి నెన్నడిమి వాకిలిక గాంచియు నందు వాకిటక॥

(గీ) పవనుఁ గుంభించి మఱియు నప్పచునును మహిమసశమున యొ
 గాగ్ని మండలేసెడివియు ముట్టింప వారస దీపవైసఁగరము మోచుగ
 లోని చీకటియు మానెన్ || (చ) బిడకమ గాఁగ నెన్నడివి యొగ్గులు మా
 నిపి శంభు మూతికకవిడిదళకై దళ్ళయ నవినయోజము నిల్పి యం
 దుపైఁచృడుఁ గని సౌఖ్యమంది మది వించిన పచ్చెమనాడిచేత మై వడిఁ
 గరగించె జిద్ద గనవాటకయందుఁ బ్రమోదచంచునిక || (క) కరగించె
 నవ్యుతధారలు తొరగించె సుధానుభావతృప్తి యెలవక || బెరిగించెను
 సంతోషము మెరిగించెను శంభుఁ దనదు సూనసఁధిక || (వ) మఱియుఁ బ్ర
 హ్లాండుంబులం గల చిహ్నంబు లన్నియుం దన డెందంబునం గనుంగొను
 చు భూజలాగ్నివానువ్యోమభూతంబులను బవతసాగరద్వీపసదీయు
 తనువనగాఁగఁ పహంబులను నాత్మభవసంబునందుఁ గానంబడ నవ్య
 భాగంబున నిడనాడి చంద్రుండు షోడశః శాసహితుండై యుండు
 దక్షిణభాగంబునఁ బింగళనాడి సూర్యుండు ద్వాదశకశాసహితుం
 డై యుండు సూర్యేందువతకనంబులం గాలంబు వలెంచు నందు పరి
 భాగంబున ననలతత్త్వంబును సధోభాగంబున జలతత్త్వంబును మఱియు న
 రువః నిశ్వాసంబు లొక్క గడియయందునొ కొక్క వేళ సూర్యుం
 డును జుదుర్చిండును వలెంచు నైదు గడియలు గూడ లక్ష్మం బవి పం
 డైండు నొక్క దివసం బందులకు నిరువదియొక్క వేయిన్నార్పణ
 స్వగంబు లంటి దినపక్షమాసతుకనలు నడచు దినవారసక్షత్రయోగ
 కరణగ్రహాభారాః కాచక్రస్వరచక్రంబు లనేకప్రకారంబులం జం
 ద్రీసూర్యక్షంబులు చంద్రసూర్యక్షంబులు జంద్రసూర్యయామంబులు
 చంద్రసూర్యములకొక చంద్రసూర్యగ్రహంబులై నాడికామాకంబులు
 వత్తెట్లు నందు విహంగుల స్వస్థులు మువలన హావృద్ధులు లాభాలాభం
 బాలు మోహవసునంబులు హృదయపద్మోపకంఠదీప్తాద్భుతజీవహంస
 సంధానఫలంబులు నాస్మోదయం బండఁ గంచుచుండు || (ఉ) అచపలేత
 రాక్షుం డమృతాని భవంబునఁ దృప్తి బొందితాల్ బెదిలొని చూ

పులును లోని విరక్తియు లోని చింతయుఁగఁ లోచవి తత్వస్థాఖ్యనిధిలో
నఁ జరింపుచు బాన్యాచేష్టలఁజూచి పరిత్యజించును వ్రతహారి దలంచి
జపంబు సేయుచుఁగఁ (క) సంధాక్షరిజపింప సమంచితపరవశత న
తమాతక చేసెన్ । కీలంబుక యంతరపడనిశ్చంచలుడై కన్ను మోడ్చి
సంయమి యున్నట్లే ॥ (సీ) అందంద నిద్రించు నద్రి చందంబున నన్న
పానాదులు నప్పరమున । నిందార వతికంప నెన్నడు త్రోవయందుం
డి చిణ్ణీశబ్ద ముద్భవించి । చిణ్ణిణ్ణి యని మ్రోలు శలంగి శంఖాంభో
ధి తంప్రికానాదమదకల నినాద । భేరినిస్సావసంభృత వేణుతాళాది
ఘంటానినాద మేఘస్వనములు । మెఱసి దశవిధముల మ్రోయంగ నా
ద్రైంద్రదొడ్డివింట మాని తోలఁజైన । నాద ముల్లసిల్ల నాదప్రియుం
డగునాగధరున కహణంబు చేసి ॥ (క) ఈవిధమునఁ జరియింపఁగఁ
నావిధునకు మనసు లీన మయ్యెను నయినఁ । లేవయ్యెను కమలము
లటు । గావున సంకల్పమును వికల్పమునుడేగెఁ ॥ (వ) ఇట్లు మహాదే
వుని గూచి భక్తి నిస్సాగరిగ్మండై తపంబు సేయు చున్నంత ॥

—(*) శిలాదునకు నీశ్వరుండు ప్రత్యక్షుంబగుట. (*)—

(సీ) మొలకచుక్కలరాజు మొల్లుపువ్వును బోలె మించిన మాళిగ గీలిం
చినాడు । పొడల కెంజాయలఁ బులిరక్కసునతోలుఁ గటిమీదదిండుగాఁ
గట్టినాడు । విశదరత్నప్రభవ్ వెదచల్లు శేషాహి గొడుగుపావాలుగాఁ
దొడిగినాడు । వడకుగుబ్బలిరాచవారికన్నెనుమేన నచ్చినగళినుండ ని
చ్చినాడు । కలికిచూపులఁ బచ్చవిలాసంజూచి । భూతి నెరపూతగా
మేనఁబూసినాడు । అట్టిదేవుండు సకలకల్యాణమూర్తిఁ । యశిలాదు
నియెదురఁబ్రత్యక్షుడై ॥ వచనము॥ ఇట్లు జగదారాధ్యుడైన యీ
శ్వరుండు ప్రత్యక్షుడైన నక్కానీశ్వరుండు సాష్టాంగదండప్రణామంబు
చేసి పులకచయకంచుకితశరీరుండును నానందకందళిత హృదయారవిం
దుండును ముకుళితకరకమలండును నగుచు నిట్లనిస్తుతియించె॥ దండక

ము॥ శ్రీమేరుకైలాససింహాసనాధీశ నాకేశముఖ్యామరస్తోమచుస్తస్థలీ
 హేమకోటిరవిస్ఫార మాణిక్యరింభోళిపాలీ మయూఖాగ్ర కింజల్గిత
 శ్రీపదాంభోజ సతీగర్భిర్యుర సంవాసితాంభోజ గర్భాండభాండా
 మహోద్ధండశుండాలదైత్యభేలాతమః ఖండమాతాకండ దోదకండ
 హేమాదికోదండ చండేశ్వరస్తుశ్య నిత్యానిరాతంకనిశ్చంక నిద్వండ్వ
 నిస్సంగనిలేకప నిమామకా నిష్కలంకానిరీహానిరాకారసాకారపా
 దాంబుజాలంకృతాశీషాధీశ రాజత్తులాకోటి రత్నావళీ తుద్రఘం
 టాచ్ఛనిధ్యానితత్కొనర శ్రేణికాకందరా సుందరావాస లవణ్యరేఖా
 కళాదభిరుద్రాంగనాబాహులల్లిమతల్లి పరిమార కచీప్యమానేంద్ర
 రత్నావళిధాళ ధ్వన్యక్షణాచ్చమరోద్ధూత వాతప్రచారాలకా శోభ
 నాకారకంజాత సంజాతకోటికరోటి సదాకల్పజూటాటవీ చంద్రచం
 ద్రాతపాస్ఫార నానందభేలాదిరాజచ్చకోరా మహోదారదండభేతర
 జ్ఞానశుంభత్సమాధాన విశ్వంభరాంభోజ సంఘాతజంభాసు గారాతి
 కుంభీరసాధీశ కుంబోధరాగ స్త్యకుంభేంద్రవక్త్రాది విసంభభ క్తక్రియా
 రంభసంసేవ్య హాలాహలాభీలకీలాపరీహాసలాలా సురాటోపభేలావిశా
 లశ్రిగూలాయుధజ్వాల జాలామహాకాళపశ్యల్లలాటా వియత్సింధుజూ
 టాకళాజూటపాటీర కల్పద్రుపాణ్యహాశ్రికవాటి ధృత్రిసమాటి కస
 స్పర్శధూటిమహాకల్పరూపాటి కరాంభోజ విన్యాసవృత్తానునాదాసదా
 మోదలభాప్రసాహార శుభ్రాంబుజక్షీర భిభ్రితకళాశారదభాభ్ర
 మూరాజదభ్రోరగాదీశ విభ్రాజమానేందుమందారబృందారకాధార
 నీహంకరాసారకీర్తికృపామూర్తి భిల్లాంగనాబిల్వవల్లి దళప్రేమభిల్లాసు
 రస్వాంతపల్లాసురేంద్రాది వల్లి జయోల్లాసమల్లి ప్రసూనాంగవల్లి స
 దారాఘనల్లిలభక్తాత్మ హల్లి సకాయోగిహృల్లి నసంబంధ కంతావళి
 త్వకటిత్రాకుబేరాశ్శమిత్రా సమాఖ్యాచరిత్రాలలటాగ్ని నేత్రా మ
 హార్యాకళిత్రా పవిత్రాంగదేవాగణవాతగీర్వాణఘాటా సుతగ్రీవిరా
 జాజగద్గీప్తజ్ఞా జిహ్వగ్రీతనూజా కృపాపారవారా శుభవ్యాళ హారా

సమస్తోపచారా సమగ్రోపహారా సమద్యద్విహారా శుభాకార అక్షీణ
కారుణ్యవీతౌసురద్విష్టితౌసదాభక్తపతౌజగజ్జాలరతౌకళాశృష్టిద

—(*) (శిలాదుఁడభవుని మెప్పించి పర్వతసం
(దీక్షరులఁబుత్రులఁగా బడయుట.) (*)—

తౌ తమఃపాశ మౌతౌమరుతగల్పవృతౌ విరూపాక్షఈశా శివవ్యోమ
కేశాతమద్దేవ తేశా మహాంఘాఃప్రణాళావిశాలప్రకాశా నగేంద్రాన్నిజే
శా మహేశా గిరిశా నమస్తేనమస్తేమస్తేనమః॥ (వ) అని స్తుత్యించి
యిట్లునిన్నవించె॥ (క) కులదీక్షకుఁడుదయించినఁ గులమునకుఁయశం
బుదెచ్చు గోత్రముమనువు॥ గులనాపకుఁడుదయించినఁ గులమునకప
కీర్తికాదెచ్చుఁగుజనులు దెగడె॥ (క) నీపాదభక్తియుక్తుల! నోపరమే
శ్వరకృపాబ్ధినొసఁగును సుతుల॥ నీపాదభక్తియందును । ఏపాటిగొ
ఱుతయైన నేవర మెల్ల॥ (వ) ఇట్లుకులదీక్షకులు శివధర్మపరాయ
ణులునై నకొడుకులఁ గరుణింపుమనెవరంబువేడిన నవ్వహాదేవుండునుద
నధర్మాంశంబునఁ బర్వతసందీక్షరులను బుత్రులనయొనిసంభవులంగా
ననుగ్రహించి యుతధాన్యంబుసేయ నమ్మనీంద్రుండును దనధర్మప
త్నిచేతికి నకులమూరులనిచ్చినంతోమామృతాంబుధి నోలలాడుచు నను
దినప్రవధామానాంగులు గఁ బోషింపుచుండిరంత॥ (క) శివధర్మవ
తానంబుల! శివయోగధ్యానభక్తజేతఃప్రీతి॥ । శివమంత్రపఠనరతు

—(*) నందీక్షరుండుహరునిఁగూర్చితపంబుచేయుట. (*)—

లను! శివుఁబూజింపుదురు మానిశిశువులువేడగలె॥ (క) అంతటనందీ
శ్వరుండుని రంతరసచ్ఛావనాంతరంగస్థితశు । ధ్ధాంతఃకరుణుండై శి
వు! మంతనమునఁ దపముచేసె మానులుపొగడె॥ (క) అష్టాంగయోగ
భక్తివి! శిష్టాచారప్రసిద్ధసిద్ధాంతకథో! ద్విష్టజ్ఞానామృతసం! తృప్తిప్రమ
దంబుఁ బొందిధూగ్జటఁ బొగడె॥ (క) నిరుపమనిత్యరంజన! నిరవయ
వాదిస్వరూప నిత్యనందా! నిరుపాధితత్వనిమకల! నిరవధినిలేకపరూ

పనిభిలాషీశా|| (శా) సాధ్యుండై నినుసేయ వచ్చినమగుట సాధింపక
త్యంతమృతృ|| మధుస్థంబగుచున్నచేతనలనిక వాణిగంధగా నేర్చియో|| గి
ధ్యేఘప్రతిభాకటాశమువకుక గీర్వాణుక నిర్మలైగిర్వాణుత్థవ
దున్నతుల్ పొగడ బ్రావీణ్యంబుయున్నట్లే|| (చ) లలితాహమక
వికంబులునునంచలుగొల్పగనుచ్చి ను యదాత్రహాహదీగంధుమేలుదా
యంగబాణముగూర్చికోయిలక|| కహాహ నాదనుల్ చేలంగంధగన్ననచే
సియనంగుడద్యేఘో|| యహాహభవస్సృతాపములనల్పులకుకడెలి
యంగశక్యమే|| (ఉ) దేవభవత్పదాబ్జముగ దీపిభక్తినిరసోరుదైవ
ముక వానిరిగోర్తులున్నదివవాకొలుపున్నదియన్తయిస్తుతు|| ద్రూపని
రోయుచుండు బుభ్రోషము నొంకను నిష్ట వాంఛకుక|| భావమనిం
డ నీదు పవభక్తియ నాకు ననుగ్రహింపవే|| (ఉ) పంకజగర్భవంద్య
శివ భక్తగణక్రియ విన్నవంబు నా|| వంక గృహసుధాదళకపరివ
థితతుష్టి యెనచిక నన్ను నీ|| వింక గజాశ్రిబోన నొక లెక్కనుగా
దయం బ్రోవు మయ్యని|| శ్శంక వృషాంక కింకరవశంకర శంకరశాం
కరీప్రియా|| (క) చతురంతరయోగములక|| బహురామ్నాయగమోక్త
సన్నతులందుక|| బహురాననవంద్యని నతి చతురప్రియలందుంగొలు
చు జనులు నుతింపక|| (క) పంచమచీజాక్షరములం బంచప్రణవముల
మూల పంచాక్షరిచే|| బంచబ్రహ్మములందును బంచ స్తవములను బూ
ర్వుం బంచశరారిక|| (క) వడ్విధభక్తిస్థితి నరి|| వడ్విగకంబులను గె
లిచి పట్స్థలవిదుండై|| వడ్విధములైన యుధ్వలు|| వడ్విధపద్మముల
దాటి శంభుని గాంచుక|| (క) సప్తద్వయలోకాధిపు|| సప్తాశ్వహీ
మాంశ నేత్రసారసుజలభూ|| సప్తాచిముఖయూతిని సప్తముఖ
ధీశసఖుని శంభుని దలంచుక|| (క) అష్టాంగభక్తిరతుండై యుష్టవిధార్చ
నములందు నతికుశలుండై యుష్టద్వయోపచారములప్రతనుప్రభున కొనం
గు నవలితభక్తిమణిమును|| (ఉ) అంధక గంధసింధురమదాంధజలంధ
రదానవచ్ఛటాబంధధురంధర ప్రమధబాంధవ పంకజబంధువంద్యసౌ||

• గంధికగంధిజహయత కంధినిషంగ కబంధజారిసంబంధకీటభక్తజన
బంధుర శ్రీగిరికంధరాలయా॥ (శా) గంగాతోయరుహంగతభ్రమరికత్
కణోత్పలామోదసంసంగప్రేమ వహింప నభ్రతటిసి చంద్రాననా
యాటికారంగోపక్రమకణమంతనక ధారంభంబు లంచల్లినక । శృం
గారాంగి భవాని వేడు తగవుల్ చింతింతు గౌరీశ్వరా॥ అని మఱియును॥
(సీ) తరుణేందుధరుబృహ దారణ్యకబహంసోఽనిషద్వచస్తుతులం ద
లంచు । సన్నుతించునుశివసంకల్పసూక్తుల శ్రీరుద్రసూక్తులశివునిమహి
మరతిపతిధ్వంసు నారాయణబ్రహ్మచ్యూపనిషదుక్తులను నహర్నిశముం
బొగడుచు । గైవల్యజాబాలకా లారిరుద్రోప నిషదర్థముల నీశునియతెడ
లంచు । వేదపాదస్తవంబుల విశ్వవాధు । సన్నుతించుచు సేవించు సంభ్ర
మమునఁచలతంబును దుశ్శరమైనతపము । సలుపఁబ్రత్యేతమై నిల్చె
శంభుడంత॥ (సీ) సిగ్గుబుఖండించు జిగురుకై దువసాము రట్టడికానిం
బోడట్టినాడు । వడిగలతాయంచ వారువంబులరౌతు బండరొప్పె
డుపనిం బంచినాడు । కడలిరాయనిఁగిగల యల్లుండిలకంబు వింటికినమ్ము
గామించినాడు । రంతుగావిహరించు రాకాసిపల్లెలు నవఖశంబుగఁ
జల్లులాడినాడు । జనుల కిష్టార్థములు వెదచల్లినాడు । కంతకో
లంబు వివమసికాళిమంబు మెఱపుకస్తూరికారేఖ యెఱపువాడు । అభ

—(*)ప్రశ్యత్తుంబైనయీశ్వరునినందీశ్వరుండు స్తుతించుట. (*)—

వుండనకంపమెచ్చి ప్రశ్యత్తు మయ్యె॥ అంత॥ (క) ప్రమదాశ్రుబిందు
వులుముఖ । కమలంబున దొప్పదోగఁగానందీశుం । డమరిగణపరివృ
తుండగు శమనారాతికిని జక్కఁజూఁగిలిమ్మి కె॥ (గీ) అట్లు ప్రణ
మిల్లి మఱియు సాష్టాంగమెఱంగి । నిలచికెంగేఁబఁగిలించి నిటలమునను
సుఖమునొందుచు బలకకంచుకిత దేహుం । డగుచుఁబరమేశునిట్లని యభి
నుతించె॥ నిగోష్ఠ్యగద్య॥ జయజయసకలకల్యాణరత్నరత్నాకరా సక
లనిజకరనికరశరణ్ణా శ్రీశై లహాటకాచలకై లాస కంధరసదనసంతత

సంచారాబలజాసన సహస్రాక్ష ధనంజయ దడంధర సిశాట సదాశా
తి ధనదాది నిఖిల నిజవర శిరఃకిరీట రత్న చక్రవక్ర చాంచల్య స్థగితచ
రణసరసీజా । కీర్తిఘనసార గంధిత నిఖిలాజాండ కరిండా । య
ఖండిత కరదండశైలకాండాసనా । ఖండశశాంఖశేఖరా అంజజనా
యకాలంకారితగండస్థలాకనకకంకణర్ముర్రుణౌ తాగరనటనటచ్చం
చరీకాంగనాహస్త హల్ల కాంకితశరీర । దరహాసచంద్రికాసాధిత । స
కలకల్యాణసంచయసంచితా । నిఖిలఖచరకిచ్చరనిజవరాధినాయకా । శ్రీ
శైలనాయకా । సనకసనందనాదిసంయతీంద్రఃశ్చలచిత్రసరసిజకణికా
స్థానకనకాసనాసీన । నీలజలవచంచరీకా । శక్రరశ్మరాజరాజితహాలా
హలకంధరానిజవజలంధరాకటిస్థాసనన్నతానంతకాంచీరత్నకింకిణీ
నాదనాదిత । నిఖిలాచలకంధరాంతరాళ । సంధ్యాకాండనటన్నాట్యా
లంకార । లాలితరత్నకటఘటితచరణతాళనదళిత । ధరాతలనటలతటక
టాక్షేక్షణక్షణికనగరదైత్యు । అక్షీణక్షత్రరాజగ్రహరాజనయ
న । అక్షరాక్షయాద్రింద్రకిన్యకాదత్తదక్షిణేతరదేహ । ఘటికావనాజ
సృసహసృసిస్సాణ । శంఖకాథకాగళర్ముర్ముర్రుర్ముర్రురాధూనక
ఘఘఃరికాఘంటఘణఘణనాదసనదిత । నిఖిలధారాధరకంధరదశశత
కిరణనిచయదళిత । నిశితజలజశిరఖరకరసంకాశ । త్సారాలంకారితక
ల్యాణశరీర । నిజవరణాగ్రీకరఘట్టఘట్టిశకరినాంధకాదినిఖిలరాక్షసశిర
స్సరసిజవికాయ । సకలజగద్రత్న । కారణదయాకటాక్ష । శతసహ
సృలక్షణానంతసంఖ్యాతజలజసంజాతాండశ్రేణికారత్నఖచిత కరళా
ఖాంకిత । హారాంగదకాంచితకాలంకారితకంధరా । శ్రీచరణసారస
నిశ్చయజ్ఞాన సరశయధ్యానధారణశ్చలితాంతకరణ । కణ్వకణాద
నారదధాత్రీగణాగస్త్యచిత్రఖండశిలాదాదిసంయమీంద్రచిత్తాంతరా
రాధననక్రియారాధ్యచింతితాథానంతత దానచింతారత్న । త్రిదశ
గంగాతరంగిణీలహరికాసలిలసంతృళిత కనకకనకతటిల్ల తాచ్ఛాయా
చ్ఛన్నజటాజుటాగ్రీదిగ్గ్రధనచంద్రరేఖాగళిగ్రిహసన రసాసారధా

రారక్షిత । హరస్థితసరసీజాననశిరిఃకథితహరలీలాకథానంతకందళిత
చిత్తసరసీజనిశ్శృంకసిమ-శంకనియతనిశ్రేయసస్థానాగ్రసహజాండహర
శైలహరధరిత్రీగగనతాళ । లింగాత్మసహస్రాత్మరశాననగజాననగజక
ణాశంఖకణాగోకణాడిసనాతనగతాళినదారాధనక్రియాధ్యేయనిజా
నన చంద్రచంద్రికారాజిత గిరిరాజకన్యకానయన । హల్లకనిజదేహజ
లధిజనితజగజ్జాలతరంగ శీ శైలలింగ నత స్తే నతి స్తే నతిః॥ (వ) అని యి
ట్లు మినుతించి పునఃపునఃప్రదామంబు చేసి యిట్లు విన్నవించె॥

—(*) శివుండు నందీశ్వరుని వాహనంబుగాఁ గొనుట (*)—

(క) ఆపద్భజాండబుద్బుద రూపములు జనించు నీదు రూపాంబు
ధిఁ దాద్రాపంబును ధరింపఁగ । నోపిన సత్త్వంబు నాకు నొసఁగఁ
గ వలయు॥ (క) నాదేహమునిశ్శృంబును నీదే ముఁ గదసి బెరసి నిను
భరింపఁగ । నీదివ్యవాహనముగా । నోదేవా ధీశ వరము నొసఁగుము
నాకు॥ (వ) అని విన్నవించిన నానందీశ్వరునకు సర్వజ్ఞ శ్శృంబును బ్రమ
థగతాధిపశ్శృంబును నిజవాహనత్వంబును ననుగ్రహించిన నది కారణం
బుగా నమృహాదేవుండు నందివాహనారూఢుం డయ్యె నందీశ్వరుండు
తపంబు సేయు పుణ్యమహత్త్వంబున నంది మండలం బనంగ నతిపవిత్ర
స్థానంబై వెలసె నందు వతింఁచు సమస్తజంతువులకు భోగమోక్షసౌ
ఖ్యంబులుసిద్ధించు వెండియు॥ (క) శ్రీపర్వతమాహాత్మ్యము । భూపావన

—(*) పర్వతం డత్యగ్రతపంబు సల్పుట. (*)—

మఖిలలోకపూజ్యంబు మహా! పాపప్రతాపనము విను । మా పుణ్యం
దు తపముచేసె నతులితభక్తి॥ (సీసము) జగతి నజాదిషేషవాతములు
గొన్ని పరాభతుణమున బ్రతుకుం గాడెలవనిపై బారావతాదిపత్ను
లు శిలావితతి భక్షించి జీవిండు గాడెసకలపన్నగపురస్సరజంతువులు
గొన్ని తెమ్మెరల్ గోలి వధిఁల్లు గాడెసలిలసంచరమినసస్యాదులకు
నెల్లఁ దోయంబు వలన సంతృప్తి గాడెయనుచు బణ్ణోపలాసలాహ
రవృత్తి మెలఁగు మానుల తపములు మెచ్చ కీట్లు । ధాత్రిపై నిరాహరి

రుండై తపము సలిపెఁబవటతుండు విదళితాఘ సవటతుండు॥(క) సలి
పెఁ దపముష్ణకాలము। పలుకక దొడరంగ నోరు పటపట బగులెఁ
దలచిన డెందము గలఁగఁగఁ జలియింపక తపము సలిపె సాహసవృ
త్తి॥(మ) ధరణీ మూర్ధ్నము మోపి మీదికిని బాదద్వంద్వము
జాపి భా। సూరువీక్షింపుచు వహ్నిమధ్యమున నేక స్వాంతసంయుక్తు
డై। కంచమాంబు కామఘస్సర శివా గంగాతరంగవళిపరివేదిప్ర
విశాల మాళియనుచు భావించు డెందంబున॥(క) పగలును త్రేలును
నుడుగకభగభగహుతభుక్రణములు భాంకృతులు నభిభగగుతుల నె
గయ మాసులుపొగడక బుర్రాగ్నిమద్యభూమి జరించె॥(మ) వలి
కాలంబున నేటి నట్టనడుమ వాశ్చర భేదీధులీ బలవత్తుంగతరంగసం
ఘవిలుతద్వంసిన్య వేణిచ్చటల్ దళుకొత్త ధరణీధరేశసుమనోధన్యా
త్మవిధ్వంసకు॥ గలధౌతాద్రిధనుధకు గగధవు గామించు డెం
దంబున॥(క) ప్రమధులు సనకసనండులు నమరులు గడు జోద్యమ
నుచు నచ్చెరువొంద॥ బ్రమదమున నిలిచి తపములు। కొమరుంబ్రా
యమున వషకోటులు సలిపె॥(శా)దులై దారలు చంద్రభాస్కరు
లుబట్టుటొడగా బ్రహ్మభీతిలై దిక్కురు లెల్ల మొగ్గ దివిజాధీశుల్ ద
లంకంగని ట్లొడై ధరతల్ల డెల్లహరి బ్రహ్మాండంబు కంపింపజొల్లె
శంకరుడాదిదేవుడు కృపాభీష్టప్రదస్వాంతుడై॥(సీ) ముడిచినాడేవే
ల్పు మున్నీటివడువీధి శృంగారపూదోటచిన్నిపువ్వుగఁబ్బినాడేవేల్పు
కటిమీదదిండుగా పదితెలుంగులవన్నె పచ్చడంబు అలదినాడేవేలు
పంగరాగముమేనఁ గలిగివాసన దళగతులవలువఁగై సేయునేవేల్పు క
మ్మతెన్నెరలవులకడిగిన మాణిక్యకంఠములు। సకలలోకంబులునుజే
యఁజాలుసాబగు మించిమెరియునేదేవుని మేఁతొడవు అట్టి దేవుండు
కరుణాసుధాంబురాశి యచలవల్లభు నెదురఁబ్రత్యక్షమయ్యె॥(వ) ఇ
ట్లుప్రత్యక్షమై శిలాదపుత్రుని గరుణాసుధాదక్రృష్టి వీక్షించి వరంబు
వేడుమనిన నమ్మునీండుండు॥ (సీ) శివపదాంభోజ స్వచిత్తాబ్జముల

యందుఁ గోరెఁ దుష్కృత పిండుగూడియాడఁ నవక మైసిలిచి యానం
దాంకురంబులు పొడముకై వడిమేనఁ బులకలమర । నానందజలధారి
లాటిముత్యంబుల హారాళిరేవల ననుకరింప । గద్గదస్వరయు క్తకింఠంబు
శోభిల్లఁ దగ్గతెచితుండై తత్తఱమునఁ నిట్లుహృదయంబులోనున్న యీశ్వ
రుండు । ఎదుటఁబ్రత్యక్షమైన మనీంద్రసుతుండు । పుడమి సర్వాంగకం
బుఁబొందఁమొగిలి । కీర్తనముచేయఁ దొడఁగెఁగెంకేలు మొగిచి ॥
విశ్వదండకము॥ శ్రీశైలసామ్రాజ్యసింహాసనాసీన శ్రీమన్మహాదేవ సర్వ
జ్ఞ సర్వేశ సర్వామరాధీశ సమ్యక్సర్వవృత్తారూపా విరూపాక్ష దేవాస్వ
కీయాస్వపంద్రప్రభాభాసమావాద్రిపుత్రి విలోలాక్షికల్పారసంభావితా
నేకవిస్రంభశ్రూజావిధారంభ విశ్వంభరాంభోజ గభాకదికుంభోద్భవ

—(*) సాక్షాత్కరించిన శంభుని బహుతుండు స్తుతించుట. (*)—

శ్రీగణపాత్ర శ్రీపావతి దేహవల్లిమతల్లి సమావేల్లితస్వచ్ఛమంద ర
బ్ధం దారకాధార వేదాంగనాచారుహస్తద్వయా హేమకేయూరమా
ణిక్యరాజకవళిచ్చా మరొద్ధూలవాతస్ఫురతుంతలా కంఠసంహార చం
దీశ్వరస్తుయమానా స్వసామర్థ్యబాహుసలామమానాభ్రవర్షా
తికణ్ఠాదిగోకణకపంచాక్షులింగాక్షసానందసద్భక్తసంఘాత భృంగీశ
నాట్యక్రియానంద నందీశహస్తాంబుజోపేతవేతాగ్రసంవారితానేకగీ
వాణానందోహ హాలాహలోల్లాస కైలాసశృంగస్థలీవాస నాకమక
వాకూయసంఘాతసర్వాపరాధంబులం గాచి రిక్షింపవే దేవనీ నిల్లి
డల్ పుణ్యతీర్థాళి నికృతిమంబుల్ సమస్తామరశ్రేణి నీచారునిశ్వాసము
ల్ వేదముల్ నీదు లీలావినోదంబు లీలోకజాలంబు నీ దేహవారాళిలో
లోకపీచీకదంబంబు లావిభకవింపంగ నప్ప ద్భజాండంబు లోనున్న బ్ర
హ్మదులా నీమహత్వంబు వణింపఁగా నేతుక దేవ నీధూరితాచా
రువిక్షేపమాగణంబునక బద్ధజాండంబు తెల్లక సముద్రాంతరక్షోన్న
తిం బేచుక నీవధిక నూహించు కార్యంబు తెన్నంగ శక్యందె యుష్మ

స్మృతాత్వంబు గానంగ బ్రహ్మాదులు స్నేహరన్నక మనుష్యాదు లెబ్బంగుల స్నేతురే దేవయాగంబులుక జ్ఞానయోగంబులుక గమయోగంబులు గోటిలక్షాదులుక భక్తిక సాక్షిగా లేవు నీభక్తిక గూర్తు నీభక్తికి న్నిల్లు నీభక్తియోగంబు నీమెచ్చ నీభక్తి నాకుం బ్రసాదించి రక్షించు నాతల్లి నాండ్రి నానాత నాయుష్టదైవంబు నాదేహసంరక్ష నాయుమ్ము నాసౌష్ఠ్య నాపట్టుగొమ్మక మహాదేవ నీవేదముక బ్రాహ్మవేద యంచుభావింతు నేవింతు దేవా నమస్తే జగద్భూతహేతో నమస్తే దయాంబోధిసేతో నమస్తే దయాభై నమ స్సోపలభే నమ స్సం ద్రాపేణే నమ శ్శూలపాణే నమో నందికేతో నమః పుణ్యహేతో నమో నిత్యకక్షేనమ స్సత్యరక్షే నమో మంజుకాంతే నమ స్తత్వశాంతే నమో సంతధూతే నమః పూతగీతే నమో ధమయంతే నమ స్సూన్యతోక్షే నమో విశ్వస్పష్టే నమో దివ్యదృష్టే నమోభక్తబంధో నమః పుణ్యసింధో నమో భవ్యమూలేక నమశ్శుభ్రక్రితేక నమః పుణ్యవలేక నమః పావతీకా నమ శ్రీగిరీశా నమస్తేనమస్తే నమస్తేనమః॥ అని స్తుతియించి యిట్లుండు॥ (శా) క్షీరాంధోధితరంగరింగితపరిక్షీడాకళాగభావి। స్తారోల్లాసిమరాళ మాచవిటిగుంతక జేరంగా గోరు నేధీరుండైన భవత్పదాబ్జయుగళిదివ్యామృతస్వాది నిస్సారం బండు దృణీకరించును మరుత్సౌఖ్యంబు లాసించునే॥ (శా) నీతత్వామృతసౌఖ్యము స్మరియు న్నిది వ్యవిజ్ఞానని। స్థాతుండైన భవత్పదావళకుండు సంసారంబు కాంక్షించునే। చూతస్వాదుఫలౌపభాగములచే శోభిల్లు కీరంబు దాఁజేరి పీరిని రేంగు బంటరసముక సేవింపగా నేచుకనే॥

(శా)రాకానిమకలచంద్రచంద్రిక జకోరం బాశ్మసంతుష్టిగా। నా కాంక్షక భుజియించు గాక తిమిరం బాసింపగా గోరునే। నీకుంద క్షీన భక్తియు క్తుడెపుడుక నీపాదసౌఖ్యాధికయై। యాకంజాతభవాదిభోగముల నత్యల్పంబులక గోరునే॥ (మ) కరిపొతంబు తదీయమాత్మకుచ మాకాక్షించు గాకెట్లు సూ। కరవత్సోరుహదుగ్ధధారల మ

దిక్ గామించునే దేవ నీచరణద్వంపయోజభక్తి కల నాసౌఖ్యామృతాస్వాదినీ జగదరాజ్యాదికదివ్యభోగముల నిస్సారంబులక గోరునే॥ (వ) భక్తికంటెను ముక్తి సాధకంబును నీకంటె నధికంబు లేదు గావున నీపాదపద్మంబుల మీఁచి భక్తియొక దక్క నామనం బన్యవరంబు గోరయ నాజ్ఞాపనంబు విన నవధరింపు మని యిట్లనియె ॥ (క) మందర కైలాసాచలకందరముల సకల దేవగణమౌనిమనో మందరపుణ్యస్థాన

—*(మహాదేవుండు పర్వతుని భక్తికి)*—
—*(మచ్చియతినియం దానిర్చించుట.)*—

మ! లొందక నాశిరమునంద యుండుగవలయు॥ (వ) మేరుచగంబు మొదలైనపుణ్య వనంబులు సకలదేవతామనీంద్రహృదయారవిందంబులు సకృద్విహారస్థానంబులు గావించి నాశిరంబునందు సకలదేవతా మునిగణసమేతంబుగా లింగాకారంబుదాల్చి పర్వతలింగంబన నవినా భావసంబంధంబునం బాద్రుభువింపవలయు నిన్ను దశకనస్పశకనపూజావిధానంబుల నచింతువారికి నైహికాముష్మికసౌఖ్యంబులును నిత్య కైవల్యభోగంబులు ననుగ్రహింప వలయునని వరంబువేడిన నమ్మనీం ద్రునివచనంబు ॥ కిత్కంతసంతోషవికసితహృదయారవిందుండై యమ్మహాదేవుంకిట్లనియె॥ (క) నీవిపుడుమమ్మువేడినయీవరము యింకా రిహేతువుహితముక గావుననిక నొండడుగుము ఏవాంభితమైననీకు నిచ్చెదననఘ॥ (గీ) అనఁబరిమేశ్వరునకు సాష్టాంగమెరంగి యంత కంతకుసంతోష మతిశయిల్లంగరవుటాంజలి నిటలభాగమునకేర్చి ప్ర మథనామకుంట్లనిద్రుతింజె॥ (క) విశదహిమధామధరునకుఁగుశరు హాగభాదిమోక్షకులవంద్యునకు॥ బహుపతికి భక్తపరిషద్యశునకు శ్రీ లింగచక్రవతికిజేజే॥ (క) రుక్మాంకధరునకునుముని దృశ్యాకాయన కునాదిదేవునకు జగద్దృశ్యాదిఫలదమూర్తికేఁబశ్యన్నిటలనకు శైలభు తాకుజేజే॥ (క) మహితహిమకిరణభక్త ద్రహునాకాశానిలాంబు త

త్వామిహి దృహవిధవద్భవాండో దృహవనకుశ్రీలింగచక్రవర్తికేజే
 జే॥ (క) వారునకునతశతమఖముఖి సురపరివృధమకుటఘటిత శుభ
 మాణ్యో స్ఫురితః దకమలునకు గణవరునకు శ్రీలింగచక్రవర్తికే జేజే॥
 (క) లా గాటనయనహుతేఘి కీలాలాస్మితమీనకేతనునకు సత్కీలాల
 జసంభవముని పానకతకకును శైలభతకకుజేజే॥ (క) శర్వాయక
 మలకాతను శర్వప్రముఖానుపాలపాండిత్యకళా శర్వాయతే నమో
 మహాశర్వచీనాయ తేనమోమృతసిధయే॥ (వ) అనిస్తులించిమూ
 డులోకంబులంగల పుణ్యశర్వతంబులు పుణ్యతీర్థంబులు పుణ్యనదులుం
 బుణ్యాయతనంబులు నావిభవంప మూర్తివంతంబులై పుణ్యమనీం
 ద్రసమేతంబుగానుండ ననుగ్రహింపుము తత్తీర్థంబులు దశింపినవా
 రికినభిమతాథంబులును స్వగాకపవగాకాదిసౌఖ్యంబులును గరుణింపవ
 లయునని వరంబువేడిన నమ్మనీంద్రనివచనంబుల కల్యంతసంతోషాయ
 త్తచిత్తుండై మహాదేవుండిట్లనియె॥ (క) నీవిపుడుమమ్మువేడిన యీ
 వరముపరోపకారహేతువు హితము॥ గావుననిక నొండడుగుము॥
 వీవాంభితమైననీకు నిచ్చెననుఘా ॥ (గీ) అనిన బరమేశ్వరునకు సా
 హ్వాంగమెరగి యంతకంతకుసంతోష మతిశయిల్లగిగరపుటాంజలిసిట
 లభాగమునమొగిచిప్రమథనాయకు నిట్లనిస్తుతించె॥ అత్తరగద్యము॥
 అఖిలలోకాధార । ఆనందరసపూర । ఇనవంద్రశిఖినేత్రీ । ఈ
 డితామరగాత్రీ । ఉరులింగనిజరూప । ఊజికతాచలచాప । ఋ
 శ్యాంకశోటీర, ఋపజికతోదర । ఇళితతాండవకాండ । ఐనిశ్యతా
 జాండ । ఏకైకవల్యేశవశ్వర్యనిర్వేశ । ఓంకారదివ్యాంగ । ఔన్నత్యగణ
 సంగ । అంబికాహృదయేశ । అస్తోకకలినాశకనదహీనాభరణ । ఖలజలం
 ధరహరణ । గణనాయకవిధేయఘనభక్తివిజ్ఞేయ । జస్థూలకాలహర । చ
 తురత్రికూలధర । ఛర్మయగధ్వస్త । జలజశిరోహస్త । ఝనుభుర్తి
 శృంగార । ఞవిదలగుణధీర । బ్రతయాదివిహార । భ్రమభాభాకార । డమరు
 నాదవిహార । ఢవ్రాతపరిహర । ణప్రభాతభ్యాత । తస్మరజనోపేత । థర

హితజనపక్షదహనఫాలకటాక్షధరణీరథోల్లిఘనందికేశాయాధఃపర్వ
తేశ్వరలింగఃఫలదనేత్రాపాంగఃబహుళభూతివిలాసః భక్తహృత్పవనా
సమంత్రస్తుతోదారయక్షుర్రాక్షారరతిరాజబినహంసః । లలితగం
గోత్తంసవరదశీలవిశాలః । శరసంభవస్ఫలవిష్ట్రీంశదుపరిగతః ।
కలసురమునివినుతహరినేత్రపదపద్మదళితభూధరపద్మ । త్వరరహిత
చారిత్రాత్మరోక్తస్తోత్రశ్రీపర్వమహాలింగమహాదేవ నమస్తే నమస్తే
నమస్తే నమః॥ అని వినుతించి మఱియును॥ (మ) ధరసాష్టాంగము
లాండ మ్రొక్కి మఱియున్ దండప్రణామంబుతోఁ । గరముల్ మా
ళిఘటించి నిచ్చి సుమనః కల్యాణసంధాయితే । పురదత్తాధ్వరఘస్కరా
య కరుణాంభోరాశయ శూలినే । గిరిజేశాయ నమశ్శివాయ యను
చు స్థితించి యత్సున్నతి॥ ఇట్లని విన్నవించె॥ (సీ) స్వనిభాష్టా
ణక్షత్రియవై శ్యాదికులవంతులైన దుష్కులజులైన । పెట్టి మానవులై
న నీశాన మామకశిఖరాగ్రసంవీక్ష సేయు నరుల । పూర్వజన్మాజ్ఞా
తోద్భూతకమంబులఁ బరివృతంబగు మహాపాతకములఁ బొలియించి
శుభ మిచ్చి పుణ్యదేవులఁ జేసి కైవల్యనిత్యస్యాంబు లానఁగునర్వ
సర్వంసహధర శర్వ సర్వ । కమ్రసమాధిసుజనసంకల్పభూజః కా
లకాలాఖ్య శివ కలకంఠకంఠ । సోమసోమాధాధర బుధస్తోత్ర పా
త్ర॥ (క) నామీద జంతుసంఘము । నామీదక వ్రాలునట్టి నగసం
ఘముబుకఁ గావితము క్షిపధూటీధామాధిపులై సుఖింప దయచేయు
శివా॥ (వ) నాశిఖరంబుఁ జూచిన నిఖిలమానవులకుం బనజన్మంబు
తేక జన్మాంతరంబులం గల పాతకంబులు దొలంగి భోగమోక్షంబులు
పొందు నట్లుగా నాశిఖరదశకనస్పశకనము క్రిస్త్రంబుగా నన్యగ్రహిం
పవలయు ననిన నమ్మహాదేవుండతండు వేడినమూడువరంబుల నొసం
గనకలతీధకంబులునుండ విశ్రుతంబుగాఁ బర్వతాకారంబుదాల్చె నప్పు
వకతంబుమీద నమ్మహాదేవుండు పర్వతలింగనామంబునఁ బ్రాదుభా
వించె బ్రహ్మాదీదేవతలును దక్షిణదేశంబులనధివసించిరి కైలాసశిఖరి

యేను శుక్తిమస్తుషారసీలాచలంబులును మైనాకమాణిక్యమహేంద్రమ
హీధరంబులును సైంధవకల్యాణసారంగసహ్యాగంధమాదన కింశుకశ్వే
తమాల్యవంశంబులును ఉదయగిరీవధమానవిద్యత్ప్రవాళనివధపుష్ప
నైలంబులును చిత్రకూటహేమకూటక్రౌంచవైరోచనపర్వతంబులును
ఋష్యమూకేంద్రకీలమలయరోహణ పూర్వవింశ్యనగంబులును మాన
సోత్తరాద్రికులరౌద్రకేశశిలోచ్చయంబులును గోవధకనశతమేరుకుం
జమేదక పారియాశ్రాది గోశ్రంబులును మఱియు బాగీరథీపాతా
ళగంగా- పంచనద- గాయత్రీ - శరద్ర-కోణవేదవతీ- శుక్లప్రభాస
వేశ్వర- పుష్కరకృష్ణవేణీ- మల్ప్రహారి - సౌగంధికాదితీథకంబులును
వీరజ కౌశిక గాంధార గంధవతీ కావేరీ వరుణతుంగభద్రాప్రయాగ
కౌశిసరస్వతీభోగవతీనమదాయమనా గయా తామ్రాణీగోపతీ

—ఃపారిబ్రహ్మాదులు పవతలంగంబును బరివేష్టించి కొలుచుట.ః—

సోమప్రభాసనందనసరయూనైత రణీ వేగవతీ చంద్రప్రభామహా
నదులు మొదలైన పూజ్యతీథకంబులును పుణ్యనదులును దత్తశ్రవణం
బులం బ్రవహించె మఱియును॥(క) శ్రీగిరిపుంగవు మస్తకభాగంబున శి
వుడు నిలువ బ్రహ్మచ్యుతులకు॥ నాగాఘ్నరమనిఖచరులు॥ వేగమ వసి
యించి రఖిలవిబుధప్రముఖుల్॥(గీ) స్థాననవమాక్తికృతధరులలోన॥
వరుస నిండుడు ఛత్రంబు పట్టి కొలువ॥ సరస విహరించు తలవరి జ
నులలోన॥జాల బల యంచు నిచ్చలు జముండు గొలుచు॥(సీ) పవత
స్థానాధిపతులలో నొనగూడి కరిముఖపక్షిలు లగ్దసి కొలువంబవత
నందిమహాకాళగణములు దౌవారికులలోన దరసి కొలువం॥ బవత
పాంగణపరిచారకులలోన బాయక నిర్ముతి పనులు సేయం॥ దాండ
వక్రీడావిధానతత్పరులలో నెలిచి యీశానుండు నృత్యమాడం॥ బండితో
త్తమసత్రువిప్రతతిలోన॥ గీతకంబుగీత్యరుండును గీతక సేయం॥ జం
ద్రచండంశుతారకజ్వలనచయం॥ ఖండదీపంబులోపల గలసి వెలుం

గ॥(క)అంగజజలంధరాసుర । భంగంబులు నంధకాదిభంజనములు ని
బ్బంగిం బదిరెండు గతులను । భృంగీశ్వరుం డాడు భూమి భృంగుని కెల
నన్ (సీ) షడ్జంగతిక్రమచతురీక్షణములవితతచతువిధవిభా . ముల దో
వికలాసములంజతుష్ట ప్తిగతులముప్పదిమూడుమ స్తకాస్ఫాలములంజ
రశసప్తస్వరతానటవ్యాప్తిని దశవిధకర్నావధానములను । శోభిత్రి
విభవత్తోవిలాసంబులనభిరామమిరుదియభినయములం దరుంకలహం
సగతులమాతంగగతుల । లీలవాచితగతులనువివిధగతుల । నిలిచియ
చ్చరకాంతలున్యవేద్య । మెలగుచుందురుమత్యం భామినులగూడి॥
(శా) ముక్తికంటింభజియంచువేళలగతుల్ మోయంగనాట్యక్రియల్ ।
నికంటింబు బచరింతురిందువదనల్ నేర్పుకొడంబింపంగ । జీకంట
మదలకాహళధ్వనిగతుల్ ఝంఝంఝుణత్తుత్తుతూ । ధింధింధిమిత
కంటోనకధిమింధీ యంచు ఘూణిల్లంగన్ (శా) పంకజాతుల న
తకానంబు పటహస్రకాణివీణారటల్ । ధంకారార్చటిమదలధ్వనిధ
మద్ధకాహడుకామహ । ఝంకారానకజర్జుర ప్రకరఝంఝం
యుల్లరీనికృణ । ఛాంకారంబులు మోయ శ్రీనగముపైఁ బాహ్లాది
కాలంబునన్ (సీ) మునులలోఁ గన్యసముని దధీచ్ఛాదులు గలసి యే
ప్రొద్దు శంకరు భజింప । భక్తులలోపలఁ బ్రమథాదిపతు లెల్ల నశ
తలింగాచనా సక్తి నిలుప । సంయమింతులం గూడి రక్షింజగ్రాక్తు
లం బుండరీకాతులు పూజచేయఁ । బురధేనువులలోన సురధేనువులు

—(*) బ్రహ్మాదులుపర్వతుని శ్లాఘించుట. (*)—

నిల్వఁ దరులలోపలఁ గల్పతరులు బెరుయ । నేడు సాగరములును న
య్యేడు దీవు . లానగోపరినకలదేశాంశరమన । నడంగు ముల్లంక
ములు సచరాచరములు । బరగు సవరాచరంబుల భాతి గిరిని (సీ)
ఇదియ క్రీడాస్థాన మింక మాకనుచును సనకాదిమనులను సంప్రతిం
గణుంపఁ బ్రశ్నాత్మకైలాసమిది యని బ్రహ్మాసుర లెల్లఁ బరిణమం .
శివపూజనక్రమోచితతపఃక్రియలకుం జనును మానితభక్తసమితి యెల్ల ।

శ్రీపర్వతాధీశు సేవింపఁ గంటిమి పవనశ్రేంగు సితపరిఫలమువలన ।
 ననుచుసంతోషమునగౌతమాత్రికన్య । వామదేవాదినారిదవత్సగగఁ ।
 మునులు తమలోన సంతోషములు ఘట్టిల్లఁ । బ్రస్తుతింపుచు కిట్లుని ప
 లికి రంత॥ (క) శ్రీవాణీశసురేంద్రులునివిధమున నిరువదేను నెనిమిది
 కోటుల్ । దేవాధికారములుగలదేవత లీవరము వేడఁ దెలియరు బు
 ద్ధిఁ ॥ (మ) తనయుఁ గన్న శిలాదమానియ మహాధన్యుండు సత్పు
 త్రులఁ । గనినఁ లోకహితాధికయాటఁ బితృవాక్యస్ఫూర్తిఁ యం
 కెవ్వరుఁ । గని పెంపఁ గడు లెస్సగాదె చలమే కష్టంబుదుష్పత్ను
 లఁ । గనదే సూకరి పోతమఁ గరిపరిపాఠరంబు శోభిల్లునే॥ (మ)
 కనియెఁ బుత్రు శిలాదమానియ పురాగణ్యుండు మాయయ్య దాగని
 యెఁ బుత్రుని భక్తవధకనకశాకారప్రభావోదయుఁ । గనియెఁ బు
 త్రుని లోకపావనపరిపాఠరక్రియామాగఁముఁ । గనియెఁ దశక
 నముక్తిసత్రము ధరంగవింఛెఁబ్రఖ్యాతిగఁ॥ (ఉ) నెయ్యమతోఁ గు
 లద్యయవినిందితులై శివభక్తిహీనులై । కొయ్యతనంబునఁ దిరుగుకొ
 య్యల నెన్నఁగ నేల వారలఁ । దయ్య మేఱుంగు భక్తజనతత్పరుఁ బ
 వతపుణ్యమూతిఁ మా యయ్యను లోకపావనుని నాత్మఁ దలంచిన
 ముక్తిచేకులుఁ॥ (క) పరమేశ్వరవిమలకృపా । పరమసుధాసారసిక
 పావనమూతిఁ । గరుడారసతోయదముబరహితగుణరత్నవార్ధిఁ
 బవతతుఁ దలఁతుఁ॥ (గీ) తత్పరత్వంబు సంధిల్లఁ దపముఁజేసి శం
 భు దేహంబు శాంభవి సగమువడసెఁ బర్వతుండను మౌనితపంబుఁజే
 సిదర్పకారాతిదేహ మంతయునుబడసె॥ (వ) అనిన వేదవ్యాసుండు
 తరువాతి కథావిధానం బెట్టి దనిన సనతుకూమారుం డిట్లనియె॥ (క)
 సేవాగతసురకోటి । రావిష్కృతరక్షకిరణరంజితచరణా । తావకను
 తిగంగాభఃపావనితజగజ్జుశాంక పవతలింగ॥ (శా) బాలేందుద్య

—(*) అశ్వాసాంతము. (*)—

తిమానిభాగబలభిత్పత్రికవిధ్యంసికా । బాలవ్యాయత సేత్రదక్షిణ

దిశాబాధోధిపీచీపయః, భేలోస్తుంగతరంగరంగితపరిక్రీడానభస్వద్వసా
స్థూలాంగోరగరాట్ఫణామణికళాశుంభద్భుజామండలా॥

(మాలినీపుత్రము.)

భరకరశశినేత్రా గణితానంగజైత్రా । సరసధనదమిత్రాశైల
కన్యాకళత్రా । విరసదమజనాశా విశ్వలోకప్రకాశా । పరమసుఖ
నివేశా పర్వతాధీశ్వరేశా॥

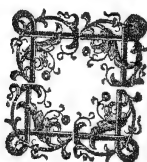
గద్యము॥ ఇదిశ్రీమల్లికార్జున కృపాలబ్ధమేదురాష్ట్రభా

షావిశిష్టశివయోగవర్య శేషనాధార్య ప్రణీతం

జైన శ్రీ పర్వతమహాత్మ్యంబు నందు

ద్వితీయాశ్వాసము.

శ్రీసాంబసదాశివార్పణమస్తు.

శ్రీ రస్తు.

శ్రీగణాధీపతయే నమః.

శ్రీపర్వతపురాణము- శృతీయాశ్వాసము.

(క) శ్రీశైలపుణ్యమహిమము లాశైలతనూజవినుచు నానంద
సుధా రాశిరసకేళిఁ జేలుచు నీశానుజుఁబాచి త్రిభువనేశ్వరిపలికె॥

(క) శ్రీనగమునఁగల పుణ్యస్థానంబులఁ బుణ్యతీర్థకేతులఁ దెలియఁ
గానానఁగ గృహజేయుము గానామృతరసవిలోలకరుణాపాంశు॥(వ)

అనిననమ్మహాచేవుండు పార్వతీదేవికి గృహము త్తచిత్తుండై యిట్లునియె॥

—(*)పవ్వనశిఖరాష్టకతత్త్వ తన్నామతత్ఫలంబులందెల్పుట (*)—

(సీ) పర్వతధూమి ముప్పదియోజవంబుల వెడలువు నిడువుఁ దద్విస్త్ర
తంబు కమ్రజనాభీష్టకామ్యప్రదైశ్వర్యధన్యంబు లగు చతుర్వాకము
లును గామిశఫలీర్థి కారణసౌఖ్యసాధ్యము లెనిమిది యుపద్వారము
లును పోడశసంఖ్యశతోభితాలంకారకరణంబులగు గవాక్షములుగలిగి

భుక్తిముక్తిస్థగోపేతపుణ్యతీర్థక శక్తిభైరవదేవతాసంయుమింద్ర పా
వనాశ్రమశివఁగంపరికరాష్టక శిఖరశోభానలాసంబు శ్రీనగంబు॥ (క)శి

రిగిరిశిఖరము లెనిమిది సరసిరుహభవాండతీర్థక సారము లెల్లఁ వరుసగి
లుమాడిపుణ్య స్ఫురణంబున నితరగిరుల పురులం దెగడుక॥ (క) అ

య్యోనిమిది శిఖరంబులు మయ్యోనిమిది నదులు సకలమునిసేవకపా ని
య్యంబులకలిమి నిగమనియ్యామృతరసవిభాతి నెలకొనియుండుక॥వచ

నము॥ మొదలిశ్యంగంబున సానందియునందియు శుక్లయు - ననునా
మంబులుంగలిగి తీర్థకశ్రయంబుప్రవళింపు దెండవశిఖరంబున గోమతి

యూగీతికయుఁ గళయునను నామంబులుంగలిగి తీర్థకంబు ప్రవహించు
మూడవశిఖరంబునఁ దామ్ర యు-భాహ్మనియు-విచిత్రయుననుతీర్థంబులు

సంధిల్లు నాలవశిఖరంబుననబ్జారతియుఁ జారుఁగావణియు నగణియు ననుతీథంబులన్నియు నై దవశిఖరంబున జ్యోతియు జయవిజయయు ననుతీథంబులధివసించు నాతివశిఖరంబునకయ్య బృధువును నచ్చిష్కతియునను తీథంబులువిలసిల్లు నేడవశిఖరంబున జ్యోతియునచ్చియుఁ జత్తర్వక్రియునను తీర్థంబులువసియించు నైమిదవ శిఖరంబున సచ్చవయు డేమయు శుక్లయు ననుతీర్థంబులు ప్రవహించుఁ దత్తీథంబుఁ గృతస్నానంబులైన మానవులకు నశ్వక్షేధసకాస్రంబులును వాజపేతంబును జేయుఫలంబుసిద్ధించు నాశిఖరంబు లెయ్యోయంటేని॥ (సీ) వైడూర్యశిఖరంబు హాసవసేవ్యంబుఁ ద్రిపురాంతఃం బనాఁ దేజరిల్లుఁ బచ్చిమశిఖరంబు బ్రహ్మేశ్వరంబుగ్రామ పంకజాసనుఁ డందుఁ బరిధవించు॥ మాణిక్యశిఖరంబు మర్త్యకాకీర్త మది మహేశ్వరమందు రభినుతంబు॥ వైభవాన్నితము ప్రవాళశృంగంబును బుష్పశైలము మరుత్పాజితంబుఁ బావనాకారతాపసప్రకరభాస్వ॥ దమరవిద్యాధరాఘ్నోయక్షసిద్ధ॥ కిన్నరొరగగంధవకభేదరేంద్ర॥ సేవ్యమానంబు శ్రీశైలశిఖరరాజి॥ (సీ) ఈడితస్కంధసోమేశ్వరంబును రౌఢ్యశృంగంబు నందు వసించు గుహంబు॥ మొదలి శృంగము దేవయనిగణోపాస్యంబు నది హేమశిఖరంబు నభినవంబు॥ మరకతశృంగంబు మధువైరి నిలయంబు నది ఊహూబిల నామ మతిశయిల్లు॥ నానంది మండలం బది వజ్రశృంగంబుఁ బ్రవధులలోనంది పరిధవించు॥ పావనాకారతాపసప్రకరభాస్వ॥ దమరవిద్యాధరాఘ్నోయక్షసిద్ధ॥ కిన్నరొరగగంధవకభేదరేంద్ర॥ సేవ్యమానంబు శ్రీశైలశిఖరరాజి॥ (వ) అని మఱియును॥ (సీ) వసుమతి యను మనీశ్వరపుత్రి సుకుమారి కలహంసగామిని కంబుకంటి॥ యపుకతమున నయ్యుండుబింబానన తరలాక్షి యత్యుగ్రతపము చేయఁ బంకజాసనుఁ డంతఁ బ్రత్యక్షమై నిల్చి యంబుజానన వరం బడుగు మనిన॥ వసుమతి నాపేరు వినుమాన మిది యెల్ల శ్రీనామ మొసంగు మీప్సితము నాకు॥ ననినఁ గమలాసనుండు వరం బతి వకొసంగినట్టి శ్రీదేవి యపుడు నీయద్రి మీదఁ

—*కాతికాదిమాసంబునందు శ్రీగిరికి జలన కలుగుఫలములు.*—
 బవకతేనైరుం బాయక భక్తి గొలువశ్రీనగం బన జగతిం బ్రసిద్ధ ము
 య్యై (క)మనుజుండు కాతికమాసం బున నిశ్చలతస్పరత్వమున శ్రీనగ
 మున్ గనుగొనినంత గలుగును । నవఘనకును వాజ్మయజ్ఞఫలం
 బున్ (క)వేసరక మాగళిరమను । మాసంబున శ్రీనగంబు మనుజుండు
 గనినన్ జేసిన దురితము దొలంగును, భాసిల్లును పొండరికబహుమఖఫల
 మున్ (గీ)ప్రత్యమాసంబునందు నేవురుమడైన, బవకతంబున కేగిన
 పావనాంగుడగును బాతకనిర్ముక్తుడగును బుష్పాడతండు పొందు
 ను సతిరాత్రయజ్ఞఫలము (గీ)మాఖమాసంబునందు నేమనుజుడైన, శ్రీ
 నగంబున కేగిన జేర వెఱచునఘనపంబులు రాజసూయాధ్వరములు
 సేయు ఫలములం బొందు నిశ్చేయసంబు (క)కృశకృత్యుడైన నరుం డీ
 ష్టిఫాల్గున మాసమునను శ్రీగిరి కరుగన్ హతకల్పఘం డగుం గలుగును
 నతనికి సౌత్రాక్షణీమహాధ్వరఫలమున్ (క)మధుమాసంబున శ్రీగిరివిధి
 యుక్తముగాఁగఁ జూచు విమలాత్మనకున్ । బ్రధితశుభంబులు చేకుము
 స్థధికం బగు బహుసుపణయజ్ఞఫలంబున్ (క)వైశాఖమాసమున నా
 శ్రీశైలముం జూచు నతండు జితమోహతమఃపాశుం డగు లక్షగోవులం
 బేళలమతులకును నొసంగు పెంపు వహించున్ (గీ)శ్రీనగంబున కెవ్వం
 డు జ్యేష్ఠమాసమునం బ్రయాణంబు సేయున పుష్కలనకును వాంచి తా
 థంబుం గోటిసువర్ణదాన, ఫలము సిద్ధించు సకలశుభంబు లొందు
 (క)జను లెవ్వరేని నియతంబున జని యాపాథమాసమున శ్రీనగమున్
 గనుగొనిన గోటిగోవులననఘన కపింఁచు ఫలము లప్పుడ కలుగున్
 (క)వెండియు మనుజుండు శ్రావణ కాండంబున శ్రీనగంబుం గనుగొని
 నంతన్ బండితునకు యోజనమును పండిన చేనిచ్చు నట్టి ఫలములు గలు
 గున్ (క)అతిభక్తి భాద్రపదమున గతికొఱకును నరుండు శ్రీనగంబున
 కరుగన్ గుతుమున గోటిగోవులగృతమతులకు నిచ్చు తత్సకృతము
 లు గలుగున్ (క)అతికయనియతవ్రతసం యుతుండై శ్రీనగము నాశ్వ

యజ్ఞశునఁ జూడక మహిమంతునకును వేవుర నతివల నపిఁచు ఫలము
హత్వము గలుగుకొక్క) సీరిరి కరిగిన మనుజుండగును నాందోళికా
శిశీపవతలంగమునకు నుపచారములు సేయువారికి గలుగుఫలము.*
దియానంబునఁ గలుగరగిరికి హేమచామర వరరత్నచ్ఛత్రముఖ్యవైభ
వయుతుఁడై (క) పరమేశు నభవుఁ గమ్మునివిరులక బూజించు నతఁడు
విభవము లందుకొనుట సురమస్తకవృక్షపరజః పరిషేకోజ్వలితపాదపద్మా
స్విశఁడై (ఉ) గంగను దానమాడి కటకంతుని శ్రీగిరిమల్లి కాజ్ఞానీక
మంగళగీతవాద్యమహిమస్తవపాఠము లల్లసిల్లఁగా సంగతిఁ బూర్వ
మత్యులకు సౌఖ్యము లిందును నందుఁ గల్గు వారాంగన లట్ల చేయు
దు రనంతవిలాసులు ముక్తికామినుల్ (కా) దుత్తారంబుల బిల్వహల్లక
ములక దోగొదిపువ్వుంబులక । దత్తద్వేళలమల్లి కాజ్ఞానుని నేధన్యం
డు పూజించినకొదొత్తు న్నారికి ముక్తికామినులు నస్తోకంబులై శ్వర్య
ముల్ బిత్తు ల్పంకజసంభవాను లివి హాభాగ్యప్రభావోన్నతుల్ (క) పర
మేశ్వరుఁ బంచామృత పరిషేకమహాపహారభజనకరుండై । నరుఁ
డొందు సకలజగతి పరివృథ రాజ్యాభిషేకబహువై భవముల్ (క) మల
హరు గుడి గోమయమున నలికిన మత్యుండు నలందు నటఁ గహ్లా
మలయజపంకము దివిష జ్వలజాయతలోచనాకుచద్యయవీధిక
(క) శ్రీరాజధరుని రమ్యా గారముఁ గప్పించి నట్టి ఘనుఁడు సుఖించుక
దారాచలకంధరశృంగ గారప్రాసాదరుద్రగణమాల నడుమక (మ) ర
తిపద్మంస మహేశ శంకర శివా రాజాథకకోటిర యం చితభక్తిక
బ్రహ్మతించు నెప్పుడు మహాయత్నంబుతో నాశం దా । చతురాస్యాదిని
లింపవుంగవులు హస్తాంధోజముల్ మోడ్చి సంగ స్తుతి సేయక విహరిం
చుఁ దారగిరిపై శుంభద్గుణశ్రేష్ఠుఁడై (క) శివ భవ ప ర యను పతనా
రవములు కై వల్యరాజ్యరచి ణీయమహా । శ్వనడి డిషధకానక వివి
ధాభాటియుల్ల రీనవీనస్వరముల్ (క) నగరాణ్ణిలయుని దేహము । సగ
ము తపోధనముచేత జ్యోతిగఁ గొని చు జ్జగములను వెలిసియుండును । న

గనుత శ్రీగిరిని సథకనారీమణియై॥(క)యు క్తులు నిగమము లావృతః శక్తులు గంధర్వదివిజసారసనయనల్ భక్తులు దిహ్యామృతములు భక్తులు బ్రహ్మాదిసురలు భ్రామరాంబికకు॥ (వ) అథకనారీ దేవియును భ్రామ

—(*) } శ్రీశైలతీర్థకమాహాత్మ్యంబును సనతుకమా } (*)—
రుండు కృష్ణదైవపాయనునకుఁ దెల్పుట.
రాంబికయును శ్రీశైలంబునకు నాదిశక్తిస్థానంబులు తదీయమందరంబు
లనిశ్చలచిత్తులై తపంబుసేయువారికి సకలమనోరథార్థకసిద్ధులు సిద్ధిం
చు మఱియు శ్రీశైలతీర్థకమాహాత్మ్యంబెఱిగిన॥ (క) శ్రీగంధర్వతమ
స్తక । భాగామరదీప్తికాంబు పావనకరణః ప్రాగల్భ్యోన్నతి మేఘ
యనుఁ నాగర్జుగ భావిపావనాంభకణముత్॥ (చ) సమధికభుక్తిము
'త్తు లిడఁజాలిన గర్జుగ బావివేణికా । విమలవయః కణచ్చటలు విస్తరలీ
లలంద్ర స్తరించు నకరమలభవాండమగ్య పరికల్పితపుణ్యవసుంధరాత
లోద్గ మబహుతీర్థకవాలకహరి ఘట్టసముద్భవపావనంబుల॥ (క) ఆ
మల్లి కాజుకనేశ్వర । నామప్రఖ్యాతిపావనస్థిపయోః థామమగుమల్లి
గుండముఁ ధూమిఁ బ్రసిద్ధంబుఁ బొందెఁ బుణ్యోన్నతుల॥ (వ) తత్తీ
ర్థకంబునం గృతస్నానులైన మానవులు ముకరన్నును జతుర్భుజంబులు
ను మొదలైన రుద్రచిహ్నంబులుగల ప్రమథాధీశ్వరులై సారూప్యపదం
బుంబొందుదురు తత్సమీపంబున॥ (క) కుండీమండవభైరవః ఛండీపరివేష్టిత
ప్రశంసితప్రత్యాఖండీకృతఘనఘంటాః కుండీతీర్థంబుజనులకుఁ శుభమొస
గు॥ (క) ఘంటాసిద్ధేశ్వరునఘ । ఘంటాంకుననంకశార్యలుంఛనసేవా
ఘంటాపదపరివతకః ఘంటాకర్ణాభకర్ణకరగోకర్ణుక॥ ద్భాంచి॥ ఘంటి
కాకుండశుద్ధోదకంబులందుఁ దానమొనరించితల్లింగదర్శనంబుఁ జేయ జ
నులకుఁ శుభమతసిద్ధులొదవుఁ బ్రీహ్లాత్యాదిపాతకప్రశమిదొలంగు॥ (క)
కోటిరశ్మితభానునిహాటకగర్భాదిదేవతాధీనమనఁ శ్చాటుపదనిలయంద్రి
పురనిశాటాహంకారహరణసారంగేశు॥ (గీ) భక్తిదర్శించుజనులకుఁ
బాయదురితః మఖిలకల్యాణవిభవంబు లతిశయిల్లునరులు తత్తీర్థకము

సంక్రమతస్మానువైసః సకలకామ్యాథకతతులును సంభవించు॥ (క) తం
 డములుపుణ్యశతులు ప్రవండములఘములను దోల జననాంబుజవేదండ
 ములు చంద్రభాస్కర । కుండము లనిశంబుఁగేలిఁ గొనుఁబెరసదులక॥
 (క) భావితతాపసతీథకః సేవకులకు వాంఛితార్థసిద్ధులనొసంగుక॥
 లావుకవరాహకుండీ । భావుకవిదిశంఖచక్రభవకుండంబుల్॥ (క) దు
 నుఁదబహుజన్మాంతర । కమోద్భవదురితపాశఖండనకలనానిమాణ
 ణపుణ్యఫలదము । కమారీశ్వర మభీష్టకాఢణమనఘ॥ (క) నిష్కలపు
 ణ్యోన్నతిచే । శమఁదపథఫలవిశేషసామర్థ్యములక॥ నిమిఁపఁ జాలు
 తీర్థముఃకమారీశ్వరము సాటిగలదే జగతిక॥ (క) హాటకశైలధను
 ర్ధనునాటవికప్రకరసేవ్య నాదివ్యసరి । జ్ఞాటికుడుంగసంగుని హాటకశి
 వలింగదేవు హరునీక్షింపక॥ (గి) తొలఁగుదురితంబుశుభములతోం
 గలింఁచుహాటకేశ్వరతీర్థంబునంకఁ గుంకి । పంచపల్లవధారాదిభవ్య
 తీర్థఃసేవకంబుల నిష్టార్థసిద్ధులొదవు॥ (శా) శ్రీమద్భోగవతీసంస్వ
 తులు నాశ్రీకోటిలింగాచలం । బామందాకినిన్నరేశసదనం బాప్యగం
 గాచలస్తోమంబుక శిఖరేశ్వరంబు భువనస్తుశ్యంబులత్యున్నత॥ ప్రేమం
 బూచిన మశ్యకోటికిశుభాభిష్టార్థముక జేకులుక॥ (మ) బలవద్దో
 షలతాలవిశ్రములగుక బాతాళగంగానదీ । జలముల్త్రస్త్రసేయు న
 క్కమలసంజాతాండమధ్యావసీ । స్థలకేదార గయప్రయాగసీమవ
 ద్వారాణసీసేతుమే । ఖలకన్యా యమునానదీచలిల రంగత్పావఃశ్రేణు
 లక॥ (సీ) అమిషలోచనయావశానశనాభి పృథురధాంగ స్తనభేన
 హార । శృంగారనైకతశ్రీజఘనస్థలివికచపద్మాననవిద్రుమోష్ఠి । కంబుకం
 ధరిమధుకరనీలకుంతలి యంభోజపుష్పరసాంగరాగ । మహనీయకల్లోల
 మానికాకరయృగ్మ యభిరామచవకలహంసయాన । కరుశక్తైఃపదీనా
 ప్పుపాతకవిభంగనగశటోత్సంగ దుశితస్సంగవిహంగ । భవశిరస్సం
 సేవితపావనాంగ । తరళరంగ త్తరంగ పాతాళగంగ॥ (క) గంగ
 లోపల నక్కఱకంతమూతిక । పాదసద్గంబు లుండుఁ దత్సృజితమున

ను । నమహంబగు యమకోణ మనంగ గలదు । అచట ధమకంబుఁ జేసి
 న నడుయంబు ॥ (౪) గతికొలుకు భక్తితత్పరచతురు డై రుద్రపాద
 సన్నధిసండుక । బితులకు నన్న మిడినను । సతతముఁ బితృకోటి క
 ధిసంస్కృతి యగుక ॥ (౫) ఆయమకోణము దూకన । నాయతమ
 హిమమున చూలు నట మత్యుఁడు గాం । గేయప్రాసాదాలయభూ
 యష్టపరేత రాజ్యభీరతోరణము ॥ (౬) గంగాస్నానము సంతతమం
 గళకారణము జనకమాన్యకల వ్యా । సంగదురితాపహరణము । గం
 గాస్నానంబు మోక్షగతిహేతు వగుక ॥ (౭) గంగాతీ ములందు నై
 కతపరిపూర్ణస్థలస్థాయ డై । గాంగేయాధిభనుక్షరుక ఫణిపతిగై
 వేయసౌగంధిక । త్వంగచ్ఛిల్వపయోరుహంబుల మడిక దాత్పర్యభక్తిక్రి
 యా । సాంగత్యంబున గొప్ప పుణ్యలు గదా సౌధాగ్యభాగ్యోదయుల్ ॥
 (౮) సాహంకారవిహరనీపటునాట్యగ్రభసంభముల్ । మో
 హధ్యాంతవిఘాతసంయమిజనామోదస్తుతిధ్వానమ । త్యూహాపహ
 పురాణశాస్త్రపఠనోద్యుక్తప్రతీంబులక । వాహుళ్యంబుగ నీకెయ్య
 ప్పును గదా పాతాళగంగానదీ ॥ (౯) అని స్తుతింపుచున్న సనతుర
 మారుం జూచి వేదవ్యాసుండు తరువాతి కథావిధానం బెట్టిదనన న
 మ్మనీంద్రుం డిట్లు లనియె ॥ (౧౦) పాదపకావ్యజ్యోతి రాద్దవయస్తం
 భవశ్యవజ్రీరీరి । ప్రాదుర్భూషావధసం । వాదనములు చంద్రగుప్త
 వనపవతముల్ ॥ (౧౧) తొమ్మిది కదళీవనములు । దొమ్మిది సురభూ
 రుహములుఁ దొమ్మిది బిలముల్ । దొమ్మిది యవ్యశపు బావులుఁ దొమ్మం
 డ్రీపు గాధిపతులు దోబకలయు క్తుల్ ॥ (౧౨) మదలీలాశుకకోకిల । పద
 లీన్యాహపాదపస్తబశిఖాసదశీరవగానాంచిత । కదళీవనశోభితము
 లు కడు నద్భుతముల్ ॥ (౧౩) భూమాంకెహానిభుగ్గుజంగము మ
 వాంభోజాతమాతంగముక । ధీమద్యోగిమనోనిషంగము మరుద్దివ్యాశ్ర
 మోత్సంగముక । సామధ్యోకన్నతిదిక్కుడుంగము మునిస్వాంతాజ్ఞ
 సంసంగముక । శ్రీమత్సవతశ్యంగముక బరిచితశ్రేయోంగనాసంగ

ముఖమ్ (క) అటః జని శిఖరము; జూచిననటంజూడఁడు నరుఁడునిర్భ
రాటోపకళా । కుటిలయచురాడ్చయంకరచటులఘృకుటికృతోఽస
మరముఖమ్ ॥ (గి) ఇట్లు శిఖరంబుఁ గనిశిఖరేశలింగి దశకానంబు
నసకలపాతకము లెల్లఁబాఁచు శుభములు పొందునప్పుఁచజనున । కమ
తకై చల్యోత్యసౌఖ్యములు గలుగఁగల (క) ధరణి నుత్తరద్వారతీర్థము
లలోనఁబ్రాశ్చ్యతమములు సర్వేశపుష్కరంబులనెడి సదములుపావనా
యతమహాత్వమహిమవణికంఠ నిరిది పద్మజునకైన ॥ (శా) శ్రీపంచా
ననభక్తసంఘ మెఘముక సేవిం గగా భూమిభృచ్చాపశ్రీకరనామశ
క్తివెలయక సర్వేశతీర్థంబునక । చాపాస్త్రితలుఁ గ్రుంకిరేని యొ
డలక బంకంబు సంధించు ॥ చాపశ్రేణులు గ్రుంకనీఫలశుభప్రాయం

—(*) సర్వేశపుష్కరంబులమహిమ. (*)—

ము తోయం బగుక ॥ (క) దుర్వారదుష్టదుష్కృతాదువహగవాప
హరణలోయమహత్త్వాఖప స్రవాహశక్తిని । సర్వేశ్వరతీర్థమున
కు సరియే నడముల్ ॥ (మ) ముజగ్రేణులు దానమాడను శిలామధ్యం
బుపై నిల్చినక । ఘనదుష్కృతాదులైనఁ బైఁబడకఁ దద్ద్రాహ్లాప
కంఠంబులక । జన లంఘించితొలంగు పుణ్యులవయిక సంధిల్ల వషిం
చున । ద్వింకృత్యంబు పవిత్రపుష్కరమహాతీర్థంబుధారావళుల్ ॥
(ఉ) విష్కరపటప్రవృద్ధజననిషేధచిత్తవికాసభావనా । విష్కరతీర్థ
సారకు నవీనపవిత్రమహత్ప్రభూరకుకదుష్కృతకమదుభావవిధూ
తవిచారకుఁ బుణ్యసీరకుక । బుష్కరతీర్థసారకుఁ బ్రభూతవిహారకుసా
టియేనదుల్ ॥ (క) ఘోరాఘధారుణీధరధారాధరదాహశస్త్రధా
రౌఘరసాధారణమహిమోజ్జ్వలజల । ధారక బుష్కరమహానదము
పెంపొందుక ॥ (వ) ఈతీర్థద్వయంబును మనుష్యుల పుణ్యపాపంబు
లేపణచి తక్షణంబు శుద్ధాత్ములం జేయు వెండియు ॥ (క) లాలసన
గాఁబై రవజాల ప్రఖ్యాతతీర్థసారము ముక్తి । శ్రీలలనాముఖముక

రముఁడతేశ్వర మఖిలలోక హిండిత మనఘా||క||తొమ్మిది దుగఁబు ను
 రులును|దొమ్మిది సరసింహములును దొమ్మిది గిరులున్ | దొమ్మిదిఁడు
 టైరవులును|| తొమ్మిది లింగస్థలములు దుష్కృతహరముల్|ఉ|| పంక
 జగభ - విష్ణుబలభంజనమఖ్యుపదింబు||క|| నిరాతంకసమస్తభోగములు
 ఘోరశిచ్చ మనవ్యకోటికిన్ | శకరుగ్యచుందిరము సవకమనోహ
 రసౌఖ్యదంబు పా| లంకకు సాటి విశ్వవిపులస్థితి నెన్నఁగ నెవ్వీ దీర్ఘ
 మున్|| క || శీలించిన కామితఫల జాలము లనిశంబుఁ బంచజలకు నొ
 నుఁగ|కాలిన పుష్కల మగు|పాంకకు సరియె యితరభివ్యస్థముల్||
 (క)అహగుహమికేర శత| సహితశివప్రమథదివిజయమునుపరువ|ద్వ
 హపుణ్యకరిము ధరణీమహిళామండలము నందిమండల మనఘా||క||
 నవనందిమండలంబు| నవకుంకికతిథిపావనస్థానంబున్| నవనందికే
 శ్వరులు నభి నభి క్తులు ముక్తు లిడు సనాతనమూతున్|| (వచనము)
 నందికేశ్వరుండు తపంబు చేయు మహత్వంబున నందిమండలంబు నామం
 బయ్యెనక్కడ వశింతు సమస్తజంతువులకును నపవగఁసౌఖ్యంబులు
 గలుగు నానందీస్థలంబులును దత్తీరములు దశింఁచిన మానవులకుం గా
 మితాధఁంబులును భోగమోక్షంబులున్ గలుగు వెండియు||ఉ|| శ్రీనిగ
 కంధరంబుల వసించి చరించు పుళిందబృందముల్| భూసుతభోగమోక్ష
 ములఁ బొందఁగఁ జూచి నిలింపసంఘముల్| శ్రీనిలయాభిరామ మగు శ్రీ
 గీరి మీఁదఁ జరింతు రట్టు ల| మృనితనాకసౌఖ్యమహిమంబుల నెల్లఁ
 దృణీకరింపుచున్||మ||కలనారంభమనోరధాంబువులు రాగద్వేషభేషం
 బులున్ | మలమాయామయజంతుసంఘములుఁ గామకోర్ధకల్లోలము
 ల్|కలుషావతఁము లంగభోగశటముల్ కట్పించు జన్మాంబుధి|జలబిం
 రుగ్గియ దాఁటు మానవుండు శ్రీనైలస్థలస్థాయియై||సీ||ఎందఱిక్తైనను
 నిచ్చుమా ఖిల దాబ్బు దరుణేందుకళి లెన్న దాఁచినాఁడా| యెందఱి
 కైనను నిచ్చు నెక్కడు కోడె లాల కోడియ లెన్ని వేలు గలవో|యెం
 దఱిక్తైనను నిచ్చు హాలాహలకస్వంబు లవి యెన్ని గలవో కాని| యెం

దత్తీకై నను సెచ్చు ఘోషణములు కాకోదరము లెన్ని గలవా కాని శ్రీ
నగంబున సజ్జున శ్రేణి మీదఁబాంధ యెట్టిదో తాన పవగఁ మొనఁగె
నాశ్రితామః పూరుహం బగునొ కాడా విశ్వనాథుండు శ్రీపవఁతేశ్వ
రుండు॥ చ)మశః పీపీలికాశలభమతుల్యకొటిపరాజి శ్రీగిరిక । విశసన
మొందు మీద నశవిష్వమరుత్వముభాసురశ్చటా । కుశరుహరాగరత్న
రుచికుంభిత మౌలివిగాజితాంగులై । శశిధరపాశ్వభాగపరిషత్ప్రమ
ధాధిపు లౌదు రున్నతిక॥

(క)కరి కరిచమఁము గట్టును హరిణీయు హరిణంబు బట్టు నహి య
హిఁ దాల్చుక । ధరియించు శశిని శశకము సిరిగిరి గలజంతుమహిషం
చిత్రము గాడే॥(క)మంచిది మహేంద్రకీలము । పంచామ్యక్ జంచు జే
సెఁ బవఁతమని దాఁజంచులఁ బరిచామ్యులఁ గావించుక విన మెందు
నిట్టి విస్మయమహిమత్॥(క)చెంగటి గడ్డికి బావియుముంగలి పాతాళ
గంగ ముక్తివధూటి సుగము శిఖరేశ్వరమును సంగతి గల శ్రీనగంబు
సరియే నగముత్॥(క)లక్షకుఁ గేదారంబునులక్షద్వయమునకుఁ గాశిలా
గున గయలోలక్షకు నేడింటికి మఱి భిక్షముశ్రేణైలమునను బెట్టిన ఫల
ముత్॥(క)మనుజుండు శ్రీగిరి బుద్ధులు గొనకొని చేసినను గోటి గుణి
తంబు నామృతాండు శ్రీగిరి బాపము గొనకొని చేసినను గోటిగుణి
తంబు లగుక॥ (సీ)ఏదేవునకు శి ఖరేశ్వరంబ శాంతలాలితకీడాచలస్థ
లంబు । రేవనే వెల్పు క్రిడించు గేలాకూళితరళతరంగ పాతాళగంగ
యేదేవునకుఁ గూమి మేళాకళావతిభ్రమరాంబ భవ్యప్రభాకరం
బుఁడైరవాదిక్షేత్రపాలకప్రవరులు ప్రహరిం జంతురే భవ్యమూర్తి
నట్టి శ్రీమన్మహాదేవు ననుగ వురముగూఢసంజీవనీవని కుంజపుంజ మ
ధితోన్నిద్రకల్పద్రువాపికూప భమహామ్యోన్నతలబుశ్రీపవఁతం
బు ॥ క ॥ దానములు కన్ననశ్రీ । గానముల సమస్త పాతకప్రచ
యములక । లూనముగఁ జేయు ముక్తిపి । ధానములం జెలంగు
బవఁతస్థానంబుత్ ॥ శా॥భాతిక జెంది రహస్రప్రదేశముల నప్పాతా

శరంగాననీ | త్రాతస్నానప రాణుణశ్రమ్యగీ పక్షింశ్రవ్యత్వచల | వ్రా
తశ్రీకరశోభనాద్భుతపరిపాడ్యేహృద్యస్థాని | పూతంబై మిసిల్లు శ్రీన
గముమైఁ బుశ్యాశ్రమశ్రేణికత్ || (శా) రమ్యస్థూతికవహించు శ్రీగిరి
పవిత్రక్షేత్రధూళిచ్ఛటల్ | కామ్యాధకంబులనిచ్చు దోషలతలకై ఖండిం
చు వీలాగకై | సోమ్యాటోపనటస్సృశనటజటా జూటాటవీకోటర |
భ్రామ్యత్సంఘపయోజపాంసుపటవీపాటచ్చరశ్రక్రియల్ || (మ) క్రము
కాభీస్సతదానలోలము వహతకల్యాణసంశీలముకై | బ్రమదానంకు
జాలవాలము ముఁప్రవ్యంతకృశీలమకై | శమి శాంకావాద్భవజాల
ముకై సుఖరస్వచ్ఛంద్రనిశ్రేయస | మదాభోముముక్తిమూలము మ
రుత్పాలంబ శ్రీశైలముకై || (క) శ్రీశైలముశ్రీశైలము | శ్రీశైలంబనెఱు
పుణ్యశీలుని ఇదిలో | నాశైలజాధినాథుడు | శ్రీశైలనివాసుఁ డుండుఁడే

— శ్రీగ చతుర్ద్వారనిర్ణయము-అదని దేవతాతీర్థములమహిమము. —

తః పీఠిక || (క) రాజిత శావనతీర్థకసమాజప్రఖ్యాతజనిత మాహేశ్వ
రమా, రాజధరుంకును శ్రీనగ | రాజాధీశునకును త్తరద్వార మగుకై || (క)
యోగములు భక్తిరససంభోగములుం బురాణశాస్త్ర పుశ్యశ్రవణో
ద్యోగముల జనులకును నను | రాగములకై శైలం గును త్తరస్థానంబుల్ || (వ)
అందులతీర్థంబులు మాహేశ్వరలింగస్థలంబులును ఉమాదేవియును శ
క్తియు రుద్రధారయుం బంచధారయు నక్షీణధారయు దేవధారయుం
బల్లవధారయు విష్ణుధారయు శైరవధారయు నిక్రధారయు మా
హేశ్వరంబును సేతేశ్వరంబును నవభైరవులు నవదుగకై స్థానంబులునవ
నారసింహస్థలంబులు జంబుకేశ్వరంబును సుధ్యాతీర్థంబును గరుడే
శ్వరంబును గణేశ్వరంబును సమాధితీర్థంబును కాలహరితీర్థంబును
దేవహ్రీదంబును నిలహ్రీదంబును నగ్నిరేశ్వరంబును గన్యాతీర్థంబును
మరేశ్వరంబును నమరావతీతీర్థంబును యసునేశ్వరంబును జశుముకై
నందీశ్వరంబును తీర్థంబును గోకశామహేశ్వరంబును చాపవివాళంబు

ను నుమాశైలంబును సూర్యేశ్వరంబును భీమేశ్వరంబును చిలపిష్టేశ్వరం
బును హేమశైలంబును రుద్రకోటిశ్వరంబును మొదలైన పుణ్యతీర్థంబు
లనంతంబులు గలవు తత్తీర్థంబుల నవగాహంబుచేసి యాయాయితీర్థం
బుల శివలింగదశకంబుసేయు మానవులకు నశ్వమేధసహస్రంబునువా
జిపేయశతంబును జేయునట్టి ఫలంబుసిద్ధించు వెండియు॥ (క) వందా
రుదేవతామునిసందోహము లబ్ధురంబు శాశ్వతసదనం బిందుధరునకు
నుశ్రీనగి మందిరసిలయునకు బచ్చిమద్వారమగ్గ॥ (క) బ్రహ్మేశ్వ
రలింగంబును జిహ్వాగ్రభూషణుని భక్తిసేవింపబర బ్రహ్మజ్ఞానము గలు
గును బ్రహ్మస్త్రీగోవధాదిపాపము లణంగు॥ (వ) అందుల తీర్థం
బులు తుంగభద్రాతీర్థంబును యోగీతీర్థంబును వేదవతీతీర్థంబునునా
దవతియు మణికణికేశ్వరంబును రామేశ్వరంబును నమరేశ్వరంబును
యమునేశ్వరంబును గణేశ్వరంబును మక్తిరామేశ్వరంబును భోగీశ్వరం
బును వరుణేశ్వరంబును లక్ష్మణేశ్వరంబును నెత్తడిరామేశ్వరంబును మణి
భద్రేశ్వరంబును సప్తమనీశ్వరంబును గుప్తమామేశ్వరంబును గుప్తమ
ల్లికాజుకంబును నిండేశ్వరంబును సిద్ధేశ్వరంబును మొదలైన పుణ్యతీ
ర్థంబుల నవగాహంబుచేసి యాయాయితీర్థంబుల శివలింగదశకంబు
బుజేయుమానవులకు నశ్వమేధసహస్రంబును వాజిపేయశతంబును జే
యుఫలంబు సిద్ధించువెండియు॥ (క) తోయజభవసురపతినారాయణ
ముఖదేవతాభింతి సిద్ధవటం । బాయతమహిమము శ్రీగిరి నాయకపు
రమునకు దక్షిణద్వారమగ్గ॥ క॥ సిద్ధవటేశ్వరుం గామిత సిద్ధిద్రు
దశకంబు జేసినముక్తుల్ సిద్ధించుగ్రీడనల్పును సిద్ధామరకిన్నరేంద్ర
సేవాన్వితుడై॥ వ॥ అందులతీర్థంబులు సిద్ధేశ్వరంబును నప్తమహాసి
ద్ధియును శక్తియు జ్యోతియు నిష్ఠకామేశ్వరంబును భృగుపాద తీర్థం
బును వరుణేశ్వరంబును బుష్పగిరియును గుముద్వతీతీర్థంబును గన్యాతీ
ర్థంబును రామేశ్వరంబును ధమకూలోత్తరంబును నదియును బ్రా
ణేశ్వరంబును మోక్షేశ్వరంబును గణిలేశ్వరంబును సాలంకయు మత్స్య

లంకయు నందిమండలితీర్థకంబులు మ్రుగ్ధనందియు నాగనందియు శివ
నందియు గృష్ణనందియు మహానందియు గరుడనందియు నాచుకనంది
యు దివాకరనందియు సోమనందియు బ్రహ్మనందియు నోంకారేశ్వరం
బును నహోబిలంబును శంకరేశ్వరంబును బాపవినాశనంబును దూర్వా
సుతీర్థకంబును రుద్రాకోటితీర్థకంబును మొదలైన పుణ్యతీర్థంబుల సంతం
బులుగలవు తత్తీర్థంబులనవగాహంబుజేసి యాయాయితీర్థకంబుల శి
వలింగవ్యవంబు జేయు మానవులకు నశ్వమేధసహస్రంబును వాజిపే
యశతంబునుం జేయు ఫలంబుగలుగు పెండియు॥ క॥ స్వారాజదివిజసే
వ్యము| పారావారాంతధూమిపావనభూభృత్సారము శ్రీఃగస్త్రార్వ|
ద్వారము త్రిపురాంతకంబు వశమే నుతింపక॥ క॥ త్రిపురాంతకు
దర్శించిననపరిమితాశేషపాతకాదులు చొలంగుక॥ విప్రులశుభంబులు
పొందును|నపవణాసుఖానురాగ మప్పుడె కలుగుక॥ వచనము॥ మలతీ
ర్థకంబునుగంధవతియును ద్రిపురాదేవియును శక్తియుధూర్జాతీశ్వరంబును
బృధులైన లంబునును త్తరేశ్వరంబును గన్యాసిద్ధేశ్వరంబును గౌరీశ్వరంబును
సప్తకోటిశ్వరంబును మండూకేశ్వరంబును గుంజీవ్రభాతీర్థకంబును స
హస్రారామేశ్వరంబును లింగతీర్థకంబును సంగమేశ్వరంబును గపిలేశ్వ
రంబును సుందరసోమేశ్వరంబును బరశురామేశ్వరంబును భ్రమరేశ్వ
రంబును మణికణికేశ్వరంబును ముక్తిశ్వరంబును దులాసిద్ధేశ్వరంబును
శ్రీకణేశ్వరంబును రుద్రాక్షులైన లంబును విభూతినగరంబును కమేశ్వ
రంబును పుననకేశ్వరంబును గంధవకతీర్థకంబును మోక్షకుండంబును
మొదలైన పుణ్యతీర్థకంబు లనంతంబులు గలవు తత్తీర్థకంబుల గృత
స్నానులైన యాయాయితీర్థకంబుల శివలింగదశకనంబులు జేయు మా
నవులకు నశ్వమేధసహస్రంబులు వాజిపేయశతంబులు చేసిన ఫలంబు
లు సిద్ధించు పెండియు న్నల వనిన వేదవ్యాసుండు తరువాతి కథావిధా
నం చెట్టిదనిన నమ్మనీశ్వరునకు సనతుర-మారుం డెట్లునియె॥

ఆశ్వాసాంతము.

క॥కాంచనగర్భామరవర॥ కాంచనకోటిరవణిధగద్ధగితపదా॥

పంచాక్షరభక్తల్పకః పంచాస్త్రతమఃపతంగ పవకతలింగా॥ మూలిసి॥
 దివిజరిపువిఘ్నో దేవతానీకఘ్నో వివిధపలదవీఘ్నో విక్వరక్షైకదత్తా
 భవదురితవిధంగా భక్తచిత్తాబ్జంభంగా । భువనసేధిఃపంగా భూధ
 రాధీశలింగా॥౯॥అభగ్రద్విపవతీవిహలహరిసవ్యగౌతవిద్యుత్ప్రభా । వి
 భగ్రద్భుజటాటవీకుటజలంబిష్ఠాలరేఖాశిఖా । సింహాసనభగ్రాసితాభివ
 ణాసుమనస్త్రిగ్ధేందురేఖాధరా । మభగ్రత్సవజగత్పవిత్రకరనామా ప
 వతాధీశ్వరా॥

గద్యము॥ ఇదిశ్రీమల్లికార్జున కృపాలబ్ధమేదురాష్ట్రభా

షావిశిష్టశివయోగగణవర్య శేషనాథార్య ప్రణీ

తంబైన శ్రీ పర్వతపురాణంబు నందు

దృతీయాశ్వాసము.

శ్రీసాంబసదాశివార్పణమస్తు.

శ్రీ రస్తు.

శ్రీభీమరాంబాసమేత మల్లికార్జునస్వామినేనమః.

శ్రీపర్వతపురాణము - చతుర్థాశ్వాసము.

(క) శ్రీతైలపుణ్యమహిమమలలాదైతనూజవినుచు నానందము
 ధారాశీరసకేశింజేలుచునీశానునిజూచి త్రిభువనేశ్వరి పతంజలి (గీ)
 విశ్వలోకేశయికనాకూర్చి విన్నపంబు మల్లికార్జుననామమే మహిమగ
 లిగె తెలియనానతి గృహసేయు దేవదేవ॥ (వ) అనిన పరమేశ్వరుండు
 ట్టులనియెనతికి॥ (సీ) శ్రీపర్వతంబు వణింపఁగఁదగు ధరాజలజాక్షి
 కణఁభూషణము వోలెఁ గవిరాజదినకరకమలాసతీశ్వరధామమై మే
 రుహాధరము వోలె వివిధగంధర్వాదివిద్యాధరానీకసదనమై దేవతా
 స్థలమువోలె గుండసీలాబ్జము కుండనందోహంబు పొందుచు ధననాధు
 పురము వోలె భక్త్యుహమ్యకాగ్రభవనవిభ్రాజమానఁ ఖచితమాణి
 క్య పరికరంగతవిటక దేవతాగారమంటపోదీప్తకాతఁకుంభకుంభా
 శము చంద్రగుప్తపురము॥ (సీ) కలుగవాజనులందుఁ గౌరీస్వగుణములు
 ముదితల వత్సోజనులనెకాని వక్రగుణంబులెవ్వారియందును లేవుకుటి
 లాభివేణుల కురులకాని చంచలశ్వంబు లేజనులయందును లేవుపుష్పకోప
 లులచూపులనె కాని జాడ్యంబులప్పురి జనులయందునలేవు నారీమణులగ
 మనములగాని వేమలప్పుజనులందు లేవుబెరసి అలరుబోణుల చారు
 మధ్యములఁ గానియిట్టి కల్యాణపదములకాలయంబు వుడమి నీచంద్రగు
 ప్తికేపురము సాటి॥ (క) పురినేలు ముక్తిభూమికి సరియన నిజకరు
 లునంద జనియింతురుని భారభోగ మోక్షములకై చర జంతువులెల్ల
 హేతుజన్తము లనఘా॥ అప్పురాధీశ్వరుండు॥ (సీ) చేయించెనెవ్వఁ
 డు నేవిశోర్వీకులరాజ్యంబు లక్ష్మీవిరాజితముగ॥ వ్రేయించె నెవ్వఁడుర్వ
 దసర్వదిగ్గజ స్తంభంబులను జయశాసనములు । మాయించె నెవ్వఁడు

మాతాండవిక్ర మోద్ధతిజనాకించనధ్వంతములను। కాంచె నెవ్వ
డుతగ్గటకీకచెంద్రీకీత్ చక్రవాళాంతభూచక్రముననునతఁడు జలరా
శిపరివేష్టితావశశ। రాజరాజీవషండమాతాండమూర్తిక। చంద్రచం
ద్రాపామృతచారుకీకీక। గుప్తవంశోద్భవుఁడుచంద్రగుప్తనృపతి॥ (క)
అచంద్రగుప్తకూంసురు। అచంద్రవీరవధూటి యనిశముమదిలోనాచం
ద్రాఖులు దానుడు। నాచంద్రకీరీటుగొలుచు నచలితభక్తిక॥ (క) వి
ద్యుతగ్రంథుల డాలునుభవోత్తప్రభలుగూచిక కనకపునీటకహృద్యం
బుములు గడుసును జోద్యంబుఁజేసె నబ్జసూనుండింలిక॥ (క) వల
రాజు రాణివాసముతలిరాకుక బోణిచక్రందనమును నొటవుక। గిలు
మాడి యొప్పులన్నియు। నొపి ప్రయత్నము ననజుఁడు నెలతుకఁజేసెక॥
(క) చెలిపొలను పలకుమాటలు। పలుకకు మగమీలుకనుఁగవకు సరియ
గునేపులికుట్టు మాటలేటికి। కలకంఠి కుచోపమములె కనకఘటంబుత్॥
(సీ) ఘనకాంతిమెలఁగెడు కనకంపుఁదీఁగెయో కాదుకంతుని భద్రగజ
ముగానికాంతయో కస్తూరికావశ్యహాపమో కాదునజుర కంబుకంఠి
గాని। రాజాశ్మహాపమో రత్నప్రదీపమో కాదుకాముని దేహకాం
తిగానిచిరుసానబట్టిన చిత్తజుచాణమో బాణమె మన్మథత్రాణగాక।
కలరెసీరితి మానవాంగనలు ధరణి ననుచుఁ బురుబోణులెల్లను నభీనుతిం
పఁ। గంఠసామాజ్యకట్టబు గట్టఁదగినరమణివిలసిల్లె విభ్రమాంభ
ములను॥ (క) అచంద్రాబ్జంబుల మును। నిలిపినచే వణఁకుదీఁజీనేర్చిన
వాఁడై యలసూనవిత్తు వింటికినలవరిచెక గమలసూతి యటుగా నో
పుక॥ (వ) అనుతియింపుచు సభీజనులు సరసాలాపంబులక గొలువ
నొకరనాఁడు॥ (గీ) పడఁతినానారసప్రపాయభంగులందుఁ । బ్రాథరీ
తుల గీతముల్ వాడన్యసతిచూచెనంగభవుండు ప్రసూనశిరము। వాఁడి
గావించిఁగొడించి వంకదీచెక॥ (క) మోహించి నజనకవ్యామోహం
బతిదురితకమఁమూలంబు తానూహించి మగుశితనగృహ। దేహశిదే
శముననిలిచె తెఱవలుదానుక॥ (వ) అక్కడ సభీజసంబులంజూచిచం

ద్రవతీకన్యః ట్లనియే॥ (క) మదనుండు పాపకర్ముండు! మొదలన దర్ప
కుండు గానమూఁడు గాడే మదనారిని డెందంబున! ఓదిలంబుగ నిలిపి
తండ్రేగ సాధింతు॥ (క) నిగనిగ మేరల వేడిమి! జగిదొలకెడుతనమయె
ట్టచిచ్చరకంటక! జిగురుకై దువజోడును! దెంజూచినధీరు దేవదేవుక
గొలుతు॥ (వ) అనినసఖిజనులిట్లని॥ (క) సరియట్టకానచిత్తము! సరిలికదె
గ గూడఁజ్ఞె సంయమికై నకవరరాజ్యభోగ సంగతి! మరగనచిత్తంబుశివు
నిమరు గంగవశ మ॥ (క) ఇట్టిస పాచారి స్వమునిట్టిదృఢత్రతముగలదెయిత
రులకెల్లక! గట్టిగశివుకృపగలిగిన! నెట్టనశరణులకుం గాకనిరుకడగలదే॥
(క) పలుకులుశివమంత్రంబులు! తలఁపులు శివభక్తివత్సవత్పరలిల్! నిలుక
డ సన్మాగము ఈ! చెలువకుహృదయాంబుజంబు శివనిలయ మగుక॥
(క) పసిడికీకగవ్వని వానన! ప్రసవము మలయజమనకును ఫలమియు
నకుక॥ ప్రవించినచందంబున వసుషతి జరియించి తవ్వనడదశాక్షి॥
(క) గోరీవల్లభువలనక! గారుణ్యమువడయు కంబుకంఠరిచానుచుక॥
నీరేజయఁబులు దీవెన! లారాజతనూజ కొసంగిరిధికప్రీతిక॥ (గీ) సఖు
లు బోధించి తెలుప నిశ్చలవిరక్తి! శివుని డెందంబునెత్తన్మోసేమిసేప్పి! కాం
తలును గీతికసేయ సేకాంతమనను! పద, లోచన యిట్లని స్తుతించె॥

(రగడ.)

శ్రీపర్వతశిఖరవిశాలస్థిరపీఠము పర్వతలింగము । సామముగ్య

—(*) చంద్రవతి పర్వతేశ్వరుం బ్రస్తుతించుట. (*)—

జుమూఖినిఖిలశుభ్రాన్నితపాఠము పవతలింగము । హైమవతీమఖి
చంద్రంచంద్రికాన్లవచకోరము పర్వతలింగము! సామజదానవచమకప
టీప్రశాలకపీఠము పర్వతలింగము । రమణీయత్రిదశాలయార్థిజనరత్న
సాను విపవతలింగము । కమనీయాశ్రితవిశ్రాంతగుణ కామధేనువీప
వతలింగము! వడ్విధభక్తిస్థలసంపూజితసత్వశ్లోకము పవతలింగము!
వడ్విధప్రతాంతమంత్రాంబుజచంద్రిక మీపవతలింగము । అశ్రాం

తాశ్రితసంరక్షణసంయుతచింత మణి పవతలింగము । నిర్దేయసపదని
రతమినిశ్రేణీరక్షామణి పవతలింగము । కామిశృణ్మణ్యఫలప్రిపాదనక
ల్పవృక్ష మీర్వతలింగము । వామశేవమనిమిఖ్యానవంత వరదకటా
క్షము పర్వతలింగము । స్వగణాదీజలసంక్షల్పపల్లవ స్పృభజాట
ము పర్వతలింగము । వణికతమధుర సుధాకరరేఖావహనకీరీటము ప
ర్వతలింగము । బ్రహ్మమనీశక్రచక్షుభవాద్భిప్రకటితహేతువు పర్వత
లింగము । బ్రహ్మాండకరప్రభవాసవభంజనహేతువు పవతలింగము ।
పంకరుహాప్రభవాండమాలికాభరణోపేతము పవతలింగము । పంక
జాక్షునందనపారాశరప్రకరఖ్యాము పవతలింగము । దరుణధుం
రిభవాద్భిమగ్నసంతరణవహిత్రము పవతలింగము । పీఠవిశ్రుతత్రిపుర
పురతృణసీతహూతి మీపవతలింగము । భ్రమరాంకేరుహదళనే
త్రీపాణిగ్రహణము పవతలింగము । సమధికనిజిలంబిం తపోఽనంద
నుగ్రహణము పవతలింగము । బ్రహ్మేంద్రాదిత్రిదివౌకరిపశుపాలన
దత్తము పవతలింగము । జిహ్వాపరివృథావ్యధూషణశ్రీరవక్షము
పవతలింగము । సేవాగతసురమస్తకమణిఘృష్టి దీపకము పవతలిం
గము । భావుకచిత్ప్రద్యోతమానసుఖపరమరూపకము పవతలింగ
ము । నిఖిలశ్రుతిశాఖాశిఖికర్ణిక్లృష్ణాఘము పవతలింగము । అభి
లమహాపాతకసముదయపరిహరణగుణౌఘము పవతలింగము । అన
వరతానందామిత వరమాత్మానిధానకము పవతలింగము । అనుప
మనిత్యసుఖాపవగణాఘదావధానకము పవతలింగము । సవజగ
న్నుశైవల్యవ్రతజనతారాఘము పవతలింగము । సర్వచనీయవిశా
లభక్తవరసజసాన్నిగ్యము పవతలింగము । సతశశమఖముఖవిజ్ఞ
పాంబుధిసామధేయ మీపవతలింగము । సుతిభాంపితముఃజనశ్రిత
భాగధేయకము పర్వతలింగము । ప్రస్తుతశిశ్చలభక్తపురాతనపక్షిభూ
ధరము పర్వలింగము । శత్రువ్రతత్పరజనకదురాజుపయోధరము
పర్వతలింగము । శివవశవర్తననియమాధానచిత్తకోధకము పర్వతలిం

గము । ప్రవిమలశర్మశ్శానపరాయణభక్తిబోధకము పర్వతలింగము ।
 ముఖ్యపరమేశ్వరశభువననికేతనమూలస్తంభము పర్వతలింగము । విఖ్యా
 తస్నాతకజనపూజావిధవిస్రంభము పర్వతలింగము । రంజితభక్తజనా
 సురాగనవరసవికస్వరము పర్వతలింగము । భ్రాజితపరమబ్రహ్మవిద్య
 హవిభావభాస్వరము పర్వతలింగము । సింహాచారవిచారవివేకవిశేషనిర్భ
 రము పర్వతలింగము । దుష్టేంద్రియసంచారప్రకటితదురితమర్చరము
 పర్వతలింగము । అసదృశకీర్తిసితాభ్రూరితాజాండకరండము పర్వ
 తలింగము । అసమశరాసనగర్వతిమిసంహతిమార్తాండము పర్వత
 లింగము । దండధుఖండేతపిచండకిరదండఖండనము పర్వతలింగము ।
 చండకిరణమండలకాండాయుతసదృశమండలము పర్వతలింగము । ని
 జదేహంబుధిసంజనితశిఖిలజగన్నిచయతురంగము పర్వతలింగము । భజ
 నపరామణసన్మనిచేతఃపంకజబృంగము పర్వతలింగము । మహితత్రి
 భువనమంతితచతురామ్నాయతురంగము పర్వతలింగము । బహుళవి
 క్రమక్రమవిశ్రుతకరపద్మకురంగము పర్వతలింగము । సద్వలొకహిత
 కారణభాసురచంద్రరథాంగము పర్వతలింగము । అర్వాచీనపదో
 దంచితనిత్యానకదాంగము పర్వతలింగము । గవ్యమానశివభక్తియో
 గరతకరుణాపాంగము పర్వతలింగము । రమ్యశంసితరూపవిలాస
 కురంగసురాంగము పవిత్రలింగము । వేదాంతోపనిషద్వైదియభాష
 ణవినుతభుజంగము పవిత్రలింగము । మేదురబలగజదానవకంజామి
 తమాతంగము పవిత్రలింగము । వినుతసురాంభోరుహసరిభవదవీక
 రతల్పము పవిత్రలింగము । అనుపమపవిత్రపుత్రీకుచపత్రాశ్శిల్పకము
 పవిత్రలింగము । సామప్రముఖశుక్రివరణోన్నతసరసప్రాధము పర్వ
 తలింగము । కామితముఖ్యాఖిలదివ్యాగమకథనవృథాము పవిత్రలింగ
 ము । సజ్జవరక్షణసంహృతికోదనసదనుగ్రహణము పవిత్రలింగము । గ
 ణదుగ్రీవుణకంఠీరవకటునిగ్రహణము పవిత్రలింగము । పరశుతీ
 వ్రధారాజలశాంతవిషతపరాగము పవిత్రలింగము । నిరుపమజహడ

జహల్లు ముగ్ధులు పుణ్యరాగము పవిత్రలింగము । ఏకాదశమంత్రాదిపల్లవదక్షైకశరణ్యము పవతలింగము । ఏకాశీతపదాతీతబ్రహ్మైకశరణ్యము పవతలింగము । సుచితపంజాశ్చక్రస్వరసారస్తుత్యము పవతలింగము । పంచప్రణవస్ఫుటబీజాక్షరభజనాచిత్యము పర్వతలింగము । శబరచిల్వపతారాక్షరమోక్షప్రదాయకము పర్వతలింగము । ద్రుబలమశుక్రియపాశపంచపరిపాలనాయకము పర్వతలింగము । జూటస్థితసుమనస్తటనీకుభశుభ్రాజితము పర్వతలింగము । కైటభదనుజప్రతిభటహటకగభాపూజిము పర్వతలింగము । ధూరిధూతిపిస్ఫురితశుభప్రదశువనపావనము పర్వతలింగము । పారిజాతవిఖ్యాతాశ్రితభజనభవ్యజీవనము పర్వతలింగము । సేవితమునిగీర్వాణశ్రేణీచిరకరుణానిధిపర్వతలింగము । భావితచేపికహటకగభావిభాసితసేవధి పర్వతలింగము । స్వానుభావసాధనచతుష్టయస్వాంతనివాసము పర్వతలింగము । ధ్యానధారణస్థిరమానసశుద్ధాంతవిలాసము పర్వతలింగము । శమదమాదిషడ్విధసంపత్తిజనపర్వతము పర్వతలింగము । భ్రమితమోహమాయామితపాశప్రబలబంధురము పర్వతలింగము । శిఖరముఁ జూచిన నరులకు నధికశ్రేయము లానంగును పర్వతలింగము । శిఖరముఁ జూచిన నతులితము క్తిశీ లానరించును పర్వతలింగము॥

క॥ శైలము నెక్కిడ నోపరు హాలాహల మాన వేరు అవేల్పు లనే । నేలాభ జియించెద నన్నేలిన జేవుండు జగము వేలుచు నుండు॥ అని స్తుతియించి మఱియు నిట్లుచె॥ (సీ) దర్పకు గెచ్చినంతటి యోగివ య్యను గిరిజాధినాథభోగియును నీవ! అసురులగెల్చి దివ్యాస్త్రపాణివి య్య ధర్మంబు నడపెడు తపసి వీవ! భిక్షుటనక్రియాభిజ్ఞాని వయ్యను పరమేశ భువనాధిపతివి నీవ! బ్రహ్మకపాలసంభరణుండ వయ్యను సేవ్యుండ వగు సదాశివుండ వీవ! పావకేశుణ ఘణిరాజఫాలచంద్ర! భసితమందాకినీనదీస్పదపవగళ । యుతుండవయ్యను నపవగళ మొసంగు నట్టివరమహాశ్వంబు లభవ యెవ్వరికిఁ జెల్లు॥ (సీ) వెన్నెందు వలచియే

విశ్వేశ్వరుని పాదకమలంబు మీదను గన్న వైచేంద్రసంభవనం త
 ప్రిభువు నేదేవుండు త్ర్యక్షకపాలపరీక్ష గొనియెడించువిలాసము చిట్టే
 సీనం దెరుకే దేవుండు వాధ్యుచదృష్టిఁ జూచెఁకలశాన్తి తొలుపెన్న కడి
 భుజియించియే శంభుండు నిత్యుడై జగము నిలిపెఁ నట్టి శ్రీమన్మహాదే
 వుఁ డఖిలదీక్షావంద్యుఁడును దేవతాచక్రవర్తియైనఁ చెల్లుబడి నట్టి మ
 హిమలు చెల్లుఁ గాకఁవనజగత్పాదినరల కెవ్వోకిఁ చెల్లు॥ (శా) కణ్ణా
 లంకృతకుఁ డలీశ్వరవియద్గంగాశరంగావళి । సూక్ష్మాభేందుకళాకలాప
 విలసతోఁటిరపాటిరవా । గ్వర్ణాడంబరదివ్యదేహ యనినా వాక్యా
 యకర్పంబులక । వర్ణింతుక సుతియుంతు నిన్ను శివ దేవా దైవచూడా
 మణీ॥ (గీ) ఇట్లు వినుతింప సర్వేశుఁ డింతి మదిని నిలకుంకలి నేఁగరుణిం
 తు ముక్తి బరిణమించితి నీదృఢభక్తి కనుచుఁపలికి నట్లైన పద్మాక్షి ప్ర
 మదమంది॥ (గీ) ద్రవ్వకారాతి మది నిల్పి తలిరుబోజిసుదతు లెల్లను గొ
 లువ నచ్చోటు వాసి శంభుపూజార్థమై పుష్పసమితం గోయఁపలివ శృం
 గారపూదోట కరుగు నంత॥ (గీ) మదను పంపునఁ జైత్రాగమం బెల్వ ।

—(*) చంద్రవతీకన్య పూదోట కరుగుట. (*)—

నాలసి వనశబ్దు భామిని యెరలు వదలిలిల రాలు కపోలవల్లి వితానర
 మణ దీపింపఁ దరుల కారాకు వెడలె॥ (క) ననవిలుతు మచ్చికపు మన్నన
 చే సొంపారి పొదలి నవక మెల్వక । వనసిజు పెక్కైములోయనననిచెక
 వల్లరుల కొన్నెనలు సొంపారక ॥ (చ) కలకలకలఠభాషలు విక
 స్వరమత్తగజేంద్రయానముల్ । కలితలతాతనూరమణ గాఢమధువ్రీత

—(*) వసంతయుతువర్ణనము. (*)—

కుంతలంబులక విలసితచక్రవాకకుచవిభ్రామముల్ దళుకొత్తచైత్రునిక ।
 గలసినుమాళమొండె నవకానన పజ్జికవిలాసినిగతిక॥ (సీ) కామించి
 వనపజ్జికమలాక్షిపులికించి క్రొత్తమోసులుసాగగు స్తరించి బాలకు
 శోత్తమబ్రహ్మచారులకును శీక్షించి చదువురాఁజెప్పించెప్పి । శోభితనవల

తాకుద్ధాంతకాంతల కమ్మనిపూలిచ్చి కలసికలసి కొమరుఁబ్రాయంబు
 లేఁ గొడమతుమ్మదలును చెలువపైఁబూదేనె చిలికిచిలికి బలసియెండ
 కుదళవాయి పట్టమొసంగిచనవు కృపజేసి యత్యంతసమ్మదముననరు
 తరువులు మగుడఁబ్రాయంబువడసి యించువిల్తునిసామాజ్య మొసంగ
 జేసి॥ (సీ) బాలాభివహంబు బాలాభిభంగి నిలతలపైనిల్చి యారతు
 లుసేయి కోటులజన్మనుల్ గూడికుహళకారకాహళధ్వనులు చొక్కాము
 గఁబూని రాయంచలేమలు రహినిల్వఁబొగడంగ రాజిలగఁ జవరాలు
 రామనంగ మలయానిలుండును మందమాగఁబున నలతాళికునిభంగి
 నటనఁజూప సంభ్రామంబున మంజరీ స్తనము లారయవై భవంబునఁగర
 పల్లవములుసాచి తరులతాంగనచేలగి నతకనము సలుపయంతకం
 తకువసలక్ష్మి యతిశయిల్లే॥ (వ) మజీయుఁ దతాగలంబున మేలంబు
 లకగ్రీడావాలంబులక బిసజాలంబులక దెచ్చి ప్రియులకిచ్చు మచ్చికలక
 బెచ్చు తెరుగుచు నిర్వక్రవాకంబులగు చక్రవాకంబులును సహకారపల్ల
 వంబులుల్లంబారమేసి క్రొవ్వుననఘ్నల సరసంబులకు మధురంబులనియ
 లి మావిమోకలమూకలై పూదేకుల మీఁదఁబోకలంబోవుచుఁ బ్రాణే
 శ్వరులతోడఁ గ్రీడించురాచిలక రాణివాసంబులును మందారకుండకం
 దళసందోహ మాకంద నిష్కృదమానమకరందంబు లందండగ్రోలిడెందం
 బానందంబునక బొందజేందువందాడు నిందిదిరంబులును మెత్తనిపుష్ప
 గుత్తుల నెత్తావియువ్వెత్తునకగ్రోలి మొత్తముమత్తిలిచి త్తరింపుచు చి
 త్తంబులిగురొత్త నృత్తంబుసలుపు మత్తకోకిలకోలాహలంబునగుచు న
 త్యంతవినోదంబులగుచుండ మఱియును॥ (సీ) నళినాస్త్రమురళికానా
 దమోయనమించు కలకంఠమృదుకుహళాకారరవము కందర్పచరగళి
 కాహళధ్వనులను చనుచంచరీక సంచయరవంబు కుసుమచాయకుండుం
 డుగొల్లెనలోయనఁ బ్రభువించు కింశుకప్రసవతతులు జూజసాయకుని చి
 చ్చెరకోలలోయన విలసిల్లు సంపెంగవిరుల పెంపు కంతుసామాజ్యస
 టంబు గజములనఁగనంతకంతకుఁ జెలఁగ రాయంచగములు విత్తజన్మ

నిసామ్రాజితేజు లనంగఁగఁ జెంగలించుచుబలికె రాఁజిలుకగములు॥ (గీ)
 అంతశ్చంద్రగారపూఁదోట కరుగుదెంచి । వనమసాంపును సఖులజవ్వన
 మసాంపువిద్య మందంగవన కెళివిశ్రమించి । ప్రాథకామినులిట్లు పలి
 (ః)చంద్రవతీకన్యసఖులుందానును శివపూజార్థముపూలుగోయుట॥ (ః)

కరంత॥ (సీ) మాధవీనవపుష్పమంజరిచూచితే యభిరామనవకలహం
 సుచూనఁ యభిరామనవకలహంసాశ్రిజూచితే ఖేలాభినవరాజ కీరవా
 ణఃఖేలాభినవరాజకీరాశ్రిజూచితే నీలకంఠకలాపనిభాకరోజః నీలకంఠక
 లాపనినయంబుజూచితే కలప్పినుస్వరకలకంఠనాదః కలమ్మదుస్వరక
 లకంఠంబుజూచితే నివిడకోమలాశిసీలవేళి । నివిడకోమలాశినికరంబు
 జూచితే యచుచుఁ గ్రీడన్వృ రతివలంత॥ (క) విమలోదకప్రపూరము ।
 శమితేంద్రియసంఘటించు జలతిమిరము నుద్గమపుణ్యఫలదనీరము । కమ
 లోత్పలపుష్పగంధికాసారంబు॥ (గీ) చేరియందలు నశ్యంతచిత్తశు
 ద్ధిః తత్పరత్వంబుచును గృతస్నానులగుచు । శంకుపూజార్థమైపుష్పస
 మింగోయి నపసరంబున నొకతెయిట్లునుచుబలికె॥ (క) భూతేశు
 పూలంబూన్చిదుః జాతులనధములను నగ్రజాతిప్రముఖాఖ్యాతులను జే
 యునానా । జాతిప్రసవములుగోయు జలజాతముఖి॥ (క) విరిలోఁ
 గించిర్దశమనఁబర మేశ్వరుఁ బూన్పనింద్రపట్టంబొసఁగుట । వరశక్తిసం
 పదలుగల కరవీరములివియు కోయుకంజాతముఖి॥ (క) ఉడిగిన తా
 పులపువ్వులుగడిబోయిన పుష్పములును కందినవిరులు॥ తొడిమెల బాసి
 నపువ్వులు । పడతీ పూజింపరాదు పర్యుషితంబు॥ (క) రాజప్రసూన
 ములచే రాజార్థకీరీటు భక్తిరతింబూజింపట । రాజగునుముక్తివసుధ
 కు । రాజిత రాజాధిరాజరసికోత్తమండై॥ (క) శతపత్రంబులంబూన్చి
 నశతపత్రప్రసాదసకలసంఘమిదివిష । చృతమన్యులువినుతింపఁగ । శత
 రుద్రప్రసాదసదృశసామధ్యుండగుట॥ (క) వాలినదుర్భవపాతకజా
 లముఁదూలించిపుణ్యసంపదలొసఁగుట । జాలినమహిమలనెక్కడు । నీ

లోత్పలపుష్పజాతి నివహములోనక॥ (క) పసడిందక నెరిగుండక॥ క
సుగండకకరుకు గాక కడుచిద్రము గా॥ కసలారు బిల్వదళముల॥ నసమా
త్సనింబూన్వంగలుగు నపవగఁబుక॥ (క) విలసదపామాగఁశ్రీతు
లసేబిల్వములనరుండు ధూజఁటింబూన్వక॥ గలుగును ద్వాదశలక్ష్మిలు కల
ధౌతప్రసవమాలికార్పణఫలముల్॥ (క) అలరులంబూజలకంఠెన్నుమ
లహరునకుంఠియము పుష్పమ లికం బూన్వక॥ గలుగును నధిక శుభంబు
లు॥ అలరులఫలములకు శతశుకౌఠియమగుటక॥ (క) పన్నగధరుం బూ
జించిననన్నవపుష్పముల ఫలములందుట యరు నె॥ యెన్నును రికంజోద్య
ములచ్చిన్నదళంబులభ జించుజిత్రము గాదే॥ (క) సకలప్రసూనములలో॥
ముకుళీకృతచంపకాబ్జములు నవి యుక్తక॥ వికసితపుష్పము లహఁము॥
ముకుళబులంజూచి గాదు ముఖ్యమజగతిక॥ (క) పత్రములలోననవిశత॥
పత్రోత్పలకనకబృహతిపత్రము లైదుక॥ ధాత్రి నిషిద్ధము లికంగలపత్ర
ములన్నియును జెల్లు భవుంబూజింపక॥ (క) అభినవమను గోమలము
నుబ్రభగలిగిన సకలపత్రపుష్పము తెల్లక॥ శుభవిభవంబుల నొనఁగు
ను॥ నభవుని బూజింప యోగ్యమంబు మహాత్మాల్॥ (స్త్రీ) ఈపు
ష్పములం గాదెయ్యాశ్వరుం బూజించినమరుల సుతులం గా నదితిగాం
చె॥ నీపుష్పములం గాదె య్యాశ్వరుంబూజించి మనుజులు దేవత్వమ
హిమఁబొంది॥ రీపుష్పములం గాదె య్యాశ్వరుం బూజించి సుందరిభృ
గుపత్ని శుక్రుబడసె॥ నీపుష్పములం గాదె య్యాశ్వరుంబూజించి య
మృతాంశు బుత్రు గానప్రి వడసె॥ ననుచు నవ్వనవిధియందధికనియతి॥
సకలలికప్రసూనముల్ చాలగోసి వేమ లన్నియు వేరె మాలికలుజే
సి॥ సరససల్లాపములం బలెఁ జలజగంధి॥ (క) రావే విలాసినిమ
ణి॥ రావే వనితాలలామ రావే రమణి॥ రావే చకోరలోచన॥ రా
వే కలహంసగతుల రాజీవముఖి॥ (స్త్రీ) చామంతు లివెతెమ్ము సీమంతి
నీమణి కమలాక్షి మహిసాక్షి గలుగఁ చెమ్ముకంబులు పుండరీకంబులు
కడు నవకంబులై నవి యెమ్ము కంబుకంతి॥ కోమలి గొజ్జంగి క్రొన్నీరు

దేవమ్మ పన్నీరు దేవమ్మ పద్మగంధి । పాటలగంధి దేపాటలంబులు
 గంధసారంబు జే గంధసారగంధి । అభవు బూజకు వలయు ద్రవ్యం
 బు లేందు । నేమి గావింప వలయునో తెలియవలయు । వింతలై న
 వి వివరించి వెలది దెహ్ను । అనుచు నియమించి బెప్పచు నట్టిమౌఖి
 లు॥ (సీ) బింబాధరంబులు చిట్టలు వాబుల్ల దాంబూలసౌఖ్యామృతం
 బు లాని । వదనాంబుజంబులు వాడకుండఁ మోవి యలరుటాకుల గు
 త్తు లానుకొనిచు । జాతకౌఖ్యాదులు జొంపంబులై యున్న శీతలచ్చా
 యలం జేరిలిచి । కరవుటమ్ములను రక్తములూర కుండంగఁ గరప
 యోజంబులం గటి ఘటించి । మెల్ల నేతెంచె బ్రాథకామినులు గొలు
 వ । జితమనోభవు సైన్యవాచితవదాన్య । గానచైతన్య సవలోకై
 కమాన్య । సుదతి చంద్రవతీకన్య సుగుణధన్య ॥ (గీ) కిసలయంబులు
 కంగేలం గీలుకొలిపి । మంచిపూజేనె జెమటచే మకరించువువున్
 గుత్తులు కుచములం బొందుపఱచి । వెలది తనువల్లియల దీంకెవీడు
 పడఁగ॥ (వ) ఇవ్విధంబున విహరంబు సలిపి శృంగారసూర్యదోట వెలు
 వడి యేతెంచి కాంచినంత ॥ (సీ) శ్రీనగప్రాత్యంగశిఖరాగ్రసంసంగ
 వేణికోక్త్యంగ నవీనసంగ । యుభయతీరకుడుంగ యుక్తపవిత్రాంగ
 జలజాతభృంగ సంవరరథాంగ । ఘనమత్తమాతంగ కపియగ్గభా
 గాంగ సంభృతమదభంగ సదనుషంగ । కలుషభుజంగ ప్రకరకరాళవి
 హంగ సంయ్యమివ్యాసంగ శమనరంగ । అనుదినాశ్రితనియతశుద్ధాం
 తరంగ । తటయుగాంతరజపితమంత్రప్రసంగ । సకలలోకైకనాథ
 మస్తకవళంగ । తరళిరంగ తరంగపాతాళంగ॥ (క) పాతాళంగ
 గలోపల । నాతరుణులు తానమాడి రఘుములు దొలంగ॥ భూతేశ
 నామపతన । ప్రాతతపావనశరీరభాజను లగుమ॥ (ప) ఇవ్విధంబున

—* చంద్రవతీకన్యకంబులు దళింఁచుచువానిం బ్రశంసించుట. *—

గంగాస్నానంబు జేసి చంద్రవతీకన్య సఖిజనులతోడం గూడి తీర్థం

బులు దశింపుచు దీర్ఘప్రశంసనీయక దొడంగ ॥ (కా) నిం
 ధుసరస్వతీయమునగంగా ద్వారతీర్థాభితోఁ | బ్రాశతావనదేవ
 గేహములతోఁ బాతాళగంగాంబతో | నీశజ్ఞానసుధారసజ్ఞ శివయో
 గీంద్రామరశ్రేణితో | శ్రీశైలాగ్రముం గాన వచ్చెవదిగో శ్రీపవిత్రస్వా
 మితోక ॥ (ఉ) కోమలిం జూచితే పసిడికుండలతోడి సువర్ణామందిరం
 బామహదేవు గోపురము లల్లవె కంటివె యీనగంబు సొం | పే మహి
 మంబు లీనదులు యన్నదరంబెసమశ్శివాయతీ | ధామితిపుణ్యరాసి
 శిఖరంబు గనుంగొన భాగ్య మిచ్చెనే ॥ (చ) సుజనుండు శృంగమక
 గనిన చూపులు ముక్తిపురీకవాటముల్ | విజయవిలాసతక దెరచు పీఠ
 లచాతురి యేమి చెప్పనీ | త్రిజగములందు నద్భుతము గృప్తివాటపు
 కుంబకోల యా | గజదనుజాంతకుండు కడగట్టిన కీటకతంత్రసూత్ర
 మో ॥ (మ) యమకోణంబును రుద్రపాదములు పుణ్యస్థానముల్ గంటి
 వే | ప్రమదారత్నమ చంద్రగుప్తి నేగముక ప్రత్యక్షకైలాస మా |
 ప్రమధుల్ దేవతలాదిమానవరులుక బ్రచ్చన్నరూపంబుతోఁ | బ్రమ
 థేశుక భజించు తావు లివియోపద్భాషి వీక్షించితే ॥

(సీసమాలిక.)

శ్రీకోటిలింగాదిచేళికాగవ్వారబ్రహ్మమాధవరుద్రపవిత్రములు భ
 గవజాతీసింధుపావనప్రోత్తుంగ తరహాఘభంగపాతాళగంగ | నవ
 గవ్వారోదగ్రనవసుధా కుండికాలీలాద్భుతము కదళీవనంబు | శం
 కరునకు శోభనాంకంబు పాలంక స్థియతనిరాశంక నిష్కళంక |
 యతులితాంభోజ గభాండ దివ్యాషధికూటంబు శ్రీచంద్రగుప్తశిఖ
 రి | యఘకమిక గ్రుంక దేహమునం బంకము నించు హిమనిమక
 లాంబు సర్వేశ్వరంబు | పాతకాత్మల మీదం బడక యుల్లంఘించి
 తొలంగు పుష్కరతీర్థతోయధార | ముక్తినిలాసని ముఖముకురభ్యాతి
 శాశ్వతోన్నతిశిఖరేశ్వరంబు | స్వగాంపవగాదిసారసౌఖ్యప్రదాత్రమ

ము కర్మాశీర్వరస్థలంబు కాంచనగర్భేంద్రకైటభప్రతిభతోపాస్యసా
రంగేశభవ్యమూతికా । చంద్రదివాకరచక్రకుండక్షేత్రదివ్యఘంటాసిద్ధతీ
ర్థకారాజి । చండపాతకతమఃఖండనపాండిత్యశాశ్వతోన్నతిహాట కేశ్వ
రంబు । ఘటిభువనాపగోద్భటశుభావిర్భావధికక్రాంతిభోగవతీనదంబు ।
బ్రహ్మలోకవ్యాప్తబహుళతీర్థశ్రేణి దెగడు సరస్వతీతీర్థతటిని మం
జులబ్రహ్మాండమహితతీర్థస్థలి గురుపుణ్యతతి మల్లె గుండసరసి । త్రిపుర
ఘన్మృగశవత్రిదివాపగాపయఃపరిభావిగట్టిక భావి మొదలు పుణ్యతీర్థ
ప్రజంబుల పుట్టినిల్లు । తాపసశ్రేణికిని దపోధనగృహంబు బహుళపుణ్యో
న్నతంబు శ్రీపర్వతంబు శేషయోగీంద్రహృదయేశ శ్రీగిరీశ॥ (వ) ఇవ్విధం

—(*) చంద్రవతి పర్వతలింగంబుఁ బూజించుట. (*)—

బునఁ దీర్థప్రశంససేయుచు నేతెంచి పర్వతలింగభవనంబునకుఁ బ్రద
క్షిణంబు వచ్చి దండప్రణామంబుఁ జేసి సమ్మఖంబున॥ (క) హాటక శైల
విహారుకా హాటకమందిరము నెదుర నను రాగమునకా । తాటంకిసిలలామ
లు ఆటలపాటలను గొలిచి రచలాభీశుక॥ (శా) అంభోజంబుల భావ
నాంభముల పూజారంభవిస్మయభవతకా । శుంభల్లిలల హేమకంకణమణి
స్తోమప్రకాశచ్ఛటల్ । జృంభింపక గడుఁ దోయజాతమునఁ బూజిం
చుకా । బ్రయత్నంబునకా । శంభుకా జంద్రవతీవధూటి శివపంచబ్రహ్మమం
త్రంబులకా॥ (క) కాలగళు గుడి గవాక్షాందోళనవిధులదశాంగధూపము
నిండకా । లాలాసురహారకంధరహాలాహాలిసిలకాంతి కనుసారజియై॥ (క)
కంతుహను సమ్మఖంబునకాంతలు కర్పూరదీపకళిక లానర్చకా । దంతి

—(*) చంద్రవతి పర్వతేశ్వరుని స్తుతించుట. (*)—

ముఖజనకజాతీ । కాంతారసుధాంశుచంద్రికాప్రభ మౌరయకా॥ (గీ)
నల్లపువ్వులఁ బూజించి యిందువదనమల్లికాదామమీశ్వరు మకుటవీధి ।
నింతి పూజింప వేలుపు టేటిభాతి ననుకరింపుచు నుండ నిట్లుభినుతించె॥

(శా) శ్రీకంఠాయ నమోస్తు తే భగవతే సీతాంశుజాతాయ తే । వై
కుంఠాక్షీనమద్వితాయ దివిషద్వంద్వాయ తే దేవతా । సీతాభీష్టఫలప్ర
దాయ కరణోస్త్రితక్రూరాయ తే లోకేశాయ నమోస్తు తే యను
చు నాలోకించుఁ బూజింపుచున్॥ (శా) విద్యతాగ్రంథిజటాకలాప య
భవా విశ్వేశ నీపూజచే॥ సద్యోముక్తములౌ నఘంబులు మరుస్సంఘంబు
చేర బాయునే । ప్రద్యోప్రబలప్రతాప మగు నాభానుప్రభన్ గాక
యాభిద్యోతద్యుతివాయ నేర్చునెమ హాభ్యోర్వరధ్వాంతమున్॥ (మ)
కరిసోతంబు తదీయమాతృకువ మాకాంక్షించుఁ గా కెట్లు సూకరివ
క్షోజము చేర నాసపడునే కామారి నీపాదసం॥ స్మరణానందసుధార
సజ్జుండు నినున్ సంధించుఁ గా కాన్గలో॥ బరదైవాంతరమున్ గురిం
చి మదిలో భావించుగా నేచునే॥ (మ) హరి నీభక్తియు నీపథ్యాబ్జభజ
నం బధికంచుఁ గా కెట్లు నీ కరుణాపాంగసుధారసప్లవకుభాకారక్రి
యాపేకలుం॥ డరుగన్ జూచునె యన్యమాగముల కాష్టాంగంబుతో
చేటి॥ క్రొవ్విరితమ్మొక విహరించు బచ్చిలి విరుల్ వేమారు సేవించునే
(క) సరి గావు నీదు భక్తికి॥ పరమతపోయజ్ఞ విధులు పదివే లై నన్॥ కరు
ణింపు నాకు శివ నీచరణంబుజ భక్తి జన్మ జన్మము లందున్॥ (వ) అ

—(త) చంద్రవతి పర్వతేశ్వరునియెదుట గానముచేయుట. (తి)—

ని యివ్వగంబున నభినుతించి గానవిధ్యావెలాసంబున కభిముఖయై॥ (క)
ఏవేశన నేరాగము॥ లేవీతెలఁ గూచిన్ పాడు నీశ్వరహిత మా॥ నావేశ
ల నారాగము॥ లేవీతెలఁ గూచిన్ పాడు నభినవగతులన్॥ (వ) వీణోక్త
మంబు బ్రహ్మవీణ కైలాసవీణ సారంగవీణ కూర్మవీణ ఆకాశవీణ రా
వణవీణ గారీవీణ బాణవీణ కశ్యపవీణ స్వయంభువీణ సరస్వతీవీణ భు
జంగవీణ కిన్నరవీణ లావణ్యవీణ జనకవీణ మనోహరవీణ గణనాథవీ
ణ కుమారవీణ కుంభికావీణ విపంచికావీణ రావణహస్తంబు స్వరవీణ
పరివారిణీవీణయంభోజవీణ స్వరమండలంబు రుద్రవీణ మొదలైన వీణె

లు లతుణో క్తప్రమాణయోగతంత్రులు కదియ గడకలు గూచికో స్వ
 రక్రమంబు లుల్లసిల్లు॥(క) కేవలసప్తస్వరముల ద్వావింశతి శుశ్రుతులుగూ
 చిన్ తగతాయములన్ గావుల మిత్రధ్వనులను । నావనిత విలాసగతుల
 నాశవిసేయన్॥(క) ఖురతాడనంబు విషమము స్వరమంజరి దృఢసుభద్ర
 రఘులీరుదము సంధురచంచస్ఫుటముల । ధర నేకో త్రరశతంబు తాళ
 ము లాలయన్॥(వ) మరియు శ్రీరాగంబందోళి లలితవిచిత్రాంగి సార
 రాగంబు శంకరాభరణంబు గాంధారి మధ్యమగాంధారి పంచమగాం
 ధారి గుప్తగాంధారి గుప్తసాధారణము జేశికకుంభకంబు ధన్యాసికాం
 భోజి జేశాక్షి మధుకరి షేషురంజి-వరాళి-తంగిణి-బహుళి-బంగళి-మా
 హురి-బృహతి-సారాష్ట్ర-నైంధవి-పడరంజరంబు-శుద్ధవరాళి-సింధువరా
 లి-కురువంజి-రామక్రియ-జేవక్రియ-గుండక్రియ-నాదరామక్రియ- మాళ
 గౌళ-ఛాయాగౌళ-కర్ణాటగౌళ-సారాష్ట్రగౌళ-జేహగౌళ-కర్ణాటవరా
 లి-భైరవి-వసంతము-ఏకచ్చవి-సావరి-కౌశిక-పూణ-నాట- సారంగనా
 ట- గుజ్జరి- సారాష్ట్ర గుజ్జరి- ద్రావిళగుజ్జరి- మలహరి- మాళవ - ధరా
 పాళంబు- హిందోళంబు- తొంటితురక తొంటిదిన్యవతి- జేశాపురి- చి
 త్రీకేశాపురి- మధుమావతి- మాళవి- సిరియ- మొదలైన సారంగభా
 షాంగక్రియాంగసంజనితరాగంబునబడి నూటయెనిమిదింటియందు శ్రీపు
 రుషరాగభేదంబులెఱింగి పాంచాలనాదమిత్రకావుశధ్వనిచతుష్టయంబు
 లతెఱంగును నాస్వరంబులు పుట్టుగాలంబులును దిగులునక్షత్రంబులుగ్రీ
 హంబులు యోగంబులజాతుల నెఱింగి ప్రథమతాళ- మిత్రితాళ - శు
 ద్ధతాళంబులును - బదియేనుసారంగతాయంబులును. ముప్పదిరెండుశు
 ద్ధతాయంబులును - ఆఱు దెఱంగుల అళితిభేదంబులును ఇరువది రెం
 మగమకంబులును- ప్రత్యేకగమకంబులును - ఆష్టాదశవంశనాదంబులు
 ల్లసిల్లు- గౌళ- వైదభి- పాంచాలీతులను- మంద్రమధ్యతాళంబులును
 మానంబులు- జేశిమాగంబుదీటుకొన దశప్రాణాను బంధంబులు సం
 పూణంబులై యుండఁ గంటకౌశ్యతరుల భంగాశ్వతతులకుంబును

నారదాదుల మీఱపాడుచున్నంత॥ (ఉ) సన్నతపంపమస్సరము సం
భవమై గగనంబు ముట్టగాఁ | దిన్నగ నాశించి రమ్మ పోయెనన్
బడి నూట యెన్నిదై | యున్నతరాగ భేదములఁ నల్ల సీలంగను మూ
డు రీతులన్ | కిన్నెరకంటి శంకరుని గీతము లింపు వహించుబాడగన్
(ఉ) అలలితాంగి పాటవిని యశ్యముఖాంగన లప్పరొగనన్ | సోలు
చు గానవిభ్రమముఁ జూచుచు నుండిరి పారవశ్యమున్ | జాల వహించి
పొక్కుచును జంద్రవతీనవగానచంద్రికా | జాలసుధానుభావపరి
శాతచకోరవిహంగరాజియై॥ (క) అంబరచరు బల్లరుగక్ | యంబ
రమున నిలువ భగవ్యగావళియును మో | జంబున మేఁతలు మరువఁ
గఁ | దుంబురునారదులు మదముతో వెఱఁగఁదన్ (మ) తరులున్
బణఁలతాదులున్ బవనమున్ స్తంభింప నివహంపఁతన్ | గర్జఁగన్ గం
డశిలాసమూహము శిశికంపంబు గావించెఁ జి | త్తరువుల్ జీవము
లూరిది నీరసతరుల్ తారుణ్యవిస్ఫూర్తిన్ సరి | కురము ల్పిండ నిగి
చెన్ జీవులకు సౌఖ్యోత్సాహుల్ చేకురన్ (గీ) జగతి మీఁదనుగల
నీరసముల కెల్ల | జీవనము దెచ్చె గాన సంజీవకళలు | మారిగానా

—* చంద్రవతీకేబర్వ తేశ్వరుండు బ్రత్యక్షమగుట. *—

మృతము జగన్మాహనంబుఁ | జేసె సంపూర్ణమగు రసస్థితులవలన్ అం
తట॥ (సీ) వింజామరంబుల విధములఁ జూపట్టు జడముడిపై చాలచం
ద్రకళలు | జడముడిపై చాలచంద్రమరీచులు నెలకొని నిండువెన్నెలు
గాయ | నిండు వెన్నెలలేట నిగ్గున వికసించు చదలేటి పూర్వదాలి
సంభ్రమంబు | చదలేటి పూదాలి చవులగావులుగ్రీవి పాపపం
డము కళాప్రాధి మెఱయన్ | నెలయనరసంజకెంజాయ యెఱుపుదె
గడు | వన్నె చారలతోలు దువ్వలువ మెఱయన్ | బ్రహ్మగణరాజి
తో సురప్రతతితోడ | నశివ ముందఁ బ్రత్యక్ష మయ్యె శివుండు॥ ఇ
ట్లుప్రత్యక్షుండై ॥ (గీ) కమలనేత్రిని గృహజూచి గారవించి | పరిణ

మించితి నీదృఢభక్తి మతికి । గానవిద్యా విలాసంబు కడఁగలింగె । వె
లంది యెయ్యది యిష్టంబు వేడు మనః॥ (వ) అమృతహాదేవునకుం బు
నఃప్రణామంబుఁ జేసి మానందకందశితహృదయారపిందయై యిట్లనిపి
స్తుకించె॥ ✽

✽ చంద్రవతిప్రార్థనంబునఁ బర్వతేశ్వరుండు, ✽
✽ మలి కాజుకన లింగనామంబుఁ దాల్చెట. ✽

(సీ) శ్రీసీలకంతాయ శీతాంశుజూటాయ మదనాంతకాయ నమశ్శివా
య । కాలాగ్నిరుద్రాయ కాలసంహరణాయ మన్మథోజ్ఞాయ నమ
శ్శివాయ । లాలాసురాంధకోల్లాసదిశ్చేదాయ మహిమాస్పదాయ న
మశ్శివాయ । కమలసంభవకరసీరజాతాయ మద్వల్లభాయ నమశ్శి
వాయ । పార్వతీశాయ ప్రేమధనంభాషణాయ । సకలలోకైకనా
థాయ శంకరాయ । దివిజవంద్యాయ శర్వాయ తేనమోస్తు । అను
చు వినుతించి పలికె నయ్యంబుజాక్షి ॥ (గీ) వరదనేబూన్పునజుకనవ
ణమైనమల్లికార్జున మెపుడు సీమాలిం దాల్చి । మల్లికార్జునలింగ
నామంబు నీవు । అవధరింపుము ఇదియ నాకభిమతంబు॥ (క) ఈమ
ల్లికాప్రసూనపుదామము గంగాపగాంబుధారణలీలక । దేవంబునధరి
యింపుము । కామాంతక తుహినధామకళయును బోలెక॥ (గీ) అనినఁ బ
రమేశ్వరు డవ్వరం బతివ కొనఁగి । అంబికానాథుఁ డానామ మవధరించె ।
నిఖిలకై వల్కలసౌఖ్యంబు నేలత కొనఁగి । దేవసంయము లెల్ల నుతించి
రంత॥ (చ) తలిరుల మల్లికాప్రసవదామములక శివమంత్రయ్యక్తిగా । నలి
కముతోడనే యకట నాడట కంతుం డనంగుం డయ్యె సీ । మలయజగం
ధి నేడు శివమంత్రయ్యతంబుగ మల్లెపువ్వులక । మలహరుం బూజచేసి
యసమానమహత్వముం బొందెఁ గంటిరే॥ (క) భక్తియె దురితవినాశ
ని । భక్తియె సకలాపవర్గాఫలసాధనముక । భక్తికి సులభుండు శంభుం
డు । భక్తికి సరిగావు క్రియలు పది వేలైనక॥ (వ) అని దేవముసీంద్రులు

సంస్తుంప సమ్యహాచేవుం డంశధాంనంబుం జేసె నంత॥ (గీ) తరుణి
 పూన్చిన మల్లికాచామ మెవుడు॥ ప కటమందాకినీతటిమధ్యధీ॥ నుసుప
 విలసిల్లె జవలేటి నురువువోలె॥ వాటగొని మల్లికాజుకననామ మద్యై॥
 (గీ) ఎన్ని దానంబు లవనిపై నెన్నబడును॥ నెన్నిచుకంబు లవనిపై నె
 న్నబడును॥ నవియు విధ్యుక్తముగఁ జేయు నట్టి ఫలము॥ కలుగు శ్రీగిరిలిం
 గంబు గాంచుంత॥ (క) నినుడి శ్రీగిరి మహిమలు॥ విసిన మనుష్యుండు వి
 నండు విక్రమనిష్ఠే॥ వనయమలు లాయభీకర॥ ఘనగళఘంటాకఠోరఘణఘ
 ణరవము॥ (నీ) గోకణగోకణగోకణగోకణసేవ్యంబు కాశికకాశికకాశి
 కంబు॥ శ్రీధరశ్రీధరశ్రీధరాచాసంబు కామదకామదకామదంబు॥ నిర్వా
 ణనిర్వాణనిర్వాణశుభదంబు భైరవభైరవభైరవంబు॥ గాంధర్వగాంధ
 ర్వగాంధర్వముఖశాలి శైలాది శైలాది శైలయుతము॥ అంజనాదృశ్య
 విసుతవిద్యామండ్య॥ సకలసంజీవనీవయస్త్తంభశంభ॥ కాయవరకా
 యభోగినీకాయసిద్ధి ఫలదమహిమోన్నతంబు శ్రీపర్వతంబు॥ అనిన వేద
 వ్యాసుండు తరువాతి కథావిధానం బెట్టి దనిన సనతురమారుం డిట్లుని
 యె॥ (క) పంచబ్రహ్మమనుస్తుత॥ పంచాక్షరమంత్రపఠనఫలసురస్రావా॥
 పంచాంబరీషగవికత॥ పంచశరోరగవిహంగ పర్వతలింగా॥ (మాల్వినీ) ప
 రమమహితచిత్రా భస్మసండిగ్ధగాత్రా॥ గురుశుభదచరిత్రా॥ కుంజరిత్వ
 కరటిత్రా॥ దురితతృణలలితా దుష్కృతధ్వంతమిత్రా॥ భరితగుణపవి
 త్రా॥ పద్మజస్తోత్రపాత్రా॥

గద్యము॥ ఇది శ్రీమల్లికాజుకనకృపాలబృహదుర్వాష్టధామ

విశిష్ట శివయోగగుణవర్య శేషనాథార్య వ్రాణి

తలబయిన శ్రీపర్వతపురాణంబునందుఁ

చతుర్థాశ్వాసము

సంపూర్ణము.

శ్రీ రస్తు.

శ్రీభ్రమరాంబాస మేత మల్లికాజుకనస్వామినేనమః.

శ్రీపర్వతప్రరాణము - పంచమాశ్వాసము.

శ్రీశైలపుణ్యమహిమము । లాశైలతనూజ వినుచు నానందసు
ధా । రాశిరసకేశిం జేలుచు నీశానుని జూచి త్రిపువనేశ్వరి పత్మే॥

శ్రీపర్వతంబునందలి మూడువృక్షంబుల మహిమ నభివణింతు॥

(గీ) శ్రీగిరిస్థలమధ్యమక్షేత్రమహిమ । లక్ష్మి శ్రీగిరిశృంగత్రయంబు మహి
మలందు విలసిల్లి వృక్షత్రయంబు విధముతెలియ నానంద గృహసేయు
దేవదేవ॥ (వ) అనిన సమృహదేవుండు బికాదేవికి గరుడాద్రక్షాహృద
యందై కటాక్షించి యుట్లనియె॥ (సీ) అమ్మాడు శృంగంబులందున ద్భు
తసమారూఢి వళికంచు దరుశ్రయంబు తద్భూరుహంబులు దళికంచు
నరులకు సర్వాభిమతములు సంభవించు నొకమాని మొదలును నొక
మానితు దయొక్కమాని మధ్యము నంటు మానవులకు ధారుణి స్వర్గ పా
తాశలోకంబులక గలచరిత్రములెల్ల గానవచ్చు నొక్కవృక్షమూలంబు
నొక్కరువుప్రతమొక్కటి యొకటిపుష్పంబు చాల్చువరుస బ్రహ్మచ్యుతాం
బికేశ్వరుల మ్రోల పెంపుదీపింప నియతగ్రీడించునతడు॥ (క) నొకభూరు
హంబుకాయలు నొక భూమీరుహముపండు నొకతరువీజు బకలంకుం
డైఘజించిన । ప్రకటించి చరించునతడు ప్రమథులలోనక॥ (సీ) త
ద్భూరుహంబులు దళికంచు పెట్లున్న మహదేవుచాల్చు మల్లి నాధుభృ
త్యోపచారుడై పెరుగును నెయ్యిని బాలును గూడ ముప్పందుముననున
భిషేక మొనరించి యాదేవుని సహస్రకలశాభిషేకంబుగా నొనచియ

చింతిధూపంబు లర్పించి యాదేవునకు వెయ్యి నీరాజనంబు వచ్చి పడని
సాన్నంబు లర్పించి శంభు నెదురు మూలపంచాక్షరీమంత్రమున జపంబు
ధీరమతిఁజేయఁగా మూఁడు దినములకును దివ్యద్రిష్టి ప్రసాదంబు దేవుఁ
డొసఁగె॥ (గీ) కరళకంఠుని కృప నండుగల బిలంబు । గానవచ్చును ద
చ్చిలాంగణము దాఁటబంచ యోజనవిస్తీర్ణపరిమితమున బిష్ణుభూరు
హపజ్జుశోభిల్లు నంత॥ (సీ) అంతంత బిల్వవనాంతరంబుల మహాద్భుత
మైన యేకాంతభూములందు । జేసెంటనొకొక్క-కొక్క శివలింగము వసించు
బహుశాభిమతఫలప్రదము లగుచు బారెంట నొకొక్క-కొక్క పరమసం
యమియుండు దర్శనపుణ్యప్రదాయకుండు । క్రోశంబు నందొక్క-గురు
తపోవనమొప్పు ఫలవ్రతపుష్పసంభరిత మగుచు రమణ నంతంత నొక్క-
పురంబుగలదు । ప్రమథసంఘాతశాశ్వతఫలద మగుచు గరిమ నంతంతఁ
బెక్క-శృంగములు గలవు । సిద్ధసాధనగంధర్వ సేవితములు॥ (వ) అం
తముందట॥ (క) ఛాయావృక్షం బొప్పును బాఱుక తననీడమీదఁ బా
ఱువరునకు॥ ఛూయిష్టకామితార్థాని కాదుము లిడుమొదలి దృశ్యక
రణిమహాత్మా॥ మరియును సాధకుండు బిలాంతరంబున కేగి నంతట॥ (చ)

—(*) సాధకుండు మోహినియును గజంబును జూచుట. (*)—

ఎదురున మోహిని గజము మోచి మహూగ్రభయంక రాభాటిక । మ
దయతేఘంకృతధ్వనులు మారొగనియుండఁగ సాహసోద్ధతిక । బెదరక
నిల్చి సాధకుఁడు పెల్చిన సేగుచు విక్రమక్రమా । భృదితమహాప్రతాపము
ననుండఁగఁజూచి మదేభమున్నతిక॥ (శా) కుప్పించుకొండకు జెంగలిం
చునదరుకొఁగ్గోషించురోషించు మైనొప్పించుకొండనుప్పరం బెగయు
దానుద్యతిగ్రాహవతకనల్ । దప్పించుకొండకించు దాఁటుకొండ గో
ధవ్రాధలీలాగతిక । తెప్పంబొప్పుగ బిట్టువారు దిరుగుకొ ధీరోగ్రాహిం
కారతక॥ (వ) అంత సాధకుండు॥ (చ) తలఁగక చిరికికొ గొనకత
ల్లడమందక కొంకకొంతయుక । దరలక పొరికిట్లినక తాలిమిదప్పకత

స్వద్రోమగుచుకొని గలంగక తత్తగ్రంపక వికాసము దప్పక సాహసంబు నకొక మెలంగిన మోహినీగజము మెచ్చి యొనర్చును సర్వసిద్ధులుకొని (వ) అంత ముందట॥ (సీ) మఱియొకటి వనములో మహిధరాగ్రము మీద

—(*) సాధకుంజభైరవునింజూచుట. (*)—

సంధిల్లు బిల్వభూజంబుక్రిందఁ దాళు శ్రేష్ఠరుని బిల్వేశ్వరుని గని యొగిన పురాత్రంబుల సాధకుండు భక్తితాగ్నీర్యసంపన్నుడై భజించియా నెవదీపతైలాంజనంబు । నేవింప దివ్యదృష్టిప్రకాశత నొందు కామారి కంఠోపకంఠమునను । ధారుణీకృతీభిల్లు దద్దళంబు । నందు త వణిల్లుక్షేత్రపాలాభిధాన । భంగి బాడసూపునందులో భైరవుండు, నెట్టి మానవులేతర నెగ్గునేయు॥ (ఉ) ఉప్పరవీధిపై నెగయు నుప్పనవీ డంగ నుబ్బి మోమునకొని నిప్పులురాలుమంటలును నిండంగ గన్నులఁ గ్ర మ్మునెక్కినకొనినకొని । గుప్తతలంగఁ గ్రొంబొగలు ఘోరతరార్చులు సాగ నార్చుచుకొని । జిప్పిలి ఖడ్గహస్తమున జిమ్ముచు పంచంకృతి గూడ ము ట్టుచుకొని ॥ ఇట్లున్న భైరవుం జూచి ॥ (ఉ) ఉమ్ముచు సాధకుండు కడు నుబ్బునఁ బొంగుచు సంతసెల్లుచుకొని । బొబ్బలు పెట్టి తిట్టు పొ ర పొచ్చము లాడుచు భీతిలేక తా । గొబ్బున నేగి యాప్రతిమ గట్టి శిరంబును ద్రెవ్వ దన్నుడుకొని । నిబ్బర మిట్లు మిట్టిపడి నిచ్చియు మూ ధ్నుము నవ్వు నిట్లునుకొని ॥ (క) మెచ్చితి వరమును నీకీ! వచ్చితి నతిసా హసోద్ధతి మెఱయకొని । వచ్చితి వీబిలి మిప్పుడు! వచ్చితి నీకెవ్వ రెదు రు సుజనాధీశా॥ (వ) మఱియు మద్దళద్వారంబు బిలద్వారంబువిచ్చే యొ మనుటయు నాసాధకుండును బిలంబులో దరసి చూచెద నరక శి

—(*) సాధకుండు తపస్వినింజూచుట. (*)—

రంబులేని భైరవుండు తపస్వియై యుండె నంత॥ (క) జడముడి తిన్న గదిద్దుచు! నడుమును నిక్కించి యాననము వంచి కడుకొని । వడితో పె

దవులు గదలఁగఁ నెడవక జపమాలపూస వెన్నగ దొణగెఁ|| (గీ) సం
యమీంద్రుని బాడగని సాధకుండు | శ్రోవయావయ్య మునిసాధభో
వవలయుననిన సాధకుతోడ నిట్లనియెనతఁడు | మొగముతొప్పలు వి
చ్చితస్మఖముఁజూచి|| (చ) శరణమ మాటయుఁ గరలెఁ జక్కఁగనీడు
శిరిస్థలంబుకై కరములు సాగవేమితికిఁగట్టదరిరము భక్తివాక్యముల్| బె
రవుగ పెద్దకాలమగు పెద్దల మిక్కడ నుండఁగామమఁ| హరహరలె
క్కసేయపు అహంకృతిఁగల్గనె యిష్టసిద్ధులుఁ|| (ఉ) కంఠ జయం
తురూపనవకాంతివిశేషవిరాసవిభ్రమం | బెంతయమించునీతనువు ని
ట్టిది సత్యమునవ్వుగాదు నీ | వింతటివాడవేమిటికి నేగితివన్న నమశ్శీ
వాయ ధీ! మంతుఁడవిష్టుఁ నన్ను నొకమానవుఁడెంచును నెన్నవచ్చునే||
(సీ) అదె వ్రలి ముందట నడ్డమై యున్నది యది నూలు మగ ని
ల్వ లీచిలంబు | మును వెనక దగరును ముందట నయ్యెన్న చంద
మేషఁడ నెట్లు చనఁగ రాదు| భక్తిరీవెప్పుడు భజించు లింగంబు సా
ధకశక్తి యీఁజాలు నయ్యపుధివిపై భక్తు లేబిలచయంబులు వేడఁ
జేరి దృష్టాదృష్టసిద్ధిగతిని సాగని పర్వక గవంబుఁ జూచి శక్తిగల్గి
గవించు తల క్రిందుఁగాగ నేల కుడిచి కట్టెడు ప్రాయంబు కొమరు
మిగులకొడుక చను దెంచితివి యేమి గుడువఁ గంటి|| (వ) మఱియుఁ జ

—(*) సాధకునకు తపస్వి బిలవృత్తాంతంబులం జెప్పటం—

తుద్వారబిలంబులును వృషభబిలంబులును బన్నగబిలంబులును భేదరవి
లంబులును మొదలుకొని పర్వతంబునకే జేకొన్న బిలంబు లిరువదినూ
లుకొట్లు ముక్తిప్రదస్థానంబులు వేయికొట్లు భుక్తిప్రదస్థానంబులు నూ
లుకొట్లు ఏకైకకార్యప్రదస్థానంబుల నంతంబులు గలవు అందులోనకొ
న్ని వివరించెదఁ జనియెడు వాడ లెట్లు చనియెడు గాక విను మనుడు
సాధకుండు నాకణ్డంప నభిముఖుం డగుడు తపస్వి యిట్లనియె|| (సీ)
మినుము నేనొక నాఁడు వివినాంతరంబున విహరింపఁ దద్వనవీధి నడుమ|

పుణ్యసరోవేధి భుగ్గనక బొడివి దివ్యాంగవీధికులు దివ్యాంబరములు! నొలుపుగా ధరియించి యుత్ఫుల్లహుల్లకసరసీరుహముల హస్తములఁ బట్టి మన్ని కాజుకనదేవు మహనీయపురమున కరుగంగఁ జూచి యాయ య్యపాద! సరసిజంబులపైఁ బడి సన్నుతించి పుణ్యమున నిన్ను జూచు నీపుణ్య మబ్బి! పరివనాంతరఘనసరోవరమునందు! సంభవించిన గతి

—(జి)కరవీర వనప్రశంస.(*)—

యిట్లు సంయమింపఁద్ర॥ (సీ) నరుడవో ప్రచ్ఛన్నహరుడవో నీపు కిన్నరుడవో శివభక్తిరూఁడ వచ్చెత . కరుడవో పాతాళచరుడ వో నీపు భాస్కరుడవో శివయోగివరుడ విట్లు . మరుడవో దా నవేశ్వరుడవో నిజరేశ్వరుడవో సంయమీశ్వరుడ వనఘ . యే లోకమున నుండి యేతెంచి తివటికి నేలోకమున కింక నేగు తెఱంగు! దేవవృత్తాంతమంతయుఁ దెలియవలయు! ననుచు విసుతింపమనినాధుఁ డట్లునిలిచి! విమతపోధన చెప్పెద విస్తయంబు! అనుచు మునినాధుఁడిట్లు ని యానతిచ్చె॥ (క) కరవీరుడనగనుశ్రీ! కరవీరుడొకరుండు కడుభ యభక్తిక! గరవీరేశ్వరుడననీ గిరివీరేశుఁడబ్రతిష్ఠించెఁ గ్రియదొలుకా డక॥ (గీ) అచలితంబగు తపమునీవాచరింస! హరుండు ప్రశ్నక్షమై యి ట్టమడుగు మనినఁబుడమి సర్వాంగకంబులు బొందఁమొగిరి . భక్తిసం యుక్తినిట్లు ప్రస్తుతించె॥ *

ఈశ్వరునికరవీరుండుస్తుతించుట.

తాశవృత్తములు.

శ్రీపర్వతసింహాసనభక్తా తాపసకల్మషచయసంహతా- మా నిత్యూతశ్శుచినుతిపాత - శ్రీనగశృంగధీతశుభవీత - వితతచతుడకశభు వనాధీశ ప్రధితశ్రీపర్వతమల్లేశ॥

నిఖిలజగద్ధితనిజభక్తేషు ప్రకటభ్యాతిః పరమవిభూతిః । విపుల

హిరణ్యం విశ్రుతిపుణ్యం వికసితకీర్తిం విలసితమూర్తిం । సిరుషమశక్తిం శిశ్చలభక్తిం ద్రవ్యపతిశ్వుం ధాతీశశ్వుం । కురతేస్సజతే కరోతసి ధత్తేరవయతినదధా త్యుత్పదయతి | ప్రభవతిభారతిసంపాదయతి || ౨ ||

దేవశ్రీపర్వత మల్లీశ్వర | శాశ్వతవై భవ సకలపాళవ । విశ్వముఖాంబుజవిశ్వవిలోచన | విశ్వేశ్వరవిశ్వంభర మాగణ | శిశ్చస్వసీక్యత నిఖిలశ్రుతివయ | భవతకీర్తి-తి-శ్రీధావశ్యం || ౩ ||

శరదభ్రామతి మందారతి కుందతినందీశతి నవసితవిహారతి కపూరతి కైలాసతి చంద్రతి కంఠీరవతి క్షీరసముద్రతి కుంభలిపతి డిండిరణీ భారతి నక్షత్రతి మరుదశనతి హంసతి విచకిలతి ప్రాయేలతి కుమదతి || భక్తవత్సల పురకర శ్రీపర్వతాధీశ్వర మహేశ్వర | సమధిగతపాతాళగంగాసలిలబింబితహమ్మ్యవందిరలితపుష్పంధయా హల్లకగంధిపాణిగహణకౌతుక | దేవసపక్షాదమస్యేతవ మహత్వం కేసమర్థాదుగ్ధపాథోధిప్రధూతోద్ధూతగరళనీతిస్రయా తైకమలజాతఃకమలశత్రుఃకమలమిత్రః కమలనేత్రః క్రతుఃకుగధిఃకవ్యవాహఃకర్చురఃకాకోతరేశః | కమలసంభవనందనః | ఖరకరసుతః | ఖదరేంద్రముఖాదేవ శంకరః | పార్వతిశః | త్రిభువనాధిపఫాలలోచన | చంద్ర శేఖర నీలకంఠః శ్రీగిరీశ్వరరంజితమాలామిళితప్రస్తుతతి నాతి ప్రాతిశంసతి కీర్త్యతే | ప్రచ్ఛఖ్యాతేయః | సుదతిక్లాఘుతిప్రదదతి ఫణయతి || ౩ || భ్రామరాంబామఖండకేరుహవిభాజనకారణదివసకరస్యప్రేంభత్ప్రే | ఖజ్జ్వలజ్వలనశిఖాస్థితప్రసవాయుధరూపస్య శ్రీమత్పర్వతమల్లి కాజుః | శ్రీశంభోతవ నిమలకీర్తిః | జ్యంభితరేఖావష్టభోత్థతి తత్తనుధావశ్యం శేతుంకమలజపుత్రం కైరవమిత్రం । ఘనకైలాసం కంబుతికాసం | పద్మజయంతిఃపవనాశపఠం । ధవళితకుండంతారాబృందం | పురకల్పకుజం పురుహూతగజం | వనజజవాసం వ్యవరాహం | శరదభ్రామి హంసద్రమతిగచ్ఛప్రమతి ద్రౌమణిసప్తతియాతి పాంబతీసరతిగ్రాయతి || ౪ || జయజయరంగశనంగశుభాంగ

—(*) కవిరాజవిరాజితము. (*)—

కుంభకర్పగంగయతస్వచ్ఛం శశచ్ఛవిగుచ్ఛసుధారసకచ్ఛజఙ్గరుటసుమ
తిచ్ఛందం గర్వబలాంధకఖర్వటహరణాఖర్వసుత్రిగంధఙ్గవిహారం దు
ర్వహాఘనచర్వణదనుజనుపర్వనుతశ్రీహస్తతలింగా ॥ ౫ ॥ అద్రిభవమి
త్ర భవచిత్రకరనేత్ర శతపత్ర సుపవిత్రతవిచిత్రచారిత్రాపంకజద్యుం
క మకరాంక మారకంకర వశంకరశశాంకధర శంకర మహేశా॥ అక్ష
య విపక్ష సురరాక్షస బలక్షపణ లక్ష్మ్యనిటలేక్షణ కటాక్షవిక్షేపా ద
క్షసవళిక్షాసమక్షసంద్యక్ష శివ రక్ష మాంపర్వతాద్యక్షా ॥ ఉద్వాసం
తేకకు బంతెఘ ప్రస్థమలనిమలకీతః నీయ స్రవ అభ్రము పరివృద్ధవిభ్ర
మసృశా శరభభ్రాజిచ్ఛద్రాభ కుండాదభ్రాశిత భ్రద్వ్యతయః శు
భ్రమహాభ్రానదీః తినిధయః సురతరుగుచ్ఛాయాపగ్నస్ఫురితాగుచ్ఛస్ఫ
టికశ్చదయః స్ఫాయతుకముదస్ఫాద్యోతా స్ఫుటవిచకిలతిస్ఫుతికా
స్ఫురణాభారశ్శట్టహాసప్రకృతికృతయః అక్షయకరుణాలక్షణవిచక్ష
ణ యక్షామునిరక్షాదక్షకక్షక్పక్షభితక్షేదాక్షేద్విచరక్షక్షేతక్షపణ
క్షమచిలశ్రీమత్పర్వతమల్లిశ్వరమూఢీ॥ శ్రీపర్వతపురసింహాసనవరలిం
గచక్రపతి శ్రీగిరిమల్లిశ్వరపథఙ్గజటాట వికోటితపాలటసుమనస్త
టినీయుక్తా రుచిరచిసప్రకరశరజలదసురద్విరదమరుధరణిరుహస్వజవ
ననిస్వామిదళభీతికమణిస్వారహేమస్ఫుడమృగ సృజితగర్భగర్భగర్భగర్భ
వశనయనః॥ ౮ ॥ అని స్తుతియించి యిట్లని విన్నవించె॥

(క) కంజభవాండోదుంబరసంజాతసకృష్టజంతుసంసారివహః మం
జులనాటకమాయా మంజము సురవైభవంబు బుద్ధి దలంపక॥ (క)
నిత్యేతరు లింద్రాదులు నిత్యుండవు నీవు నిఖిలనిమాణభవానిత్యై
చనక్రియాధము లత్యుత్తమపుష్పభూరుహమలై యుండె॥ (గీ)
భగ నిన్నిట్లు వృక్షరూపంబు జేసి అభవయందులపుష్పంబు లవ
ధరింపు దేవలోకేశ శివజగద్ధితచరిత్ర పరమపావనభవ పరిబ్ర
హ్మరూపా॥ (క) అలికాక్ష తత్ప్రసూనపు దళములం బూజించున

తపస్వి తస్మై చెట్టుగాజేసి పువ్వులుగోలుంచి

పూజగైకొమ్ముకొరుట.

ట్టి ధన్యుల కెల్లకై । బలదేది విభవ మొనంగుము । అలరులఁ బూ
జింప నొనంగు నపవరకంబుకై॥ (గీ) అనుడు నసమాంబకుండును న
ట్లయొనఁగ । వసుధ విసిరిలై గంపీరవన మనంగ । యెట్టివాఁడెగా
నగా దీవనంబు । ఘనుడ నీపువ్వులమునఁ గానవచ్చె॥ (క) కల
కు మింకఁ దపోధన । కలితవేనిపుడు మహ్మద గానఁగ రాకుం డిదిక
రవీరవనక్రమ । మది పుణ్యసరోవరంబు మది యెట్లన్నకై॥

—* తృణచిందుసరోవర ప్రశంస. *

(నీ) తృణచిందుకదంబు భీమరపాతీనసహితమై తాప
సాశ్రమము వోలె । దారుణ బకకంకధాతకరాష్ట్రవ్యాప్తి నభిమత
వ్యాసకావ్యంబు వోలె । జీ కాలయుతమహాజీవ నస్థితయందువర
మంత్రసిద్ధదేవతయొంటోలె । గచ్ఛసమకరశంఖస్థూలపద్మవి స్ఫూ
ర్తులధననాథు పురమువోలెఁబుష్కరోత్ఫుల్లహల్లకపుండరీకఃఖలితమక
రందవిభ్రమభ్రమరఃకర । గాయకోత్తమబంహిష్ఠగానఘోష । రూఢసు
ఖిదంబు పుణ్యసరోవరంబు॥ (గీ) లోకపావని పాతాళలోకమాగఁ ।
మీసరోవరమాహ్మ్య మిదిమదీయ్యు విధముఁజెప్పెద వినవయ్య విమల
చరిత్రప్రవసించును శాంకరీపట్టణమున॥ అట్టిపురంబున కట్టి నామంజె

—(*) శంకరీపట్టణనామప్రశంస. (*)—

ట్లయ్యెనంటేని॥ (ఉ) బాలకిందైభవాని హిమపర్వతపుత్రైకయైన నాఁ
డుతాశ్రీలలితాంగి బాహ్మలకుఁ జిత్రపువన్నెల బాహ్మ పొత్తికల్ । చాలఁ
గఁగొంచు రమ్మనుచు సమ్మదలీలనేగి జాహ్నువీ । కూలపవిత్రదేశమునఁ
గొమ్మలతోడుత నాడుచుండఁగై॥ (క) సురకన్యలు నహికన్యలుగిరిక

న్యాసముదయంబు కిన్నరకన్యల్. వరరుద్రకన్యకలుహిమ! గిరికన్యకఁగూ
 డిమెవుడు శ్రీకయొనర్పఁ|| (ఉ) ఆంబిక జాహ్నువీతటమునం దొనరిం
 చెనుబొమ్మింక్లచం । దంబున నొక్కపట్టణము తత్పరమధ్యమవీధిభక్తి
 తో! శంఖుఁ బ్రతిష్ఠఁజేసి జలజాననయిష్టతఁబు సేయఁ ఘా! లాంబకుడం
 బుఁగైకొని సమంచితసౌఖ్యము లందుచున్నెడఁ|| (క) జలజాయతా
 షీయపురి దలంచిన శివుడెఱిగినీవు దలచినపురియుఁ! నెలకొలిపితిని
 పురిగఁదలంచిన నీకతాపురంబు తామరసాక్షి|| (వ) అనినవినియుభ
 వాని యశ్యం సంతోషాయత్తచిత్తమై ప్రస్తుతించెదదనంతరంబు|| (క)
 శంకరు నధాఁగనయగు । శాంకరి జలజాయతాషీ సంధించుటకుఁ!
 శాంకరిపురమనఁ బరగెను! శంకరు భజియింతునవట సమ్మమెనఁగఁ||
 (క) నాపేరుప్రప్నంతుఁడు! శ్రీపర్వతమునకువచ్చి శ్రీగిరినాథుఁ! శ్రీ
 పాదములర్చింతును! దీపితశివభక్తియుక్తి దృఢవియముములఁ|| (గీ) ఇ
 స్థివతిఁంచి యొక్కనాఁడీవనంబు! పుష్పనివహంబుఁ గోయంగఁ బో
 వువారి! గూడ నేతెంచి యేనునుగూడి యొక్క! ఘోరనిస్సాహ పటహని
 ఘోషమెనఁగఁ|| (క) అప్పుడు దశదిశలందును! గప్పుడు గతిదప్పికిలుక
 డురయమునఁ వా! గుప్పునధరణిఁ బడుటయు! నప్పుడుతనుఁబట్టు బన్నగాం
 గనలెల్లఁ|| అరుగుదెంచి! (గీ) యువతులంతంత ప్రియముననల్లగం
 బు! నడవ ననలారఁ దన్నునెన్నడుము దొడికి! యింతు లిరుగుబృపాలిండ్లు
 నిరియఁబట్టి కదిసికొనిపోదు రభినవకళలతోడ|| (వ) అందులోనొక్క
 ప్రాంధాంగన నీమవృత్తాంతంబుఁజెప్పెద వినుమనియిట్లుఁ|| (సీ) పూ
 ర్వజన్మంబున భోగీశుఁడనులింగమునకుఁ బూజాబంధములు రచించ! నొ
 క్కపుష్పంబులో నొక తేటిదగిన తప్పనకై నీవు ధరజనింప । వలసెనన
 న్నలవాడవుగాన నిన్నభవుఁడు కరుణించు ననుచుఁజెప్పి! నాతులుగొని
 పోయినాగలోకంబున భోగవతీనదీ పులినతలము! నందు నిలిపిన దివ్యజే
 హంబునొండె! తెలిసెజాతిస్మరత్వంబు దృఢముగాఁగఁ! బరమవిశ్వాస
 భక్తిశాస్త్రవర్య! భోగనాథునిఁగనిమొగికి! పూజసేయ|| (గీ) పుణ్య

భలదాయకుండగు భోగినాథుఁడ నెమ్మి పూజింపననుఁగరుణింపునిజటఁ
చంద్రకోటియ శ్రీగిరిశ్వరు భజింతుఁడనుచు నామానితనవురి కరిగెనంశ॥

—(*) వృషభచిలవృత్తాంతము. (*)—

(సీ) వినవయ్య మరియును వివినాంతరంబున కేబత్తికిఁ బ్రీతి నరుగు
నెడను । నందొక్క యాబోతు నవలిఁ ప్రభతోడ నున్నతాత్పర్య
జూచి యల్లసిల్లి । నొక్కపుణ్యండు సముత్సాహభక్తితో నం
బ్రదక్షిణం బాచోంది । పలుమారు మ్రొక్కుచుఁ బ్రణామించివృషభు
బు ఇక్కడమగడితాసీచిలంబుఁ జొచ్చిన నామది చోద్యమందుచువచ్చి
యాయయ్యకును మ్రొక్కి యతనిఁ బొగడియొంద నుండుదు వెపుడు నీ
వెవ్వ రనఁకుఁ యిట్టి వృషభంబు నెక్కడి కెగు తెరిఁగు ఇంత సంభ్రమ
మేల యిందేల సిద్ధి సేకు నియ్యన చెప్పము నిగ్గులాశ్చలము నాఁప
సి యిట్లనియె॥ (సీ) విన వయ్య యితఁ డాదివృషభేశ్వరుండు కర్మజనుల
కు వేటొక్క చూడముందుఁ జగముల రెండవ సర్వేశ్వరుండున నాద్యు
డు శ్రీపర్వతాగ్రజండు । నాలుగు యుగముల నాల్గు పాదంబులకే దే
యుగాంతరధర్మ మెఱిఁగి నడుచు సప్తరాత్రంబులు జనులెవ్వ రేనియు
ననకనవిధినకేకాగ్రచిత్తుఁ డగుచు నీచిలమాగఁబు నందు నిల్వి నం
తఁ గృపపుట్టి వృషభేశుఁ డరుగుడర । తొలఁగకా వృషభేశుని తోక బ
ట్టి బిలములోనికిఁ గొనిపోవు బృథులగతిని॥

(క) వృషభపురీసాంశమనకు వృషభేశుండు గొంచుఁ బోయి వీ
డుచు నతండు॥ వృషభేంద్రతీర్థ మాడియు । వృషభేశ్వరుఁ బూజ సే
యు విమలాత్మలకు॥ (గీ) అంతఁ బ్రత్యక్షమై వృషభాధినాథుఁ డెల్ల
కార్యాధనీధులు నిచ్చుచుండు వారిలోపల మోక్షాభివాంఛితులకుఁ నె
ల్ల కై వల్యవిభవంబు నిచ్చుచుండు॥ (ఉ) కామితభోగము క్రిగణికాపరి
రంభణదివ్యసౌఖ్యముల్ । కామదుఘావశుల్ సకలకల్పమహీరుహసంజ
యంబులకే । కామశరీర సంపదలు కామనిఘాదనఁ డిచ్చు నిచ్చులకే । గా

విశభక్తి గొల్పు ననఘాత్మలకున్ దయతోడ వెండియున్॥(వ) ఈవృష
భేష్టరు చేత నిష్టార్థసిద్ధిసముదయంబులు వడసి సాధకుండు॥(చ) త
మ నిజవాసముల్ దలఁచి దప్పక యీవృషభేంద్రమూర్తి యి
తనుండు నిల్చి ననువిశ్రుత వాలముఁ బట్టినన్ నిజా క్రమమునఁ దెచ్చి
చ్చిలముఖంబు దెస నెడవంప నీప్రీతార్థములును సుభవించు ననితా
పసముఖుండు చెప్పె వెండియున్॥(మ) చన నల్లంతట నొక్క నిమిషము

—(*) తాళవృక్షప్రశంస. (*)—

జడేస్థానసంక్షేమాతా శనమధ్యంబున నుండె నేను ఫలముల్ వాంఛా
రతిన్ గోయుచున్॥కనుఁగొంటిన్ భువి నొక్క తాళదివి దాకన్ వీడి
యందుండి తాననిశంబున్ ధర కేదిగన్ బెరుగఁగా నాతాళవృక్షంబు
మై॥(మ) కనుఁగొంటిన్ శతరుద్రు డగ్గిరి కివ్వఁజూఱుండుకొల్వఁగాన
ని కీర్తింపఁ దపస్వి దోచెఁ దపసుం డ్యంతమున్ గ్రుంకినన్॥భునతా
ళంబును గుంకఁ దాపసి ధరాగ్రస్థాయమై యుండినన్॥ జనియె స్కా
ని నుతించు వేడితి మహాశ్యంబు సంధిల్లగన్॥(గీ) తాళదివి కేగి యి
ట్టుల ధరణి గ్రుంక॥వెఱవ కేరితి నిచ్చితి వృక్షశృంగ॥మెక్కి యెవ్వరిగం
టి యుండే మిక్కిలిభూజ మెప్పాటు నీకెట్లు పొందుపడియె॥అనవుడు త
పస్వి యిట్లనియె॥(క) జనసుత యీప్రాంతంబున॥మన కడయై నిల్చి యి
దయమజ్జనకాలంబున లింగము పూజ సేయుచు॥ననవరతధ్యాననిష్ఠ న
లవడియుండన్॥(సీ) తుదల నకాంశులు దోచంగ నీతాడి తుదయాళ్ళ
లును మట్ట తుదలదోచె॥నుదయాదిదీధిశు లూదవంగ నీమాత్రు నుదయా
చ్చిన్రూకులు నుద్గమించె॥మొదలమయూఖముల్ మొలవ నీవృక్షంబు మ్మొ
దలి పత్రంబులు మోసులేసె॥కొదమనూనూగు వేగొనలు దేవులు సాగ
మదిమోనుటాకులు దొంగలిచె॥పొదలి భానుండు యుదయింప భూరు
హంబు॥బేచి యంతంత నుప్పనఁ బెరిగె దివి॥వినుతలింగచక్రనక్రియా
వేళభక్తిరీతి నుంటిని నిష్టాగరిష్ఠమునను॥ (క) రవిరథ మేగెను దివి

౬౬ | దివివాతను దరువుపెరుగఁ దిరముగ నుండఁ | నవకమలక
ణికాంతర భవనస్థితి నున్న యట్టి భీమరముఁ బోలెఁ || (గీ) తపసుమ
ధ్యాన్నవేళబాదపము దరియి నలినమిత్రుండు హర్షించి నన్నజూచి |
యినుడు సత్తారసంతుష్టహృదయుఁ జేసి అనఘ యద్యోది యిస్సిత మ
డుగుమనిన || (వ) దినకరుఁ జూచి యట్లంటి || (సీ) సప్తాశ్వవివద్య
సర్వాదిసారభామోత్తమశ్రీగిరి యునికిపట్టు | హరి సద్గుణంభవాద్య
మరాధిపతియైన వల్లి కాజుకనుడు మృల్ల భుండు | వేడగనింగుటికంటె
వేఱొండు భాగ్యంబుగలుగ నేటికి నాకుఁ గమలమిత్ర | యేమియునే
నొల్ల నీతాళవృక్షంబు ఈక్షితి నుదయించుటెమితెఱుగు | చనఁగ న
టమీఁగ కొనసాగ శక్తియెట్లు | గలిగినరు మోచు టిదియేమి కారణం
బు | యెట్టితెఱుగునీభువి గ్రుంకుటెమి విధము | తెలియఁజెప్పము యిం
తయు తీవకిరితా || అనిన నతనికజూచి సూర్యుండిట్లనియె || (వ) శ్రీప
ర్వతుని తపోమహాశ్వంబునంజేసి శ్రీనగంబుమీఁద సూర్యతాళంబులునున
జుత్రతాళంబులును వడికంచు సూర్యకుండంబునన్నానంబుఁజేసి సూర్యే
శ్వరలింగంబును బూజించినవారికి సూర్యపదంబుగలుగు | నిట్లుద్వాద
శాదిత్యులు తమతమపదంబులు వడసిరి | యాశ్వరాక్షగ్రహంబున సూ
ర్యతాళంబెక్కి వచ్చినవారికిం గమింపలేమియుం బద్మరాగమణులైన
గొమ్మనిచ్చెద శ్రీగిరీశ్వరుంబూజింపబామ్మని యిప్పించి సూర్యుండరుగ
నకుఁజంబును భూగభకంబుంజొచ్చె మల్లి కాజుకన దేవుం బూజింపఁ
బోయెదనని యంతయుండవస్విచెప్ప వింటిమరియును || (సీ) వెండియు
నొకనాఁడు వివినస్థంబున నుండంగఁదనమోల నొకఁడుభీతి | గొని
యురంబున నంటుకొనియున్న యభకశవము దానునువచ్చిచక్కని
లువ | నోరొరీభీతాత్మయెక్కడ నుండి నీవేతెచ్చితివి, యిదియేమిశవము |
యేపురంబుననుండు దెప్పడు వెవ్వ డవనుచు నాతనిజేరియడుగ మా
ని | వినుతవివద్య పులినుండివేగజాము | గదలి పుష్పంబులకుఁబోవగ
డువు గదల | జెలనదీతీరమునఁ జేరి సజ్జపెట్టి | కొంత దవ్వేగి కూ

చుః ॥ కింతుకమునను । ఇట్లు కౌచలమునకుం గూఢున్న యెడ ॥
 (క) మానాకిట లజ్జింపక । యీవెంగిలి యిట్లు సేయ నుచితమె
 యనుడుక । భావించి నల్ల పిక్కులు । వేవేగము చాచి చాలవిస్మ
 యమండుక ॥ (ఉ) ఇక్కడనురు లేదుమరి యిల్లునుగాదిది యేమిచో
 ద్యమో! అక్కడ ముచు నొక్కొకలయెక్కడ నిక్కవగా నొనచి తా
 జిక్కన గొంత దవ్వరిగి శౌచము సే యుదొల గుసంతలోనకడ నిట్లు
 వలెననునక్కడనకడరానిచ్చుక ॥ (చ) సరభసలెకొంతదవ్రచక్య
 న నేగితొలంగి తాబహి । శ్చరణము దీచిక యంతటను శౌచమునా
 చమనక్రియాయుడుక । బరిణతనాదరించి పురభంజనుసేవ్వరుం బూజుజే
 సితా । గరమున దొప్పబట్టుకొని క్రమ్మబనేగితి దొంటిబోటికె ॥
 (క) కందువదప్పక నటభి । త్నందేహియంబుంచు నడుగఁ గమలదళా
 తుల్ । ముండటమేనులు చూపక । మందలు నేతెంతు రచటికన్నముగొ
 నుచుక ॥ (ఉ) పంకజలోచనల్ మృదులపల్ల వకోమలబాహుపల్ల రీకం
 కణినిక్వణన్తణివికాసము శుద్ధత నొప్ప హేమతా । టంకమణిచ్చటల్
 కీరణటంకవిటంకవిఘట్టనాభల్ । పంకజమిత్రతో నొరయు భామలు
 భిక్షముఁదెచ్చిపెట్టుచుక ॥ (గీ) అతివయందిచ్చు దివ్యాన్నమనుభవించు
 శ్రుణ్యఫలమునఁ గంటి తత్పురవరంబు! అంతనన్వడు కమః! యంబు నగు
 డు! నలినపత్రాక్షి యొక్క తె నన్నజూచి ॥ (సీ) తనపురంబునకు నత్త
 రుణి తోడ్కొని పోయి నవసౌధపీఠిపై నన్నునునిచి । అభ్యవనాదిక్రి
 యాస్వితుఁ గావించి రమణితోదివ్యాంబుములు దాల్చి । సోడశాభర
 ణసంకోభితుఁ గావించి గంధమాల్యాదిశృంగారుఁ జేసి । బంధురదివ్యా
 న్నపానంబులనుదప్పి పొలంతి కర్పూర తాంబూల మిచ్చి । వనిత వరి
 యించి నన్నవరతభోగ । సౌఖ్యాంబునిధిలోనఁ జొక్క జేసి । చా
 రులోచన మరి దివ్యవరవకోట్లు । సలుప దద్గభా మొందిన లలన
 జూచి ॥ (క) నిక్కంబు నాకు నీసతి । దక్కఁగదాయుచుచునా
 త్నందలంచిన భావం । బక్కామినితనమదిలో । నొక్కొంతయెరింగిన

జీవ్యయుగ్మతి యంతః || (ఉ) చెచ్చెరగభాముడనదు చేతు
లయందునుచ్చి యభాకుఁ | బుచ్చిమదీయదేహమునఁ బొమ్మ
వైచినదాని నెప్పుడో | వచ్చిధరాతలంబునను వ్రాలితి యిట్టిదివం
దమఱచునే | నచ్చరువండఁజెప్పి పురి కమ్మకుడోత్తముఁడేగ వెండి
యుఁ || (సీ) అంతటనే వినోదాధామైయేగుచుఁ గనుగొంటి నొక

—(*)బాలబిలప్రశంస.(*)—

గిరికంఠరమున | నొకహానిబిలములో నుండి యేతెంచినఁ గాంచియా
ముని యున్నకడకునేగి | యెక్కడనుండి నీవేగదవనవుడు నిదిబాలబిలమం
దురందుమొదల | గదలక దినసప్తకము వృత్తోనుండ నొకకొండబిలమున
నుండివచ్చి | సరిసపంచామృతముచిలి | సవతపాప | మంతి నిటుపట్టుమ
నిచేతికిచ్చిపోవ | కంటకంబునవాపోవు గరచువచ్చు | సాధకోత్తమ తను
పుమాంసంబుదినగ || (క) తలకకండ్లికరవక కలఁగక కరండ్లుమడక
కదలక మదిమై | నులకక బెదరకయదరక | యలఁగక మెలఁగినను దేవ
తాంగనమెచ్చు || (క) ఆవనిత దివ్యదేహము | గావించి యభీష్టసిద్ధి క
రుణించినసం | భావనముఁ బొంది యిచ్చాభూషణయంబునకు నెట్లుపో
యెదననుచు || (గీ) యోగవాగాలుమెట్టి యుద్యక్తుండగుచు | బహుళ
శిలలందుఁ బదిలమేపాలనని | తాసపోత్తమ విసవయ్య తలగ్రామంబు | అ
నుచునమ్మని యిట్లనియానతిచ్చె || (సీ) కల్పోక్తిపదమొంది కడురయం
బునఁబోవఁ బర్వతాకృతినొక | పామునిల్వితద్వదనము బిలద్వారంబు
గాఁజొచ్చి సహంబుకడతను శంకలేక | ప్రధితశూలాకృతి పావాలనేమె
ట్టి శ్రీకంఠుఁ బాదుకాసిద్ధనాథు | కడకేగి మదిలెద్దారవంబు జలంగద
శిఁచినిష్ఠచౌతనరనిపుడు | మూఱపంచాక్షరీమంత్రముఁ జపింప | సరగ
రాజునుప్రకరై యుర్వినుండ | చూచి కడకేగి మరుగునఁజూచుచుండ | న
ట్లచరియొక | సహంబు నధివసించె || (క) ఉరగంబుగడచి మొందట |
దరిద్రాపక | నిలిచినీరుద్రావు నపేక్ష | సరసీజలములు మెట్టన | కరము
లు దెగిపడిననపుడు కడువేగమున || (క) కదియంబట్టితునకలు | మొ

దలనుసంధానకరణి మోషినకడకకః । ముదమందిజలము దోచినసంగ
తకరిపాణిగాగ నరుదందిమదికః॥ (చ) అరుగఁగనంతముందటమదాం
ధగజంబులు పారుచెంచినకఠరములు సోకకుండఁగొని కతకరిపాణి
యొ మించజల్లుచుకఃకిరులకు దేహముల్ దునయఁగావడిచి బారుమదేభ
రాజితా । నరుగఁగనంతరాలు దమనంఁగఁజేకిన భద్రదంతులకః॥ (క)
ఘనతుండంబుల నిడుకొనియనిశంబు శిలోదకంబు లనివ్రాటదెసకః । గని
చల్లిన సవి వాయుఁడు । చనియేనుఁగులకః బూచిమరియు సమృద్ధమెసఁ
గకః॥ (గీ) తాను గరపజ్జులశిలోదకంబుఁ బట్టియెదుట ముందటనంటు
రాటంటుకొనఁగఁగి దడయుకంతంత నాశిలోదకముఁ జల్లిధరణి నటమీఁ
దవెనువెనక దాఁటిచనక॥ (సీ) భూమండలము ననభోమండలమునిం
డిసర్వదిక్కులుగప్పి సమధికముగ । యోజనోన్నతమును యోజనాయత
మునైయుండు బిలంబులోనొక్కతరువు । గనియాకుజంబు మార్గంబనియె
క్కఁగఁ దనకంతనొకకోఁతి తరువుఁబొంది । నమ్మసీరుహశాఖ మం
దందనాటుచు సురుకుచుఁదిరుగుచు నుండునంత । నిక్కమాఁకలి వుట్టినం
దొక్కఫలము । తానుభక్షింప నొకచిలకతనువుఁ బొందఁమాని మీఁదనె
చిలకయైమసరిమసరి । క్రమముమీఁగఁగనొక తరుశాఖగదియ॥ (క) త
నకంత భ్రమరతనువై । ఘనపరిమళపుష్పరేణుకాంతౌమతితో । ననవర
తంబునుదిరుగుచు । చననటగఁగనముననొక్క నైలముపొంతక॥ (ఉ) శ్రీ
పరమేశ్వరాచారము సేయుచునుండు మహానుభావునికః । దాపసిఁజూచి
యేనడుగుదమ్ములమీఁద వసించునంతఁడ । ద్రూపముమాన్చి దివ్యమగు
రూపముగా మునినాథుఁడిచ్చి ది । గ్వ్యపితవతనల్ సుజనవంద్యుఁడు
దెచ్చిదయాద్రఁచిత్తుఁడై॥ యంత సాధకునింజూచి యాతపస్వి యిట్లని
యె॥ (గీ) సాధకోత్తమ యిదియెభేచరబిలంబుమరీయు ముందరపెను

—(*) భేచరబిలప్రశంస. (*)—

మంటమండుమాడ్చి । సున్నపావకశిఖలుపై సురుకనీకు । యోగవాగాల
గతినుండుయోగివర్య॥ అనిన సంతోషాయత్తచిత్తుఁడై॥ (క) ఈతాప

శీచెప్పినక్రియఁ నాతతమగునగ్నిశిఖలయందు రుకుమండ్రాస్థిరాగ్నియో
గవాగలఁ భాతికఁ సిద్ధించుచునకుఁ బరమేశుకృపక॥ (సీ) యడసినహ
సారపరిమితంబయ్యును సర్వసిద్ధులునాకు సంభవి యెగవకించుయో
గవాగలు మెట్టిదలచిన భువనంబునకుఁబోదుఁ బుణ్యవృతఁనాగలోకస్వ
ణానలినఁ బుడపించు భోగవతీనదిపుణ్యజలముఁ భాగిరధినిఁజెత్తు భవ్యో
దకంబులు కలువలుపుండరీకములు దెచ్చిశర్వునద్యోకుఁ బర్వత సార్వ
భౌముఁ నంబికాధీశు శ్రీమల్లికార్జునేశుఁ నేశుఁ నభవ్రుఁబూజింతు ననుచు
నాయుతియు నరిగె॥ అనినఁ దపస్వికజూచి సాధకుం డిట్లునియె॥ (సీ)
ఒజ్జుశిష్యుల కుపదేశములు చెప్పు విధమునఁజెప్పినవెలవనెనుఁ చాలునీ
ధధ లింకశ్రీగిరి మహిమలు ఎన్నంగ నాపద్మజునకుఁ దరమెఁ మెట్టు
దు పులివైన మ్రోలఁగా రాకుండ భంజింతు కడకాలఁ బట్టియే
నుఁ దక్కు నాగమనంబు తద్య మిట్టిది పెను ద్రోక్కు నేబిలమైన ద్రో
చిపోదుఁ బిహ్వలము లేక మదిఁకంతు విఘ్నములను నీదుశివలాంఛనం
బులునిమ్మఁజూచి యోడిలంఘింపఁ జాలకయుంటిఁగాకఁ చాలినచ్ఛాగశ
క్యమె సంయ్యమింద్రు॥ అనుడుబ్రహ్మ వితరీకంచె॥ (క) మదివెఱుంగు
నొది యుక్తులుఁ వెదకుచు దపముక్కు మీదవేలిడి శిరముకఁ గది
యించిదిన కళాసము వదలించుచుఁ జంకనిడుచు వేగమెచనుచుక॥(వ)

—(౪) భైరవవిలాసశంస. (శీ)—

ఇన్నిదంబున వీనికిఁ జిహ్నింప రాదనుచుఁ దపోధనుం డదృశ్యుండైనఁజూ
చి సాధకుండును నతనిఁ గుటిలతపస్విగా నెఱింగివన నంతకుమున్ను భై
రవుండు బిలద్వారంబున నొకఁ బెబ్బులి రూపుదాల్చి యుండె నంత॥
(సీ) జితదైత్యకరవాలజిహ్వా సాగగనిచ్చి యాయుతదనగహ్వరము దె
ఱచిఁ బ్రహ్లాదకపరగ్రాసకమిద్ధిని భీకరాకృతి నేచిబిట్టులాడుఁ గం
డమహేంద్ర సంఘాతంబు లూటాడ నిశ్వాసపవనంబు నిండనిగుడఁ
ఘట ఘట ధ్వని వైల గుహలు చిల్లులు వోవ నింగినాకసకుదురి
వంగ రొప్పుఁ నెడద కొనిమాచు కన్నుల నిప్పులురులఁ బగ్ధనూ

త్సగ్యవిక్రమోపాక్రమాశ్చ । భగ్ననిభౌరవిక్రమఘృకుటవేళ । భూన
 ధోవ్యాప్తి శౌమాకలపుంగవుండు ॥ (చ) కరుణ మదంబు కేసరినికా
 యముతోన మహేష్వప్నోకో । తగరవిషజాలముల్ శిఖిఖాతతివేడిమి
 వాయుతీవ్రముల్ । సురుపురాజవ్రశయం జోక్కముగా నొకరూపు
 దాన్చి ని । భౌరగతిచ్చి బెబ్బలి యభంగరదవకమహాహ్రమా
 కేయై ॥ (ఉ) పొంగుచు బుగ్గలింపుచునభోగతి దాటుచుమీటి పా
 టుచు ॥ మోగించు నావలంపుచును మూలుచు మీసము లోరగిం
 చి తా । నుగము సాంచి నిల్చియలికాగ్రము సుక్రకండ వాల మా
 చుచు ॥ ముంగల జిహ్వసాగ నిడి మూతులు నాకుచుహత్తరింపు
 చు ॥ (వ) ఇవ్విధంబున భయంకరక్రియ దాన్చినబెబ్బలిక జూచిసా
 ధకుండిట్లయె ॥ (సీ) పులిరక్కసునిగావు బొంతుగాఁబోలు నాజ్వల
 నాతుచే మున్నుసమసె నేని । యిబిలాంశరము నెట్లున్ననాఁడొకో
 యుగ్రాతుచకు నోడియన్నవాఁడొ । తపసిచెప్పిన పులితానకో నొ
 ప్పుడు దారుణనిష్కృతదక్షిణాపి । నీక్షింతు వ్యాఘ్రంబు శీఘ్రంబజం
 తుపుల్ గలవె నాముందఱ గదిసి నిలువదొలగకున్నను మందఱు ద్వి
 శ్లగిలిన । శ్రోవ యీకున్నమనలిన తొట్టుపడినఁ । జికెగఁగింక
 యిదియనాచేత మగుడి । చనఁగ వచ్చునెమదింతు సాహసమున ॥
 (శా) దండింతు దలకింతుచేత నడతుక ధట్టింతు గారెంతుమైఖండిం
 తుక మడియింతుఁగొట్టుదును ధ్వాటింతు సాధింతునుద్దంక్షకోధనవిస్ఫు
 లింగకణసంభవప్రతాపోగ్రతా । ఖండాడంబరగర్వచేఖ యడఁతుక
 గంభీరకార్యోన్మోహి ॥ (వ) అనుచు నుగ్రతపట్టు నమ్మాశ్రీలోక బర్వ
 తాకారింబున నెలవ్రాల్చిన బెబ్బలిక జూచి సాధకుండు ॥ (గీ) బెద
 రకెంతయు నదరక భీతిలేకయలగ కదరకచింతింప కదరిపడకయలు
 కకోడకతలగక యుదరిపడక । తొలగిపోవక తలఁగక తొట్టుపడక ॥
 (సీ) ఒకచేతఁ బులిమీసలాడసి చయ్యనఁబట్టి యొకచేతఁబులి దొడలో
 సంవరించి । చరణంబు చరణంబు బలకొన సవరించి ధరను వెలికి

నూకివండినాచిఁ|పులియు నదృశ్యమై పోయెఁ బోవుటయును కలనుమే
లొకనిచూచు కరిణినుండు|సంత తొల్లిటి యట్లు గురురంగ ముండుటః
బ్రభవించె నంతలోఁబైరవుండు । విపులరోషంబు గనుఁగొనివీనియెదు
ర|గెలువ కాదని బలములోగెల్లు మీరి । మారుకొని యుండు ఎఱ్ఱ
యై మండుచుండు । బలమునుభ్యంబు నోచ్చె నాసాధకుండు॥ క॥ ౩
రికిట మగుడును । సరి మురి నొకకొంత దూర మరుగఁగని । ట్లార
కంబుగఁ గూచుకొండియు|నురుకున దనరాక తారి యరుగుచునుండె॥

(క) అటమందరదావానల । చటులాచిఁప్రభలుబలము చయ్యననిం
డె॥నిటలాత్తుకంటి మంటలు|పటువగురా తి త్తినిండెబట్టినభంగి॥ (గీ)
బడిసిపోవకవీక్షించి సాధకుండు । వడినిదాటుచువహ్నిలోఁ బడినమ
చ్చి|పలుకప్రత్యక్షమై నిలిచిఁబైరవుండు । అభిమతాథకంబు సాధకున
డుగు మనుడు॥ (వ) సాధకుండు టైరవుంజూచియిట్లనియె॥ (సీ) నీవి
చ్చువరమేమి సేమిగోరెడిదేమి యీబాంగ్యమేతినా కీశుండుండ । ననఘ
నీసారూప్యమసలజ్జాశూన్యకడిబాగమున భయంకరపు రూపు|సాలో
క్యమనిననిచ్చుర క్తశివసురామాంససంఘాత సమాకులంబు । సామీ
ప్యమేని పికాచోగ్రభేతాళకాలభూతాదిసంకరతమంబు । నీవుజనఁగి
నవరము సేనిచ్చగించ|వాంఛతోడుత పదివేలవరములిచ్చు । నట్టి దయ
కాదెవక్రగుణంబువిమవు|వలదువైవమ్యబుద్ధి యెవ్వారియందు॥ (క) ప
రహితవజ్జితకంటక|తరువులు ఫలవృక్షములకుఁ దానే వెలుగై । పరి
వేష్టించినవిధమాన|గురుజనులకు నిట్టివక్రగుణములు దగునే॥ (క) పర
హితమును గైవల్యము । పరిమాన్వినఁబరహితంబు సమధికమైనె॥ బ
రహితవతులెయంభో । ధరపఞ్చనుభాకరాది ధామికు లెల్లె॥
(క) పరపురుషార్థగుణంబున|దరువులు పశువులును శిలలు తద్యముల
యెల్లె॥పరహితకారిత్యముగల । పురుషుండు త్రిపువనములందు పూ
జ్యుండనఘా॥ (వ) అనిచెప్పి టైరవులొకని సాధకుండుముందట నొ
కటావుణ్ణునదీప్రవాహంబుగని కృతస్నానంజై త త్తీర్థమాశాత్స్యంబు

శ్రీపర్వతపురాణము- పంచమాశ్వాసము.

న దివ్యాంగుండైన తనదేహకాంతి దిగంతవిశ్రాంతంబై వెలుంగుచున్న
 దేహద్యుతిజూచి హషింపి || (సీ) కమనీయమాణిక్యఘనకవాటో
 న్నతకలభౌతశివమయాగారమునను | మండితరవ్యూహమృన్మలగ్రము
 నందు గాంచనమయభేరి గాంచయితడు | తద్దివ్యలీలంబు దశేం
 చిపూజించనిభేరివేయించి సాధకుండు | నిలువనంతటిలోన నీరజలో
 చనయిందుబింబానన యేగుడెంచి | సాధకోత్తముడైన నిల్పిజలజము
 ఖుబుహవభావక్రియాదులనంగకళల | తరుణులతననైరావతస్థుఁ జే
 సి||(వ)అనిచెప్పి యాదివ్యవైభవంబున కధీశ్వరుండేయ నూహించి||ఉ||
 కోకనదప్రసూననవకోమలకాంతిపికస్వరాంగనల్ | కోకిల కంఠమా
 దవ సుభోద్ధమభాషలు కంబుకంధరుల్ | కోకసమానవృత్తకుచకుం
 భలు మృగజేంద్ర గామనుల్ | నాకచకోరలఁచులు నివ్వవిహార వి
 లాసవిలాసవిభీమల్ || (క) పంకజన చునలు కాంచనకంకణమణిరవ
 ము లెసంగగలశంబులతో | బంకజగుల యిడియదకమలంకారముతో
 డడచెచ్చిలలనలువేడగ్గ || (క) మంగళవాద్యపంబుల మంగలమొఱ
 యంగను వీరముననన్విభుడె | గంగాజలాభిషేకము సంగతముగఁ జే
 సివిభవసన్నాహముల || (గీ) మమంగువస్త్రైః బులఁగుగంధమాల్యము
 లునుపురుషునకునిచ్చిమాణిక్యభూషణములు | దొడిగిదివ్యాన్న పాన
 సరితుష్టఁడేయబహుళవైభవశాలియై పరిధవించు || (గీ) అమరకాం
 తలతోడిసౌఖ్యామృతాద్ధిగనియ సుఖించునాచంద్రతారకంబులంత
 మీందటశాశ్వతంబైనముక్తిదివ్యసౌఖ్యానుభవములఁ జేజరిల్లు || క || మరిశ్రీ
 గిరిసరిగలదనునరుంకునిద్దించు బ్రహ్మహత్యమరితముల్ | ధరలోఁ బుణ్య
 స్థలి శ్రీగిరి ప్రతి గలదె స్వర్గమగ్యపాతాళముల || (శా) కాయం
 బుల బెడఁ బాసి ముక్తియుతుడౌ | కొశిస్థలి మోక్షసంపాదిత్యం
 బుభజించు మానవుండు కేదారాంబువుల్ గోరినన్ | కాయక్షేపము లే
 మిం జెప్ప సుఖియై కాయంబుతో ముక్తి బాం | దాయాసంబులు మా
 ని శ్రీనగము శృంగాగ్రింబు వీక్షించినన్ || (క) ఏగతి గలుగును యోగా
 భ్యాగతులై యూర్వకరేఖ యమివరులకు నట్లాగతి మహిమము గల్గు

గును శ్రీగిరి వర్ణించు సకలజీవుల కెల్లఁగఁగ్రీ) ఏహ్వతంబున నెనసిన
యవి సవకలఁకోపకారఁజ్ఞాపనములు | ఏగిరిఁజై బ్రజహించి నదిన
వంత లంబుగానులతుజన్మాంతరంబు | ఏఱుద్రిచై సమాహితగంజశైల
ముల్ మందరకైలాససహిధరములు | ఏమహీధ్రమున బంహిష్ఠ కా
ష్ఠంబులు సందేవనీయు స్తంభనములు | తృణము లన్నియు దివ్యాసధీగణము
లు | సిద్ధవనమూలికలు దేవసిద్ధికళలు | అట్టి మహిమాస్పదమలకు నాల
యంబు | బహుళపుణ్యోన్నతంబు శ్రీపర్వతంబు || (ఉ) వేలుపు పేటితో మిసి
మి వెన్నెల గాయు విశాల జూటితో | చైలజ బోటితోఁ గమలసంధపు
చారు కరోటి కోటితో | మేటిమి పేటితోఁ గరము | మించిన కీర్తి రమా
జఘాటితో | నేలును శ్రీనగంబు గిరిజేశ్వరుఁడృష్టఫలప్రచాయయై || క్ర) సా
రము శ్రీగిరి త్రిభువన | సారం బని శ్రుతులు చెప్పి చాటఁగ మాంస | క్షీ
రమివాంభసి గతియును | సారమ చెప్పును విశిష్టశబ్దార్థములు || (వ)
అనినఁ గృష్ణచైవ పాయనుండు ఆనందకందళితహృదయారవిందుండై దే
వా తరువాతి కథావిధానం బెట్టి దని యడిగిన నమ్మునీంద్రునకు ననత్తు
మూరుఁ డిట్లునియె || (క) సుజనఫలదా మరుద్రుమ | గజచర్మకటీపటీర కంద
ర్పహార | రజతగిరిశిఖరమందిర | భజవర శ్రీప్రమథసంగ పర్వతలింగా ||
మాలినీ || అసురనగరజైత్రా యద్రికన్యాకళత్రా | భసితలసితగాత్రా భ
క్తహృశ్పద్మమిత్రా | అసమజలధితూణా యబ్జపుత్రీశబాణా | ప్రసవవి
శిఖభంగా పర్వతాధీశలింగా || (శా) భవ్యచ్ఛవః నదీలతజ్జలచరభ్రామ్య
త్తరంగచ్ఛదా | నవ్యాంభోకణధౌతహాటకకళానంభాజటాజూట సం
సేవ్యస్తోకసుధాకరా గిరిసుతాల్లిష్టార్థదేహ భవా | దివ్యశ్రీగిరిశృంగ
మందిర మహాదేవా జగన్నాయకా ||

గద్యము || ఇది శ్రీమల్లి కాజ్ఞానకృపాలబ్ధమేదురాష్టభాషా

విశిష్ట శివయోగగుణవర్మ శేషనాథార్మ ప్రణీ

తంబయిన శ్రీపర్వతపురాణంబునందుఁ

పంచమాశ్వాసము

సంపూర్ణము.

శ్రీ రస్తు.

శ్రీమల్లికార్జున స్వామినేనమః.

శ్రీపర్వతపురాణముఃపథమాశ్వాసము.

శ్రీశైలపుణ్యమహిమల! నాశైలతనూ జవినుచు నానందసుధా! రా
శిరసకేళిఁ దేలుచునీశానునిఁ జూచి త్రిభువనేశ్వరివలెన్ || (క) శ్రీనగ
పుణ్యసుధారస! మాని ముఁబంబందె మానసాంబుజము సమాధానంబు
నవికసించెను! ఆనతి నీవలయు నీకథా ద్యంతంబున్ || (వ) అని యడిగిన

—(శ్రీ)చేళికాబిలవృత్తాంతము.(*)—

బావతీదేవికి నమృహజేవుం డిట్లునియె దద్బిలసాధనక్రమం చెట్టిననిన
శ్రీపవతలింగంబును యోడకోపచారింబులం బూజించి యన్వజ్ఞాతుం
డై యరుగుదొచి చలింప కాబిలాంగణంబున నిల్చి నిశ్చలచిత్తుండై || (గీ)
చావి విలసిల్లుతద్బిలప్రాంగణమున | వీరపుంగవుఁ డచట నివిఘ్నము
గనుశంభు బూజింపుచును లక్ష జపము జేసి | యతఁడు నిశ్చలచిత్తుండై య
ధివసింప || క || ఎడపకను భావిలోపల | వడి నుదకము ద్రావ భాను
చారమునందున్ | కెడగూడి రుద్రసంఖ్యలు | వెడలున్ జెలి యపుడు దాను
వేకువయందున్ | ఆచెలులు జలంబు గ్రావం జూచిసాధకుండు || క || జల
ములు గ్రావిన పిమ్మట | బిలమున కరుగంగఁ బాసి పిమ్మట వాలం | బలమి
కొని పట్టి యాతఁడు | చలనం వింతయును లేక చయ్యన నంతన్ || నీ || ధ
ర నిరువది యొక్క ధనురంతరంబు లరుగంగ ముందట నతిశయిల్లు | కాం
చనకుంభ సంఘటిత దీప్తులతోడ నభిష్యమగు హేమహవ్యక్తమునను |
భద్రాసనములైన భవలీలతోన్నత భద్రేభ గామిని పద్మనయన | బలవ
ధూన్యును పాణి పరిమళల్యాణిని సైకతశ్రోణిని శక్తిఁ గంచి | మానసం

బుననిల్వీ నమస్కరించి । భయముభక్తియు దీపింపఁ బ్రస్తుతించి ।
 యంత ముండటఁ గొంతదవ్వరిగిలీర । పురుషపుంగవుఁ డొగిఁగాఁచు
 పురవరంబు ॥ (క) హాటకగోపురములతో । హాటకమణిదీప్తపురియు
 నభిమత మందఁగఁహాటకలింగము గుడిబోఁచఁబాటలగంధులును జూచి ప్ర
 మద మెలపఁజే ॥ (క) పలుకులును జిలుక పలుకులు । కలహంసికగతు
 లు సతుల గమనస్థితులు ॥ కలువలును కన్నుగవలును । గలయంతోఁడె
 మిసేయు కాంతలఁగనియె ॥ అంతట ॥ (క) ఆకణఁబోచనానవ ।
 కోకనదద్రవవములును కోకలనినదల్ । కోకకుచవిభ్రమంబులనాకవి
 లాసినులు చేరి నరుగగనంత ॥ (వ) ప్రియాలాపంబున నతనిసేమంబు
 డిగియుచితానంబునఁ గూడుకొండి నియమంబున సాధకు జూరఁబుట్టి
 నిసలుకునంత ॥ (క) ఎయ్యెడ నుండువు నామంబెయ్యది పృథ్వింశమ
 నఘ యెఱిగింపుమనఁ నెయ్యునుతో సాధకుతా । తొవ్వలకులారా
 ముదఘతో నెఱిగించె ॥ (సీ) కంకణార్ఘ్యార్ఘ్యలార్పణంబు జూపు
 రాతావంబు మెఱయంగ రభసమునను । బువ్వారుబోలులు పువ్వోర
 కంబుల నభిషేక మొనరించి యతులమైన । మణుగులు బట్టించి యించి
 పన్నిరును గొజ్జంగి పూసిరు గుంకుమంబు । పచ్చికస్తూరియొడ బచ్చకస్తూ
 రము మెడచిన గంధంబు మేన నలఁది । మగలి చుక్కలతో జుగురుచు
 యు కాంతి । గలుగ కట్టాణి ముల్కాబ కంతమాలికలను సూసనమా
 ణిక్కంకణములు । పువ్వమాలికలపిఁంచి ఘరుడుఁజూచి ॥ (క) సా
 ధకుని యూహుఁజేరును । సాధకు తల్లియను దంశ్రీ సాధకుకులపఱు ॥ సా
 ధనపత్రంబులే । సాధనపత్రంబుకేల సమయిఁగెనంత ॥ (క) ఆరతి
 వ పసిడికిన్నెర । సాయన మిచ్చినను గొనుచుసాధకుఁడు నవ । పా
 యబలవిక్రమక్రమ । నాయతమహిమమున దివిజుడై గవిఁంచు ॥ (శా)
 నీరేజాననుఁ డెంతనేడఁరిజయొన్నిందుండ నై వస్వతుం । డారాత్రిం
 చురుండే బలాన్వితుఁడు తీవ్రాశుండు తేజస్వియే । శూరుండే యని
 లుండు పాశధరుండు ॥ సుత్రాముండే భోగివి స్తారప్రక్రియ నేనెగాక

నిగదాదండంబుకేఁ (దిప్పచుకొ) (వ) ఇట్లు వీరాలాపంబులు వలుకు
చు దేవతాస్వరూపంబు ప్రాదుభావించిన మహత్వంబున నహంకరిం
పుచుండునంత॥ (గీ) అతివనవృషచ సాధకు నగ్రపీఠి । నిలిచి పత్రం
బు చదువుమాని నిజకరేంద్ర । యనుచు నిలిచిన దివిజవీరాగ్రగణ్యుఁ
డాత్మలోపలఁ దెలియు వృత్తాంతవెల్ల॥ (క) వ్రంతలఁ జనివచ్చినగ
తి , యంతయు సానయము దనకు నిచ్చిన గొనక । త్యంతమహత్వ
ము గలుగుట । నంతయు భావించి నాత్మ నెఱుంగుచు నంతకొ॥ (వ)
విసంబంధవేకజ్ఞానంబును రూపలావణ్యవిలాసంబులుం గల నిజకరత్వంబు
గలిగి నిరంతరసంతోషాయ త్తచిత్తుండై॥ (క) ఈచందంబున సాధకుఁడా
చంద్రుని కాంతి గలిగి యమరబలబలుండై యాచంద్రముఖులుదానును ।
నాచంద్రాకాము సుఖించు నానందమునకొ॥ (క) శ్రీశైలపుణ్యమహిమ
లునాశైలతనూజునినుచు నానందసుధా । రాసిరసకేశిఁ దేలుచునీశాను
నిఁ జూచి శ్రీభువనేశ్వరి వలెకొ॥ (క) శ్రీనగమునఁ గల పుణ్యస్థానంబు
ల పుణ్యశక్తి సాధనఫలసంధానములు తద్విశేషములొనరిం గరుణింప
వలయు నచలాధీశ॥ అనిన మహాదేవుం డకరదళీవనమాహాత్మ్యంబుని
ట్లని యానతిచ్చె॥ (సీ) శ్రీమల్లికార్జును సేవించి పూజించి యాదేవదేవు

—(*) కదళీవనప్రశంస. (*)—

ని యజ్ఞపూని శుక్ల పర్వతమున శుద్ధాత్ముండై నిల్చి పంచోపచారప్ర
పంచరచనాసర్వలోకాధీశు శంకు నారాధించి కదళీవనంబు నీగతి నదె
లిసి యైరావతీనది నభిషిక్తుడై కల్పసరణి లక్షత్రయాజపము చేసీమం
త్రసంసిద్ధుండై భక్తిమాగనియతి సత్యలింగాచారక్రియానియతితోడ
సాధకోత్తముఁ డత్యంతసహజభక్తి లీల నేతెంచి కను కదళీవనంబు॥
(సీ) కుందభూజములు ముకుందభూజంబులు చందనంబులు హరిచందన
ములు రంభాదివనులు నారంభావనంబులు కుంభవృక్షంబు నికుంభతరు
లు తాళవృక్షములు హింతాళవృక్షంబులు సాలభూజములు రసాలతరు

లుకరవీరతరులు శ్రీకరవీరతరులును చిల్వంబులును జీరుచిత్వములును । వ
ణాధూరుహములు సువణాతరులు । కరజఘాజంబులును బూతికరజ
ములును । వనము గుంపును నధికపావనము సొంపు । లికుచవనశోభనము
కదళీవనంబు ॥ (సీ) మదనరంభావ్రజమహిళాకదంబాదిసహితమై దేవ
తాస్థలము వోలె । నమర మునీంద్రగాయత్రిజపానేకసహితమయ్యును
బ్రహ్మసభయుఁ బోలె । వసుధ మాధవిరాజవరుణసుపతాఖ్యవిరసమై
హరిసభావేది వోలె । జటిలాకహరిశివాశరభవబ్రహ్మసంచయములై
నీశ్వరస్థలము వోలె । కొశికాగస్త్యచిత్రశిఖండివితతి । సముదయంబునఁ
దాపసాత్రమము వోలె । వనము గుంపును నధికపావనము సొంపు । లికు
చవనశోభనము కదళీవనంబు । (క) విటపవనసల్లవచ్ఛద । పుటకళికాము
కుళపికచపుష్పపరాగో । తటమృదుశలాటఫలరసఘటికరూప మనుప
గాయకస్తుతి చెలంగె ॥ (శా) అత్యంతప్రత్యులాస్యకందఫలదుగ్ధాహరకు
క్షింభరుత్ । నిత్యారాధకు లుభచ్చత్తిరతుత్ నీవారముష్టింపచుత్ । ప్ర
త్యేకప్రమధుత్ ప్రబోధితపరబ్రహ్మైకవాచయచుత్ । నిత్యాశ్మత్ కద
ళీతపోధరవరుత్ షడ్చక్రపారంగతుత్ ॥ (క) అక్షయతరుదల్తోచితభిక్షాశ
ననియమరతులు ప్రియభక్తివిరూపాత్ము భజియింతు రటరు । దా
క్షా మాకందకుందతరుభవనములన్ ॥ (క) ఉటనోవకంఠధూమల ।
వటుపులతో వేదభాష్యవాక్యాభంబుల్ । విటపిశుకశారికలు విస్ఫు
ట వాఙ్మధుర్యపదకశుద్ధి వరించున్ ॥ క ॥ స్థాణున కొసంగి వి
రులా । ఘ్రాణించున్ తుమ్మెదలు శుకమ్మలును ఫల । శ్రేణిభు
జియించుమానులు । ఏణింకధరోపహార మిచ్చినపిదపన్ ॥ (క) కద
లిశుకకోకిలంబులు । పదశుద్ధి బరించు బ్రణవపంచాక్షరముల్ । కదలి తరు
వీధిలోనవ । కదళీచ్ఛాశాశ్రితార్యకణోత్పలముల్ ॥ (గీ) అట్టివనధూ
మిగని పశ్చిమాంతరమునఁ బుడమి పొడగంటినొక మహద్భూతచిలంబు । ద
శియొక యోజనము మేరదాటి చనఁగ । వారి పూరితమగుసరోవరము
గలదు ॥ (క) తెలిసిరును తలిరాకును । పరిక్రావిరి తేనెదోగు పొడిసె

త్రావుల్ దిలికింప కన్నదెప్పెర। అలరులపై తేటిదాటు లానినసరసిక॥
 (క) సరసికృతదురితహరా। త్యగసీయత్యున్నపాంత సురవరపాటిహా
 *సేమోమృతపావన। సరసితింబుజేరి సాధకుడంతక॥ (సీ) అదె
 సగోవరపావనాంబుమధ్యంబున సమమహానన్నాన మాచరించి । సక
 లాంగకములంద శాంభవమంత్రంబు నందుభస్మీధూళనంబుజేసియా
 నదీతటమునం దావిభావించిన సీలలోహితనిసన్నిధినిలిచి। స్నానగం
 ధాక్షతపత్రమాల్యంబులం బుష్పాస్త్రపుస్తక పూజజేసి। చంద్రకోటి
 రునకుంబుదక్షిణము వచ్చిక్యత్తివాసునిగని నమస్కృతులొనర్చి। పక్వభ
 లములుదెచ్చి యర్చణముసేయఁ। గరళకంఠుడు కడుమెచ్చిగమనశక్తి॥
 (క) పజన్యవంద్యుఁడైనయను। దుజన్యపురదైత్యహరువతుర్చాహు
 యుతుఁ। నిజఃప్రవృత్తశరాసను। సజ్జనరక్షాకళా విచక్షణశంభుక॥
 (వ) అనిగ్రహించువడసి యరుగన్బుందట॥ (క) కోరినకోకుల నొ
 సంగుసుప్రీతిదశనఁబడన మెగలిడేలికిని మహా। దారగుణరత్నధూషి
 తి। కాగుణ్యపయోధిసముఖమున కరుగుటయొక॥ ఆమొగలిసేక్తియిట్లు
 నియె॥ (క) సాక్షకయిష్టాభాంబు । సాధింపక వలసి తెనిచయ్యన
 న్నైకసాగుపిధిఁ బూజసేయఁము। మాధుర్యాన్నములుదెచ్చు మత్స్య
 యకగదాల్॥ (వ) అనినవినిసాధకుండు సంలోపాయ త్రచిక్షుండై॥ (క)
 ఫలములుముందటం బ్రోవుగనిలిపిన భుజియించిమొగలి దేపియునియర।
 స్థలమునఁగొంగిలించితను। తలచినవన్నియును గామితములు ఫలించుక॥
 (క) ముండటవిఘ్నము లెయ్యెడఁబొందవుగమనింపుమనిన భూయిష్టశి
 వానందముగ నిన్నుఁగాంచును। నందనవన మభయోజనంబున నశం
 కుక॥ (క) ఆరాషభలాదులనుపహారం బొనరించునట్టి యానరునకు
 బృందారకసత్వవహత్వముచే। కూరును జిరకాలదేహశుద్ధియుఁ గ
 లుగుక॥ (క) ఆకొలనిదక్షిణంబున నాకోధ్యామంబుఁదొలినరముకు
 లీశ। వ్యాకోరసక్రిసశ్ఫల। శ్రీకరమైయొప్పవనము సిద్ధాశ్రయమై॥ అవ్వ
 నంబు నధిదు॥ (సీ) జంబీరఫలము భక్షణము జేసినవాఁడు జంభాసు

రా రాతి సదృశం డగును । వాతాకాకఫలభుక్తి వలన సంభవమగు
 నీర్ధీంద్రవిభవంబు సిద్ధి మహిమ । గంధవకఫలరసక్రిసనంబు గావిం
 ప గంధర్వులకునాది కతకయగును । వన్యఫలంబు లేవ్వాడడు భుజించిన
 పిష్టాభరాధీశవిభవ మందుఁ । గలుగు దాడిమఫల రసగ్రసనమునను ।
 ప్రబలసత్వప్రతాపంబు భానుదీప్తి । చూఁఫలభుక్తివలన సంశుద్ధుఁ
 డగును తుహినీకిరణనితోఁ దులదూఁగునతఁడు॥ (౧) అందు హుటకత
 రుఫలంబనుభవించు । గైటభారాత సదృశప్రమము గలుగుఁ । జెందు
 కదళిఫలంబు భజించునతఁడు । విశ్వనాథునిసారఁ పృథివిభవ మొందు॥
 (౨) అట గొంతదూఁ మందరుగంగముంబర మహిమింద నొప్పు నా
 మలకవనము । ఇంద్రనీలచ్ఛాయ సకసకైమా జెడు పరిపూర్ణఫలకదంబు
 ములు గలిగి । అందులో నొకఫలంబనుభవించిన యెట్టి ఘననకునిరద్రభో
 గములు గలిగి । నానమిపమునబిల్వవనంబులుగల్గు ఫలమునుజేంచును ద్రు
 మధుఁడగును । దశ్శమీపంబు ఫలపూర తరువులందు । ఫలము సేవింపయు
 త్తేంద్రపదము గలుగు । మఱియునశ్యంత పావనమహిమ నొప్పు బహు
 శచిత్రాభిరామంబు ప్రథమకదళి॥ (౩) ధరణీమహావనః జిర । హరిణీ
 నయ నానుపాలనౌషధముల న । ధరణీకృతసంజీవన । కరణీవహము
 లుప్రథమకదళిపనముల్॥ ప్రథమకదళిం బ్రవేశించు విధంబెట్టిదనిన॥ (౪)
 జనులు పూర్వోక్త సరణిమ జ్ఞనమొనచి । గరళకంఠుని పూజించికల్ప
 సరణి శైవమంత్రంబు మూఁడులక్షలు జపించి । దివ్యసరసికి నటతూ

—(*)ప్రమథకదళివన వృత్తాంతము.(*)—

ర్వు జెనకుం జనఁగ॥ (౧) అంతముందట శక్తిసింహాసనంబు । జేజరిల్లు
 ను నెనిమిదిదిక్కులందు । ఖడ్గసంజీవనీఘటికావశిత్వ । పాదుకామృతవ
 జ్రీసంప్రాప్తకళలు॥ (౨) సాధకౌత్తముఁడటఁజూచి సాహసమున । నం
 దులోపలవలయు ద్రవ్యంబుగొనుచు । నంతటముందటఁ గొంత దవ్వ
 రిగిమాడ । నశిశయిల్లును దేవతోద్యానవనము॥ (౩) విమలస్వరాద్యుత్తు

లా!ద్యమణిమయూఖములసాంపులో దులకింపెన్ | బ్రమధాధినాథుగిరి
 జా!రమణచతుర్ద్వారసుందిరము శోభిల్లెన్ || అమందిరంబునందు || (క)
 హాటకలింగము కనకకవాటద్వారములయందు వసించుతురుశౌ | ర్వా
 ట్ పతతులు వితరణ!పాటలవత్కసలు ద్వారపాలకముఖ్యుల్ || (క)నా
 కేశదానవాదులచేకొని పరాక్రమప్రసిద్ధోన్నతిచే!శ్రీకందు హేమగే
 హము!వాటిలనుండుదురు శౌర్యవైభవమతులై || (క) నిగమాగమాధికా
 వినతుని నగజాధీశ్వరునిదక్షిణద్వారమునన్ | మగటిమినుండును భైర
 వుడగణితఫలవిక్రమక్రమారావములన్ || అంతట! దక్షిణద్వారధూమి
 సాధకుడు నిలువ!నుగ్రూపంబుతో భైరవుండు వలుకు! నెండువచ్చెద
 వోరోరి నీవిచట నిలువు | సురలక్ష్మననునీగుడి చూరంగరాదు || (క)అన
 వుడువిని సాధకుడును ననవరతధ్యాననిష్ఠ నచలితభక్తి | వినుతింపు
 చుండు భైరవుడనుకంపను భేదరత్న మతనికి నొసంగున్ || ౪ || మఱియు
 నాసాధకుడు త్తరద్వారంబున కరుగ నక్కడనన్నదేవాంగన యిట్లని
 యె||క|| అధముండ యిటు నిలువుమునీ!విధమెక్కడ శివునిభక్తి విధమె
 క్కడదు!ర్విధులకు మెచ్చుడుశంఘండు | బుధులకు నీనగరిపాంతంబో
 రాదు సుమీ!శా || నారీరత్నము ప్రస్తుతింపవిని యానందంబు సంధిల్లె
 గా!హారంబిచ్చిన కంఠకోణమున నాహ్లాదంబుతోడదాల్చి నిట్లారీతిన్ బ
 లవంతుడై యతడు వాగీశత్వమున్ బొందిగంభీరజ్ఞానకళాకలాపము
 లబ్ధంబించున్ ప్రతాపోన్నతిన్ || అంతసాధకుండు పశ్చిమద్వారంబునకరు
 గునంత||క|| ఆతతసప్తఫణామణి! జాతోన్నతకాంతియుతుండు సంపూ
 ణబల!ఖ్యాతభయంకరదేహుండు! ధూతేశ్వరు భటుండు భుజగపుంగ
 వుండుండున్ || (౪) ఆభుజగాధీశ్వరుండు సాధకుం జూచి గంభీరభాషణం
 బుల నిట్లనియె || (క) బలచిట నెక్కడి కేగెడు | కరికరి యిటునిల్వ
 వట్టి గవళం బేలా | కెఱమాటలకును మెచ్చుడు! గరకంఠుండు సహ
 జభక్తి గతులకుం దక్కెన్ || (గీ) అధమమానవ నామాటయధిగమిం
 చి | చనకయిటు నిల్వమనియు నెచ్చటనె యుండి! ప్రణమించెసిన నొ

సంగు నప్పావకేందుగి దివిజరూపంబు బలమున దృశ్యకరణి॥ మరియు
పూర్వద్వారంబున॥ క ॥ దువారదనుజదమనుండు గీర్వాణమునీం
ద్రనుతుండు కీర్తికాతశౌర్యా । ఖవాత్తుండేకదంతుండు । ఉర్విజనవ
రదుండుండు సుత్పతమహిషాదత్ప్రదేశంబున కరిగి సాధకుండు॥సీ॥
వామతనుని ప్రాగ్ద్వారపాలుని దివ్యమునివంద్య నేనుగు మొగము వే
ల్పుగనుగొని వీరాగ్రగణ్యుండు సంతోషభరితుడై నిజభక్తిబ్రస్తుతిం
చి । పశ్రపుష్పంబుల వలనొప్పు బూజించిపక్వఫలంబు లపకణముజే
సిసామజవదనుని సన్నుతిగావించు దేవాదిదేవు మందీరముసొచ్చి దురి
తసంహారు నభవుంబుద్యోతమాన । పరమసంతోషతనుపరబ్రహ్మరూ
పుహాటకేశ్వరదేవు నత్యంతభక్తి గాంచిపూజించి వీరాగ్రగణ్యుండం
త॥క॥ఆ దేవదేవుగిలోచనాదుక సంజీవనీప్రపంచజవత్వా పాదకఖ
గ్లామృతరస । నాదవయస్తంభమూలవగణము లుండు॥ మణియు॥
(క) వలసిన వస్తువు లెల్లనుదలంచిన వన్నియును వచ్చి తననన్నిధికి ।
నిలువఁ గల మూలికాదులు । తలఁపనగోచరము ద్రవ్యతండము లుం
డు॥ (వ) అధిక తేజంబునం బ్రకాశింపుచున్న ద్రవ్యంబులు చూచి
హాటకేశ్వరదేవు ననుగ్రహంబువడసి వలసినమూలికాద్రవ్యంబులు గై
కొని యప్రతిమథావంబునఁ బ్రమథమహాత్వంబు గలిగి విహరింపుచుండె
నంత॥ క॥ నీరజమిత్రునితేజము నీరజసంభవునినేర్పు నిజఁరబలము॥
స్వారాజ్యవైభవంబును సీరికింకై కొనునెవేల్పు శిరులుకబాదల॥ గీ॥
ఇన్విధంబున సాధకుండేగుదీర । నిట్లునిష్ఠాథసీద్ధులు ఇచ్చునట్టి యతివి
చిత్రంబులైనయద్వానపుణ్య వనశతంబున సీమహాత్వంబుగలు॥క॥ ఈ
రీతినధిగమింపుచు వీరాగ్రవరుండుగాంచు విశేషంబునబృం దారకదివి
జసంయుతద్వారంబునఁ గలుగుబద్ధ వతిబలమనఁగ॥ గీ॥ సాధకుండ

—(*) పద్మవతీలిప్రశంస. (*)—

చటఁగల్పిక్తి జపముండేసి మంత్రనిష్ఠను ఘనధనుమానసహూమి చనఁ

గంగాంచనశృంఖలాసహితమైన| కాంతిజూషట్టు నొకభేరింగంచిని
 చి|| (క) స్వర్ణమయదండమున భువిఘూణకల్లంగ భేరిబుగులుకొన
 వాయింపక| కణముల మోచిసోకనునణకసళాకలనుబోలు వారి
 జనమునన్|| ఉభయ భాగంబులంగొలువ పద్మవతీకాంత యేతెంచెనం
 త|| (క) మారునతిచక్కదనమునుదోరణకట్టంగఁజాలు తొయ్యకర
 మ్యాకారంబును లావళ్యముఁచీరికిఁగై కొననిపెట్టి చెలువఁసొబగున్||
 (సీ) మరువంపుదిప్పెయో మావిసూగొమ్మయో మత్తచకోరమో మద
 నుశరమో| కందపుకదంతియో కల్వ పూబంటియో కనకంపుదీఁగయో
 కాంతదాగు| పొలఁతియో పచ్చకప్పురపుస్థలాకయో కోమలమాకాకు
 క్రొమ్మెఱుంగో| రాజానురూపమో రత్నప్రదీపమో నెవఁకాంగవల్లన
 యభినుతింపఁ| గనకకంకణరూపరూపాగ్రములను| రత్నకీర్తితనూపు
 రారావములను| దంతకాంతులు చెక్కుటద్దనులదీవు| లంతకంతకు
 నొండొండనతిశయిల్ల|| (క) ఎరురుకొని యతనిఁదమపురి| సదనంబున
 కరుగుమనుచు సయ్యాటములక| ముదితలుదోడొగ్గని చరిమణి| సవపిరి
 కనుంచి దేవభాషినియంతక|| (క) ఆలనియూరును బేరును| నాతనిద
 ల్లియునుదగ్గి యభిధానము విట్లాడతనిచే వ్రాయించిన| నాశాలి
 తప్తమణివ యంగుళి నిడుచుక|| (క) ఆయనివ యమ్మతతుల్యర| సా
 యనమిచ్చినను గొనుచు సాధకుఁడును సా| ఖ్యాతు త్తచిహ్నంజై కొ
 నిధీయు| సత్వమున దివ్యదేహముఁ బొందెక|| (వ) అంతఁ దనకుదే
 వతాసత్వంబు సంభవించిన సత్వశౌర్యసామర్థ్యంబులు గలిగిన విజృం
 భించె|| (శా) సంకేశాసనముఖ్యులక| దొరసిశుంభత్రేజుంజై విక్రమా|
 లంకారప్రతిమప్రతాపమును నుల్లాసంబు సంధిల్లని| శృంకాలాపము
 బాడుచుక| బలయశస్సామర్థ్యసమృద్ధియా| హంకారంబునఁబొంది
 యాతఁడు గదాహస్తాబ్జముక| చిమ్ముచుక|| (ఉ) ఎక్కడి పాకశాస
 నుఁడు నుక్కడి వహ్నిపరేతరాజు వీఁ| డెక్కడి రాక్షసేశ్వరుఁడు
 నెక్కడి పాశధరాధినాథుఁ లిం| కెక్కడి యక్షనాయకుఁడు నిన్ని

జగంబులు చేయఁబ్రోవఁగా । నికరమునేనె కళాని నిష్ఠువృత్తి న
హంకరింపుచు ॥ (క) ఆలేమనగుచు నాతని వ్రాలొచ్చినను జనువ
చ్చిన విధము ॥ జాలించి యెఱిగి గర్వముఁ జాలించి యందు మి
గులశాంతి వహించు ॥ (వ) వినయవివేకజ్ఞున సత్వశౌర్యంబులును
రూపలావణ్యవిలాసంబులును నిజరత్నంబు గలుగుటకు ఆత్యంతసంతో
షాయత్తచిత్తుండై ॥ (క) ఆరాజములు సంగడి । నారవిచంద్రాకా
మశులై శ్వర్యకళా । పారసుఖకళి దేలుచువీరోత్తము డుల్లసిల్లు వి
భవాన్వితుండై ॥ (క) తొమ్మదికదళీవనములు తొమ్మది పురములును న
దులు తొమ్మది బిలముల్ తొమ్మది యమృతప్రవాహులు । తొమ్మింద్ర
పురాధీపతులు దోబులయుక్తుల్ ॥ (గీ) కడలి మొదలైన దివ్యలంగస్త
లముల । గలిగి సురమును లచింతు రథకరాత్రి సమశాసించిన వే
దశాక్షములు చెలంగఁ । బరమవిశ్వాసతాత్పర్యభక్తితోడ ॥ (క) సు
కులఘనాఘనధ్వనిశంకాద్యంకరణశంక జర్ఘురధీరి । ధాన్యతులు చె
లంగ నమరులు । శంకరుఁ బూజింపుదురు నిశాసమయమున ॥ (క)
శ్రీగిరిపుణ్యమహాత్వమువాగీశునకైన శేషవాసులకును సుద్యోగించియు
న్నశక్యమే । శ్రీగిరినాయకుడు ఎఱుంగుశివుడే యెఱుంగు ॥ (సీ)
శ్రీగిరిపై జనశ్రేణుల వీలావిరాంబుల శ్వమేధాధ్వరములు । ఎవ్వఁడు
గావించు నిష్టసల్లాపంబు మాహేశ్వరప్రోక్తమంత్ర మదిలెను । జనులు
ఇచ్చాభోజనంబు చేయుట యంబికాధీశు సమపాణిములు । నిద్రావి
హారంబు నీలలోహితపదధ్యానధారణమున మాననియిత । యిందు వ
తిండు లుబ్ధకు లమరవరులు ఉదక మంతయుఁ బుణ్యరంగోదకంబు ।
సంతతంబును శ్రీగిరిజంతుమాస్త్ర వనరుహంబున నుండునై వల్లలన్నై ॥
(క) సిరిగిరి నలుగడలందును బరంగిన శిలలెల్ల లోకపావనమహిమ ।
స్ఫురణమున నరుండు గోరినసిరు లాసంగజ్ జాలునట్టి శివలింగంబుల్ ॥
(శా) పాటింపక దగుముజ్జగంబులఁ బురప్రత్యధికబూటాటలి । కోటి
కోటిరపావనామరదునీ ఘూర్ణాంతరంగావళి । వ్యాటికాయితవేణు

కానికరసమృక్కుగృతోయేచ్ఛముల్ । చాటుత్వంబు వహించు శ్రీనగ
ముపైఁ జంపర్పురశ్రేణిఁబల్ ॥ (సీ) ఛాతదయాశీలఘావిప్రదక్షి
ణత్రయసంభృతంబగు ధర్మఫలము । కలుషేతరక్రియాగంగానదీస్నా
నములు రెండుతత్తులు గలఫలంబు । హేమనగమనసుబంహిష్టవతఁ
నసల్పు కోట్యఘమషణస్నానగుణితఫలము । సులభంబుననెగల్గు శు
భసరంపరలు శ్రీధరతీర్థరేళు సందశనమన । నుచితభక్తిక్రియార
తిహొక్కవేళ । శ్రీవగాధీశుని యతిబూజించునతఁడు । దుష్టజన్మాం
తరాజితదురితకర్మ । తత్తులదొరఁగును వాంఛితాథకములుగ
లుగు ॥ (గీ) అతఁడుకేదారమున వింశతియుగలుఁగుభక్తిజరియిం
చుగయను ముప్పదియుగములుయుగము లెనిమిదికాశిలో నున్నఫలము!
నొక్కదివసంబు శ్రీగిరిసన్నఁగలుగు (వ) పద్మప్రదక్షిణంబునురామ
ప్రదక్షిణంబును ననురెండుదెఱంగు లీప్రదక్షిణంబు లాచరించిన వారికి
సాలోక్య సామీప్య సారూప్య సాయుజ్యపదంబులు సంభవించు ॥ (క)
శ్రీపర్వతప్రదక్షిణ మోపిచరించిననుగోకుల సంగునుశంఘం దా
హంకేరుహగభా । శ్రీపతిసంక్రందనాదిసిద్ధిపదంబుల్ ॥ (మ) శిరసాగ్రం
బున పార్వతీశుని మఁకసేవించు పుణ్యాత్ముల । గిరికన్యాశ్రీకళత్రైక
ణప్రీతిలంబోధరో । తరహేరంబ కుమారభృంగిరిటినిషగం పాదు
లకసంపికే శ్వరునికజాచి ప్రియంబునక గనుఁగొనక సర్వేశ్వరుండు
న్నకే ॥ (క) అహమనుజాదివిశంకటబహుదోషపునభావప్రపంచసమం
చ । ద్దహనస్థవిద్యుమగతావిహరింపరుశ్రీనగప్రవేశధురీణుల్ ॥ (క) సిరిశై
లంబుననియతినీ జయించువిశిష్టపుణ్యచారిత్రులకన్ గరతలమనగుపా
ధిక । నిరుపమకై చ్యులక్ష్మీనెలకొనియుండుకారగడ ॥ శ్రీగిరినాయకుసేవిం
చెదనన్ శ్రీగిరిసన్నుతిచేసెదనేనని ॥ శ్రీగీతీర్థశ్రేణికగతియని ॥ శ్రీగిరిపుణ్య
విశేషస్థితి యని ॥ శ్రీగిరిఘనని శేష సకరమని ॥ శ్రీగిరితాపసజనభాస్వర
మని ॥ ప్రమధవల్లభోపాచున మిధి యని ॥ పరమధర్మకపరిపాలన మిదియ
ని ॥ గిరిశభక్తజనఖేలన విదియని ॥ పరతత్వస్థిరభావ నమిది యని ॥ దారుణ

శ్రీపర్వతపురాణము-షష్ఠమాశ్వాసము.

జన్మలతాలవిత్ర మనిబహుకర్మాంబుధిపటు పవిత్ర మని భక్తజనుల కి
హాపరసాధన మనిముక్తికామికి ముఖపక్షాణ మని అరుపమభక్తిసమ
పక్షాణ మిది యనిపరశువేదికి భవనస్థల మనిచింతామణుల విచిత్రస్థ
ల మనిసంజీవనులకు జన్మదేశ మని సురమునివరులకు సుఖనివేశ మని
సకలామరులకు సన్నిధాన మనిలాలితభక్తికళావిధాన మనితెలఁచు జ
నుల సంతానకలకు వనిప్రణతాధులకును బారుజాత మని సేవకత
తులకు జింతామణి యని కామితాధులకు గామధేను వని తరళా
ఖాంబుధితారక మిది యనికరణయశోధనకారణ మిది యనిరచితకలు
షకదక్షమశోషక మిది యనిమలహరుసేవకమంతనమిది యనిశివభక్తవ్ర
జచింతన మిది యనిమోహవల్లికామోచనమిదియని బహువిధకల్పవ
పావన మిది యని భక్తావనవరభాగధేయ మనిగిరిశభక్తులకు గిరికల
శం బనిసకలాఘాంబుదచయసమీర మని గురుతరపాతకక్షయకారమ
నిఅతులితశివధర్మావతార మని సకలమునీశ్వరజనవిహార మని భావము
లో నిది భక్తి దలంచిన సజ్జనపాదపజలశము శ్రీగిరిఘనపురాతనగ్రా
మణి శ్రీగిరిసకలామరరత్నామణిశ్రీగిరిసేవకమందరసేవధి శ్రీగిరిశోభిత
పుణ్యయశోనిధిశ్రీగిరి కారణజగదుపకారము శ్రీగిరిమృత్యుపుణ్యఫలమూ
లము శ్రీగిరిమాహేశ్వరజనమాన్యము శ్రీగిరి శ్రీగిరి దలఁచు విశేషజ్ఞా
లకును సప్రజ్ఞులకును దొలఁగు ననిచాలను బలుకును సకలశ్రుతులు
ను ఇది శ్రీగిరిపతిహితస్సాధి యనియిది పఠియించిన నిహపరసుఖమని
అని స్తుతియించి యిట్లనియె॥(గీ) ఎన్నిదానంబులవనిపై నెన్నఁ బడును
నెన్ని ధర్మంబు లవనిపై నెన్నఁ బడును । అవియు వేదోక్తముగఁజే
యు నట్టి ఫలము సంభవించును నీకథాశ్రవణమునను అనుచు॥ (గీ)నవిన
సంభవనుతులను సనతుల మారుఁదనుమతంపఁగను బరాశరాస్సౌజండు
సకలమునులను సంతోషజలధిఁడేల్చి యుత్సవంబున వతింపుచుండిరం
త॥(క)గీవాణునై లకాముఁక । అవాచిసస్వరూపయబ్జభవాండా భ
వాశ్శుభరితహృదుపత్పర్వతపుత్రనిజాంగ పర్వతలింగా॥

శ్రీపర్వతపురాణము- షష్ఠమాశ్వాసము.

మా లి నీ.

సుజనసురమహీజా శుద్ధలింగాను తేజా నిజకుశలసమాజా నిజితశ్రీ
తనూజా|వ్యజనభవవిభంగా వేదరంగ త్తరంగా|జననిపుణంగా పవక
తాధీశలింగా||సగ్ధర|| జంభాదిటుకంభజాంభోజంభముఖదివిజస్వాంత
నాశీకపద్మా । శుంభతుకంభీనసేంద్రస్ఫుటకటకరసచ్చభనాంఘ్రివ
రద్వా|గంభీరాంభోధికన్యాఘనకుచయగళీకాంతిమద్భాణగుప్తా! దం
భావష్టంభ మోహతరవిభవమనస్థానకశ్రీగిరీశా||

గద్యము||ఇదిశ్రీమల్లికార్జునకృపాలబ్ధమేదురాష్ట్రభాషా

విశిష్ట శివయోగిగుణవర్య శేషనాథార్య వ్రణి

తంబయిన శ్రీపర్వతపురాణంబునందుఁ

సర్వంబును షష్ఠమాశ్వాసము

సంపూర్ణము.

శ్రీభ్రమరాంబా మల్లేశ్వరార్పణ మస్తు.

